

БІБЛІОТЕКА
НАУКОВОГО ТОВ. ІМ. ШЕВЧЕНКА
у Львові.

II

64571/1935

3^а 212 3np

Ж 17 066/ 1935

3np

ЛННБ України ім. В. Стефаника

01542707Q

БІБЛІОТЕКА
НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА
ІМЕНИ
ШЕВЧЕНКА
У ЛЬВОВІ.

Ч. 64371.

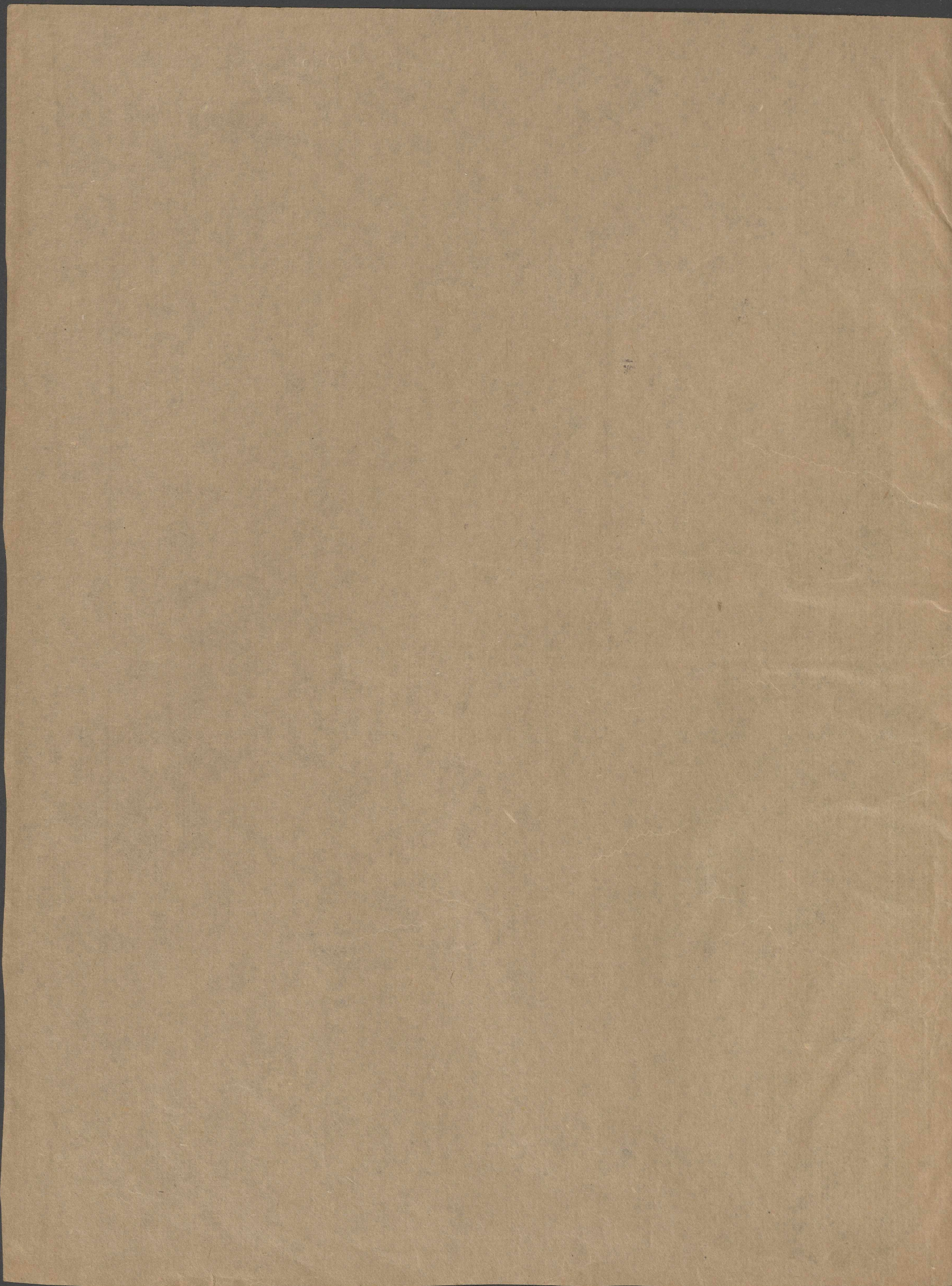
IV жс 17.066

1935

ч. 1-24

3 кр

Львівська національна наукова
бібліотека України
імені В. Стефаника

Wydawca: *Wydawnictwo Literackie*
Почтову оплату заплачено гуртом.

64371

Львівська національна наукова
бібліотека України
імені В. Стефаника

Наш Лемко

РІК II.

Ч. 1 (25)

Львів, 1-го січня 1935

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, Руська 18. Тель. 57-90.
NASZ LEMKO, LWÓW, RUSKA 18.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1*80 зол., Чвертьрічно 1— зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1½ ам. дол. або рівновартість.

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

У тиху, ясну, срібну ніч,
Заблисла зіронька на небі —
Янгольські сурми несуть вість:
— Родилась Правда у вертепі.

Виходять з хаги батько й син,
Старий дідусь і маги —
І німо дивляться у даль:
Не видно ще Дитяти?

...І каже дідо: Він іде!
Ось гляньте — в далі синій,
Несе нам щастя, силу, міць
І долю нашій країні.

БІБЛІОТЕКА
НАУКОВ. Т-ВА ім. ШЕВЧЕНКА
Львів

Пізнай себе самого!

За здоровий ріст села

Все ще чекаємо якогось чуда; нам здається, що прийде якийсь мудрець, ввійде до наших хат, оберне все догоридном і будемо далше безжурно прожити в де-статках. Не хочемо бачити, що діється поза нашим селом, живемо старим, передпотоповим сном. Годі це назвати життям. Людина, яка не думає—спить, дрімоче. Скочується з кожною хвилиною в прірву, пропадають марно дні, безповоротно минають літа. Через це доводимо себе та цілу свою рідню до крайньої нужди. Погляньмо на себе. В цьому мізерному, дрантивому кабатнику подобаємо на нуждарів. Нам захотілося панської моди. Тепла гуня пішла на дерки, бо коня більша шкода; за коня треба дати гроші, а де їх набрати? Хто буде ярювати, хто притягне патичків на зиму? Може буде, який заробіток—чим поїдемо? Все—може! Може Пан Біг оберне і буде ліпше, може Ваньо „дулярів пришло, може А-брумко до яри позичить, може дідже з лихвом до Вавринця—пок ся німіна підвалить“.

І так в безконечність.

Наша молодь; якнебудь, коби скоро батьківську рілю спацькати, годі в місто на роботу, до ліса сяги ставити, жидам дрова—сяги різати, на двірське з косою, за 20 сніп (коби ще за двадцятий—чому не за 28 півкіпок!) виторочувати своє здоров'я—(бо на „машлю і крагер треба і дзигарки—хоч ковбої!“)

Сину—каже батько—чому своїм бунтом—робом хату кидаєш, в часі найгарячіших жнив в найми йдеш, мене самого на старі роки лишаєш?

— Чи я газда, щоб на марне робити, чи мені лах справите—я і так ніколи гроша невиджу з гадівки!

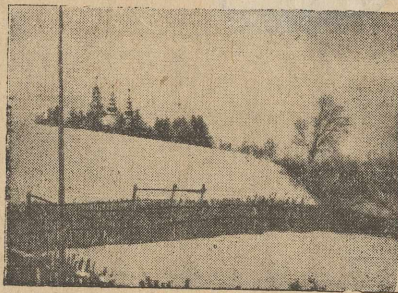
І так прийде вечір—давай виводити по селі. Чуда видивляти, виточити з шопи віз, батарейками у вікно блимати, дрова поперевертати, бідній вдові камінням по хаті затиркати. Паде дощ, звалиться до хати, де ще світять—плете, виговорює нісенітницю, ні пришити, ні прилатати; на дурничках зводжує час.

— Бо Нацька ходила до Лейзора лахи прати, Евка підлоги мие жидам, Оленка чоґось до лісного забігає—знов друга має лякеркі—а тамта „з гуфрів спідницю“—Пайзі бракнуло паперу з цикорії, то собі фарбки купує на лице, старій Сидорці футряний лейбик забавявся; давніше рукави підмотували до тяжкої праці, днесь на гонір, бо так пані зі школи ходить і гадукатова в місті.

Не пишемо це, щоби боротися з поступом, бо всі хочемо краще Ожити. дначе все має свої межі.

Хоч самі бачимо, що чим далше, тим до гіршого йде. З нас насміхаються, регочеться жидівня, як за тяжко нераз добутий гріш—купуємо такі міштигалки, місто обернути на хосенне діло.

Чи наче не краще піти вечером до читальні, спокійно без криків, ойок засісти та разом читати книж-

Вид на церкву в Грабі — обіч Ясла на чесько-словенському кордоні. При цій церкві душпастирював довгі літа бл. п. о. З. Флюнт.

ку? З нашими читальнями також не світло! Як ще не має читальні, тоді, щоб якнайскорше дочекатися своєї хати—бібліотеки, вистави, забави. Засновують читальню—тиждень—або місяць ходять, здавалося, що вже село перейшло на добру дорогу. Деякі приготують виставу одну-дві на рік і на тому кінець. Так далше не сміє бути! В кожнім селі, в кожній читальні мусить йти тягла робота. Виставу відбули, підготовлювати другу, відчити, сходи, говірки—це все піднесе спосіб думання, введе молодь з кривої стежки. Покаже нам, що цей боляк, що нас від віків пятнує, таки в наших хатах розпосідається—ми його плекаємо і годуємо. Дотеперішня вся стареча робота—це молочення голої соломи.

Вічно находимося на бездоріжжю, хоч здається, що хочемо деигнути себе на рівні ноги, одначе ми не годні. З цього бачимо, що одиноким ліком—це спільна, розумна, народня праця. Погляньмо хочби на таких жидів в Польщі—вони мають 19 щоденників-часописів. Жидівська преса інформує кожного дня про ціни збіжжя й інших продуктів. І тому бачимо таке явище: селянин продає зерно, а жид ставляє йому ціни. Чому? Бо жиди є організовані й устійнюють постійно ціни підчас, коли селянство незорганізоване й тому здане на ласку того, що жид каже. А повинно бути навпаки. Бо селянин, як власник і продуцент (той, що витворює)—повинен все диктувати ціни.

Хоч біда і криза, голову до гори, не нарікаймо, лише з завзяттям ставаймо і берімся до праці з новими силами! Час не жде.

З НОВИМ ЧИСЛОМ!

В січні 1934. р. повстав «Наш Лемко», як давно вижиданий та бажаний часопис. Він несе здорові зерна національної свідомости під лемківську стріху в українських горах Карпатах. Рік нелегкої праці, та непосильних коштів вже за ним. Бажання Редакції «Нашого Лемка» та Видавця Івана Тиктора, який ніколи не жалів засобів у цій культурній праці, щоб часопис виходив якнайкращим і щоб заходив у найдалші закутини, під лемківську стріху, де несе ясне світло нового-відродженого життя, — зустріло українське громадянство в українських горах прихильно, повитало його отвертими раменами.

Можна сміло сказати, що подобається «Наш Лемко», вдомашнюється в українських хатах на Лемківщині. Він показував народню працю. Проводив простими шляхами, бідю та ріжним лихоліттям загартованих, через довгі століття і запечених Братів Лемків через піднесення та поліпшення їхнього добробуту, до національної єдности всіх синів Відродженої Нації.

Кличем Видавця і Редакції «Нашого Лемка» було — не — ждати від громадянства прихильности, або піддержки для голословних обіцянок, але дати найбільшим Братам дешевий, цікавий та зрозумілий часопис. Будити сонних, подавати віру хитаючимся, вчити несвідомого, стояти в обороні покривджених, розбудувати та поставити на сильних підставах українське життя в українських горах — це ціль «Нашого Лемка».

Всім відомо, що «Наш Лемко» не мав жадних пресових фондів, ані одного дарового гроша не одержував, завзивав тільки наше громадянство до передплат. «Наш Лемко» одержувався виключно та виходив з передплат. І далше так буде виходити. Вкінці всі є свідками, які колоди стрічав він на своїй дорозі. Одначе це все давало йому силу до дальшої праці, бо бачить цілий світ, що золоті зерна відвічної правди впали та вкорінилися в душі Братів-Лемків. Він ні разу не зневірювався, бо його віра в побіду все є незахитана. Вже недалекий час, що буде приходити «Наш Лемко» під кожну лемківську стріху, пропаде браговбійча війна, запанує згода. Вже починають зближуватися Дні здійснення Бажаного Великого Майбутнього!

Редакція «Нашого Лемка».

Просимо всі листи адресувати **ВИКЛЮЧНО** на адресу Редакції «Наш Лемко», Львів, Руська 18. і там звертатися за всіма порадами. Листи адресовані на приватні назвиська підуть до коша.

Памятайте, що ціла цьогорічна „Коляда“ „Рідній Школі“. Всі святочні збірки на культурні цілі. Гроч з алкоголем, святкуймо без алкоголю! Місто на алкоголь — передплачуйте часописи — купуйте книжки. Через свідомість до добробуту.

Святвечір на Лемківщині

Рано, в день Св. Вечора, встають люди один перед другим, як найскорше, бо кажуть, що хто найскорше встане, тому цілий рік буде добре поводитися, діти вдівають до керпця багато соломи, щоб в літі на пасовисках мати щастя до шукання птахів. Цілий день невільно їсти вареної страви, кажуть, що потім будуть цілий рік викидатися на тілі різні струпи. Лише господині в день пораються в хаті, миють, білят, прибирають квітами образи. Господарі ріжуть січку, вносять до хати різні заліза а саме: леміш, чересло, мотики, сокири, ланцюги і т. д. та все кладуть під столом, а ланцюгом опасовують стіл. Буде—мовляв—цілий рік все триматися разом. Жінки палять вечором, варять багато страв: бобальки, панпушки, пироги, пенцаки, замішку, бандурки, біб, горох і т. д. Коли вже готова вечера, тоді вся челядь йде на потік митися, лишається в хаті лише сама господиня, по дорозі моляться, коли вертають до хати, то всі кажуть три рази „Христос Раждається“, а господиня відповідає: „Славити Його“. Потім іде сама господиня митися на потік і бере зі собою д'яник (скіпец) на воду,

котру приносить і ставить на столі, оперізує перевеслом. Підчас вечері, бере господар з кожної страви по три ложки їди та змішує до тої води, бо кажуть, що десь давно, як всі пішли з хати на потік митися, а в хаті лишилася тільки маленька дитина і вона бачила, як увійшло щось невідоме до хати та всю страву наникало.

Господарі дають худобі само сіно, вносять до хати солому, кладуть на землі (долівці), а сніп вівса кладуть за столом в куті (називають його дідом), знова сіно розтелюють на столі під обрусом; всі спільно клякають і моляться; на столі ставляють засвічену свічку та приступають до Св. Вечери. Ідять хліб зі сіллю і чісником, а потім горох, біб, бобальки, пампушки капусту і т. д. По вечері гасять свічку і всі дивляться, куди йде дим, як до дверей, то ворожать, що буде мертвець в хаті, а як розходиться по хаті, то буде весілля. Коли вже по вечері по всіх хатах, то всі хлопці і дівчата сходяться до одної хати і спільно колядують до пізної ночі. Відтак збираються до церкви на Полуношницю.

П. Гоцко

Американські українці будують третій літак

Як вже ми писали, американські українці збудували зі збірок вже два українські літаки. Один називається „Україна“, другий „Львів“. На третій збирають гроші. Охрестять його іменем „Київ“. На літаки збирають пожертви також наші земляки поза Америкою, приміром робітники у Франції.

Чого знов забажалось

До папського посла у Варшаві приїздила групка москвофільських ватажків з Галичини нарікати на греко-католицьких владик за те, що ніби то вони гноблять москвофілів. Тому забажалось їм та домагаються окремого москвофіла єпископа для цілої Галичини. Як ні, то москвофільські (хоч таких й на пальцях вже немає, що числити прим. Ред.)

парохії підчиняться польським єпископам. Тому то большезизькі недобитки, чуючи свою безсилість, перед своїм ганебним кінцем так дуже „розпротестувалися“.

Бувають і такі

В Старому Санчі появилася молода, вродлива монахиня, яка ходила по хатах і збирала пожертви на монастир сестер Клярисок. Ніхто не відмовив і грошенята сипалися, як з мішка. Одначе все має свій кінець. Комусь стало підозріло, що монахиня така гарна та ще пахне перфумою. І виявилось, що це за-йончківська Гелена з Бельська, яка ніколи не була в монастирі. Її арештувано, а гроші забрано. Тепер стане перед судом за обман.

Ставаймо всі до поліпшення нашої господарки!

Як підготовано свято на честь

О. Ю. Федьковича

Краєвий Комітет розіслав свій поклик святкувати у грудні ц. р. у сполучі зі святом „Просвіти“ 100-ліття уродин О. Ю. Федьковича до 104 редакцій українських часописів і журналів, а саме: у Львові 48, в краю 15, закордон 41; крім цього вислано цей поклик до 84 філій „Просвіти“ в краю та до 18 українських товариств за кордоном. Отже разом розіслано 206 покликів: у край 147 і за кордон 59 (Буковина 6, Закарпаття 5, Югославія 1, Франція 6, Бельгія 3, Швейцарія, Австрія, Німеччина — по кілька на одну спільну адресу, Півн. Америка 16, Канада 10, Аргентина 3, Бразилія 3 і Далекий Схід 2). З краєвої преси — досі зустрічали ми ці поклики у 12-ох львівських і 3-ох провінціальних часописах.

Крім того Головний Виділ Т-ва „Просвіта“ видав окремий свій обіжник до всіх своїх філій і через них до читалень. Маємо вже звістки від пару десятків філій Просвіти, що й вони приготують у себе ці свята, а деякі з них назначили вже й їх речинці.

Краєве свято-Академія у Львові відбулося в неділю 9 грудня ц. р. у міському великому театрі, в 12-ій год. в полудне. Цікаву й оригінальну програму цього свята виконали найкращі сили. Хори „Боян“, „Бандурист“ і „Сурма“ виступили спільно з малознаними в нас композиціями до слів Федьковича. Один із артистів-різьбарів підготував монументальне погруддя Поета. Т-во „Просвіта“ випустила окрему книжечку про життя, творчість і значіння О. Ю. Федьковича в опрацьованню Д-ра В. Сімовича і Д-ра І. Брика.

Гасло: „Місяць грудень цього року — „Просвіті“ й Федьковичеві! — став дійсністю.“

Вас Братів Лемків в Америці кличемо, присилайте передплату для Ваших Рідних в Старому Краю, щоб й їм покращала гірка доля.

Ви забезпечите своє майно, дім, худобу й Ваш дорібок. — А як мається справа з Вашим життям? — Чи воно вповні безвартісне для Вашої жінки й дітей, що Ви досі не забезпечилися в одинокому українському Товаристві забезпечень на життя

„КАРПАТІЯ” у Львові, Ринок ч. 38.

Жадайте інформацій і негайно заключуйте забезпечення.

Різдвяна ніч

Тихо в селі, лише часом скрипів старий журавель. Це біжали молодіці по воду, щоб личко до святої вечері приладити, личенька пишні, щоб миленького злюбити.

Дідусь старенький поніс вязань сіна у хату, хрестився, вже восьмий хрестик відхрещував.

Білили гори від зорі, мерехтів сніжок на смереках. Свята ніч, ожидана прислонювала скатертю сади, груші. Тихо в селі, ні собак не чути було. Лише на верхах шумів вітрець, легесенько струшував ясні китиці снігу; віття конар клонилося повільно; вершки ялищ непорушно виділи. Спізнена сійка крилася в кущі. Гень, верхом пімчав ситий зайчик—може з острахом? Скрадався тихо, срібний лис. Діамантні блимали звізди, місячок розвертався, сповитий золотою радугою, сміявся.

Тихо в селі. Це ніч ясна, торжественна. Серед ангелів зійшов на світ Син Божий! Нову радість несе, подає всім силу завзяття; дужим покору. Це Син Божий родився, скрізь щастя приносить, Марії дитина. Бідних потішає, всім людям світло, хворих підносить, волі година...

Українці в Азії

Українська Національна Громада в Харбїні веде правильну культурно-освітню працю, видає український тижневик „Манджурський Вісник“, який почав у вересні ц. р. третій—рік свого видавництва, при чому організовано біля нього видавання окремого ідеологічного місячника „Ватра“. Там відбувся також Вечір Української пісні, при участі визначних українських співаків та хору тамошньої „Просвіти“, організований артистами українського театру. Вечір мав повний успіх і навіть японська преса відмітила його дуже прихильно.

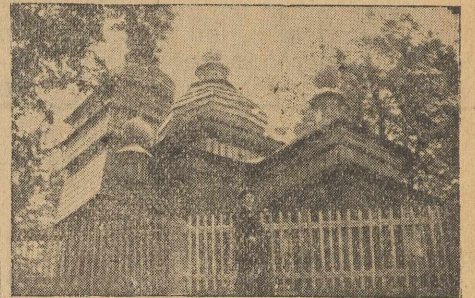
Рівнож просить закордонні Видавництва НЕ ВИСИЛАТИ жадних часописів на адресу „Наш Лемко“, бо таких Редакція не жадала. Не бере також на себе відповідальності Редакція „Наш Лемко“ за недоручені посилки, бо кожний знає поштові приписи.

Як лемки приймають

Наші брати лемки мають багато гарних звичаїв. Одним із таких, це прийняття нового священика. Приміром раз бачили ми, як в одному селі в Дуклянщині приймали селяни, а зглядно парохіяни свого нового священика. На стацію вислали віз по священика, а самі святочно поприбирались і всі ждали на його приїзд під плебанією. Коли священик приїхав, то візник став коло місця, де на землі була постелена солома і накрита білою плахтою, на якій була розсипана пшениця. Тоді священик зліз з воза, став на цю плахту з пшеницею, під якою була солома, а старший господар, провізор церковний приступив до нього, привітав його кількома словами і вручив священикові білий хліб і горнятко пшениці. Священик подякував провізорови і всім зібраним новим парохіанам за щире прийняття і пішов привітатись з о. деканом, який теж чекав зараз кілька кроків, щоб урядово ввести нового священика в його душпастирвання. Відтак всі ввійшли до помешкання, де по залягодженню урядових формальностей, священики, а головно новоприбувший розмовляв довго з парохіанами і з ними спільно запізнався. Отже, як мило витають лемки нового душпастиря. Я опісля питав одного господаря, чому священик має злізти з воза на таку застелену землю? Він мені сказав, що раз один новий священик зліз з воза на голу землю, і цього року не було врожаю, тому вони відтоді все вже так застелюють землю. І якраз цього року, як ми бачили таке прийняття, про яке пишемо, був великий врожай, — а селяни здоволенням говорили, що це тому, що священик при приїзді не став ногами на голу землю. Коли опісля всі розійшлись і настала ніч — тоді коло плебанії, як священик довідався другого дня, було двох парохіян, що пильнували цілу ніч священика перед „приняттям“ другим „парохіян“, які попереднього священика приймали першу ніч голосним биттям шиб. Тими другими „парохіанами“ були ті, які прийняли нову „руску“ (або тверду) віру накинени.

Гей, гей — добрі ці лемки, лиш несовісні демагоги, що їх попусти. Тепер ще в заплату хочуть свого єпископа! Тяжко колись будуть за це згіршення відповідати, бо це є тяжка кривда для народу.

Дуклянський

Церква у Волі цеклинській, коло Ясла, з XVIII. століття, uznana тепер консерваційним урядом, яко свідок минувшини.

Редакція „Нашого Лемка“ дякує за переслані побажання „Веселих Свят“ і пересилає такі Всім Передплатникам і Читачам — „Христос Раждається“.

Задивився на американців

В Америці завелася така мода: як комусь не достає доларів, купує лист і поштову марку й пише до якогось мільонера таке: „Поважаний Добродію! Мені треба (скажїм) 1000 доларів. Пришліть їх, будь ласка, (скажїм) до понеділка на таку-то і таку адресу. Як не пришлете, то у вівторок напевно побачите лоно Авраама“.

Василь Марчук з Поляниці, пов. Надвірна, був довший час в Америці і про такі „трики“ чув чимало. Василя Марчука мучила велика туга за Новим Світом. Він рад би був на крилах полинути до Нью-Йорку, якби так був аероплянном. На жаль наш Василь не був ні аероплянном, ні „Цепеліном“, а на „шифу“ не мав грошей. Щож він робить?

Пише листа до багатого Льва Фінкельштайна, що торгує деревом з корою і без кори і жадає від нього рівно 1000 злотих. Ані більше, ані менше. І дає недвозначно до зрозуміння, що як Лев Фінкельштайн не зложить грошей, або буде скаржитися перед поліцією, то же його нагла і несподівана смерть. Лист підписав наш Василь страшними буквами: **ОУН!** Лев Фінкельштайн наполошився! дав знати постерунковим, а ці йому порадили, щоб положив коперту ніби-то з грішми на означенім місці. Фінкельштайн так зробив. По гроші придибав 12-літній синок Марчука, який сказав, що його сюди татуньо прислали. Татуня взяли і замкнули.

Святогні Подажання

Вже, Брати, цілий рік минув,
Ех! — як »Наш Лемко« в світ полинув!
Світло Правди, знання й усе,
Епоху нову нам несе...
Лемківщина була безсила
И темнота тут царила...
Хоч всі про те добре знали,

Справи з місця не рушали —
Всім про нас було байдуже!..
Як лиш Ти »Наш Лемко«-друже,
Тому рік на світ з'явився —

Нами світ зацікавився.
А гаврани (щоб пропали!)
Шалену нагінку підняли,
Отрую нам сунуть в руки —
Московські — це хитрі штуки...
У відповідь, хай в цім році

Пастівкою на кожному кроці
Евангеліє »Просвіти« йде! —
Мерзота тоді в гріб зійде...
Колиж »Нашому Лемкові«
Осьде по передплатникові
Всі придбаєм — горе зів'яне
І доля нам кращою стане!

Ст. Вархоляк.

А на тому місці лиш купочка трави...

(Воєнний спогад)

— Вояки в селі! — залунав тривожний клич селом, відбився об вершки дерев і покотився відгомонам по травневій росі холодного, запашного ранку.

Затривожилося село, заридало... Перші криваві лучі сонця прорізувалися крізь галузя дерев і освічували кривавим блиском вершки лемківських хижинок, втискалися до вікон, неначе хотіли остерегти перед несподіваною небезпекою.

— Військо в селі, за дезертирами шукають — гомоніло скрізь.

Малі, пробуджені зі сну діти, плакали, старші бігали в сорочках по тих хатах, де укривалися перед ворожою бранкою парубки, щоб упередити їх перед небезпекою.

Був то час Народнього Зриву на східних землях, а ми молоді чекали, поки полумя зриву огорне цілу нашу землю, щоб стати в ряди борців за Волю.

Та сусіди силоміць втягали чужих їм хлопців в свої ряди, уряджуючи час від часу »наскок« на поодинокі наше село.

Так було і цього ранку. З північного кінця села підсувався боевою лінією відділ добре озброєних вояків, перетрясаючи по дорозі кожну хату, кожну щілину.

Тимчасом в горішнім кінці села, в положеній на уабіччю хатині гавди Миколи Картневича, всі спали.

Не сподівалися, що цей день принесе їм страшне нещастя, що поволи, невблаганими кроками, з долішнього кінця села наближалось. Покищо не знали нічо, покищо, бо ото до вікна прибігає задиханий малий хлопчина, затисненими п'ястуками гримає у вікно і кричить:

— Вставайте вуйку, жовніри по дезертирів йдуть — і побіг дальше.

В хаті Миколи зчинилася метушня. Мати зірвалася з просоння і почала ломити руки та ридати з розпуки, чутливим жіночим, маминим серцем, передбачувала якесь лихо...

Батько — звичайно розсудливіший — кинувся на горнище, де в соломі слав його син Андрій-одинак.

— Андрію! Тікай, вояки!..

Андрій зірвався на рівні ноги. На його побіліде лице виступив жах...

— Де вони? — спитав.

— Не знаю, тікай скоро!

Так як спав, без шапки й чобіт, лише в штанах і сорочці, кинувся Андрій в сад. Перескочив миттю пліт, перебрив річку і звернувся в напрямі »Берегів« в корчі. В цих корчах бачить він одинокий свій рятуюнок, щоб лиш якнайскорше добігти...

Та ось скінчилися дерева, треба

перебігти кількатор кроків чистим полем, а там вже »Береги«.

Андрій пристанув хвильку, щоб зачерпнути віддиху і оглянути дорогу, чи нема де ворогів. Та не всі розглянутися...

З правого боку гримнув острій стріл. Щось солючо кольнуло в бік. Майже рівночасно зпереду другий гострий гук перешив воздух і смертоносний метал зарився в чоло, прошиваючи мізок...

Андрій похитнувся неначе підкошений квіт і впав на зелену мураву, а відгомони стрілів довго відбивалися об вершки гір, поки не розплилися на обрїю. Андрій вже не жив!..

Червона кров потекла по мураві і стиналась на сонці, що підносилося до полудня. Убийці обступили трупа. Чорний, оброслий поганим волоссям маляр, котрому ще з криса курився синій димок, копнув з цілої сили ногою свою жертву.

— Рррр! — воркнув крізь зуби і затиснув кулаки.

Селом понісся зойк і плач, люди сходилися і ставали несміло оподалік за плотами. Хто підступив ближче, того били прикладами крісів.

Надійшли ридаючі родичі і підступили до одинокої їхньої надії, байдужі на все, знечулені нещастям, котре на них так ненадійно впало.

— За віщо-ж ви, кати, вбили мене одну котіху на старі літа?! — закликав з розпукою батько.

— Стультіс! — крикнув чорний жовнір і копнув нещасного батька в груди.

Старий Микола впав зімлілий...

Коло полудня, того самого дня, вже й сліду не було по »гостях«. Забрали мертвого Андрія нещасні родичі, а на мураві зістала лише калюжа крови.

З часом і кров всякла в матір-землю і часи змінилися не по думці тих, що ждали...

Лишився лише болючий спомин, гіркий досвід, а на місці, де застрілено Андрія, виростає рік - річно купка високої, чорної трави, неначе пригадає нам нашу чорну долю...

С. В-к.

Покайтеся

Правду повідають люди, що хто пристає, тому світа не стає. І так в селі Завої к. Риманова побив Степан Ярецький свого зятя Ваня Коцябу сокирою, що він мусів це відлежати 5 неділь в лічниці в Коросні. Чи треба ще сокири, мало нас вже біда товче? Ганьба, як рідня мордується! Не можете погодитися?

Хто думає про завтра — думає про »Просвіту«.

З неба зірка засвітила.

(На нуту „Бог предвічний“)

З неба зірка засвітила,
(2) Вже зійшла золота,
Про Бога, про Христа
Всім возвістила.

На Україну завітала,
(2) Над широким степом,
Над могучим Дніпром,
Там запалала.

Над хатами заясніла,
(2) В українські серця
Про Христа, про Дитя
Загомонила:

„Радуйтеся, добрі люди,
(2) Бо вродивсь Христос Бог
Що з неволі й тривоги
Спасати буде!“

„Радуйтеся, людські діти,
(2) Бо вродивсь Божий Син,
Він не дасть нам Один
Кривди терпіти“.

І зраділи степи й гори,
(2) Звеселіла земля,
Україна ціла
І Чорне Море!

Лине пісня попід хмари
(2) Заспівали степи:
„Вже не буде журби,
Вражої кари!“

І ми, братя, станьмо в колі,
(2) Заспіваймо Христу,
Щоби спас Вітчину
Нашу з неволі!

Місто на алкоголь і нікотину — переводить збірки для „Просвіти“.

„Дар Просвіти“ — це посилення культурно виховних змагань.

Ярослав Хомяк.

П'яниця

(нарис).

В хаті світився малий сліпачок, було досить темно. Жінка вештається біля печі, бо завтра Святий Вечір.

Діти вже спали, тільки найменше хлоп'я бігає біля матері й тишиться, що нині має солодощі.

— Мамо, а що то буде, що ти так пецеш? Я все хотівби, аби ти так пекла. Я так люблю мак.

— Все, сину, так не можна, то тільки на свята робиться.

Син ще трохи побігав біля матері, пощобетав і положився спати.

В хаті стало тихо. Тикання годинника й хрипіння сплячих дітей переривало тишину. Мати робила свою роботу, а в душі в неї якийсь неспокій. Якимось складається її робота. Все глядить на годинник і на вікно.

На дворі заверюха. Снігом мете. Вітер у комині гуде.

Вона глядить на двір. Усе підбігає до вікна, бо здається їй, що хтось говорить на дворі, що дзвонить при снях дзвінок.

Але надаремно.

Вже впоралася біля печі. Вже дванадцята година опівночі, а вона ще глядить у вікно, а нетерпеливиться щораз більше.

— Що це могло статися, що його так довго немає з міста? Кажав, що верне, як лише буде смеркати, а тут вже й північ! Певно зайшов десь до шинку та не. Ох, горе мое! Я працюю від досвіту до пізньої ночі, щоб хоч дещо купити до хати, а він усе пропиває.

Сльози потекли їй по лицю. Глянула на діти й заридала:

— Діточки мої! Я вас тільки маю, але що станеться з вами, як я умру? — Терла мак до куті та місто води змочила його своїми сльозами.

— — — — —
На дворі задзвонили дзвіночки й понеслося довге храпливе слово — Гов! Стрепенулася мати й підбігла до вікна. Якимось легше стало їй на душі, але не надовго. До хати звійшов господар, ледвитримався на ногах і вибелькотав:

— Ййди, виппріжи кооні!

Пішла. Скоро випрягла, нагодувала й вернула до хати. Сльози станули в її очах.

— Шож ти так довго робив у місті? Купив соли й чоботята для дітей?

— Не-и.

— То я днями й ночами пра-

Затроїлися спіритусом

В Мальчицях, пов. Городок, на веселю у Степана Хміля затроївся спіритусом і помер Павло Байцар. В тому самому селі місяць передтим, також на веселю, затроїлася спіритусом і померла Павлина Кінашова.

Ці два приміри з дуже численних випадків затроєння спіритусом, повинні стати пересторогою для всіх, що нібито не годні обійтись без горівки. Може бодай самий страх перед смертю наверне їх на праву дорогу життя. Обовязком свідомих є добрим прикладом не допускати до погощень алькоголем з різної okazji, а тоді вдасться з часом зовсім викоринити горівку та всякі напитки з наших сіл.

Листопадові роковини

Українці Монреальської колонії (Канада) вівсвяткували в минулому місяці Листопадові роковини, урочистими панахидами в гр.-кат. церквах св. Духа і св. Арх. Михайла та переведено збірку на українських інвалідів.

цію! Собі з уст відриваю, а ти всьо пропиваєш! Тільки на одні чоботята я стягнулася, щоби діти на зміну могли піти до церкви й до школи, а й те пропив! Ну, шож тепер буде?

— Аабо, я знаю.

— Так я знаю, що ти тепер не знаєш! Але ти знав, як пропивати гроші?! П'яку! Мерзото! Ти не маєш встиду в очах людей.

Господар зірвався зі стільця, хопив макітру зі скрині й киваючися, замірився кинути на жінку. На щастя руки відмовили послуху, макітра впала на землю й розбилася, а мак розлетівся по підлозі.

— Так, то я мучуся, а ти беш і розкидаєш?!

Станула біля дверей і почала заводити. Він ухопив сокиру й замірився нею на жінку.

— А-а-й! закричала й щотільки сили в неї було, в одній спідниці й чоботях утікла на двір.

На крик матері побудилися діти, старший поховалися в куточки під постелю і зі страху тряслися, немов у пропасниці. Найменший хлопчина, що ще у вечір був веселий, пробудився тепер, побачив батька з піднесеною до гори сокирою; перестрашено розложив руки й так сидячи з отвертими устами на постелі, наче закам'янів.

Чи є за чим жалувати?

Чи дійсно Америка — обіцяна лемля

Багато нашого народу виїхало ще в довоєнних часах до Америки. Кожний, що кидав рідні сторони, мав на думці поправу свого безвихідного положення. Ет — коби тільки відбути військову повинність — то я вже дам собі раду. Поїду на роботу, зароблю гроші, верну та не буду більше бідувати. Виїзд до Америки — це була туга, своєрідна туга за небом — на тому світі! Коби лише там дістатися, ввійти до праці, робити день хочби й ніч — гарувати, все одно — бо дома робиш, а нічо немає. Америка — це золота країна — обіцяна земля — мрії малого, великого, старого. Неодин повідає — гей, гей! — коби ще раз вернулася молоді літа, я би тоді знав, як їх вихиснувати!

Ніхто не мав часу, ні крихітки охоти призадуматися, як живе такий робітник емігрант. Як запрягли його до найчорнішої роботи, гнали під землю, цілими десятиками років примушували до одноманітної, механічної праці у фабриці, ставав машиною — механічна людина — що не думає, не говорить (бо не розуміє чужинецької мови! — греенор), лише в поті чола тягне ярмо в безконечність. Десятки таких робітників пропадало підчас різних копальняних катастроф, гинуло по фабриках, загублювалося в цьому чужинецькому морю.

Чужі підприємства виполокували кров з наших емігрантів. Народні сили помпував жадно американський мільйонер — збагачувався, нашому братові кидав лише відпадки. І так жив емігрант без жадної організації; був робом без освідомлення — як машина, а крім того, щоб відвернути увагу від дійсного його положення, в'їд правдивого стану, що використовують, забивають всілякі людські почування в його, кинулася різна підлота, давай заводити релігійні секти; чинити боротьбу між робітником-емігрантом, щоб спрямувати його віддаль правдивого зла та штучно підсичувати, ятрити його.

Цей тяжко запрацьований гріш, що припадав нашим емігрантам — це дрібна частина цього загального зиску, однаке львину частину горнув власник, підприємець, фабрикант та розбогачувався коштом несовісного поділу праці та придбаного нашої еміграції. Наш брат не мав часу думати над своєю обороною, бо не знав способів такої оборони. Це можна зробити тільки організацією. І тут саме початок і кінець відвічного зла. Це зло тяжко відімстилося та ще й тепер мститься на емігрантах. Його

дальше виголочують, хоч йому в порівнанні з життям в горах, деколи краще живеться в заокеанських країнах. Бо так само тяжко започаткувати щось нове в Старім Краю, та ще гірше в чужих сторонах. Хоч може всі є свідомі, що організаційна праця доказує чудес.

Не маємо чого банувати за Америкою, ми є ще багатші, як американці, але нас не чіпається нове життя. Така сама праця дома дала би цілком кращі успіхи та заплату і для робітника і для народу. Погляньмо лише кругом себе. Маємо хоч один свій тартак? Начнемо від малого. І ліси довкола віковічні, неботичні—цінні. Скільки бачимо тартаків вздовж залізничного карпатського шляху—від Хирова—ген-

Церковця в селі Гирова коло Дуклі, де є чудотворна Ікона. Це загальний зразок пшотних лемківських церков.

ген, аж по Дунаєць; все в чужих руках. Ми платимо ще й за трачіння. Чи бодай знаходиться одна фабрика, де виробляли би меблі та хатню обстановку?

Кожне питання, злучене з нашим народнім майном нагадує нам господаря, який є на своїй власній господарці наймитом.

Ті всі джерельні води, що джурчать по наших лісах, ці купелеві заведення в Жегестові, Криниці, Риманові, Івоничу та багатьох інших місцевостях — усе це заторошене в чужі руки і в посідання чужих, що ненавидять нас, помітують нами. Розпаношується жидівня, як у себе дома та ще кленцає зубами, пощо пхається „гой“ — де йому місце в літницьі?! А село, наче бита собака бачить це зло

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жаліймо датків на скріплення освітних змагань.

і ненамагається його лікувати. Сільський зарібник вдоволяється, як його з ласки беруть до чорної роботи, стежки вигладжувати, залішувати, або корчувати дебрі під нові павільони, літничі забудування. Не маємо місця, щоб наводити поголовно другі, там подібні явища.

Не сміємо татож поминути наших ропних теренів. Навіть Каліфорнія пішла би в кут, якщо використувано би належно при помочі наших рук наші земні збірники—нагромаджених багатств. Дивне декому, чому гремів німець безпереривно день і ніч в травні 1915 р. під Горлицями; чи може йшло німецький армії про поширення своїх меж, чи навпаки виключно—про добуття наших ропних піль, бо недоставало вже тоді пальних матеріалів німецькій армії. Це дальший примір, як побиваються непрошені овікуни за наші землі, а ми самі кидаємо свої стріхи в погоні за вимріяним американським божком. Кортаємо свій вік для чужої справи.

Як довго буде таке наставлення до експльоатації (використування) народніх сил, так довго не досягнемо правдивого становища на рідних землях, хоч вони є від віків в наших посіданнях. Еміграція не принесла нам належної користи, бо й запрацьований гріш переходить і тоне в чужих кишнях. Ми були наочними свідками, що приїхав наш селянин з Америки, привіз „пайташку“, ще не огрів рідного кутка, а жидівня вже вимантовує тяжко зароблений гріш за лиху хату з „венецькими“ вікнами та „дубельтовими“ дверима і загатами.

Не релігійними драчками, не партійними „союзами“ і нетерпимістю, не виволікуванням призабутих ран добудемо гідну нам долю, дійдемо до добробуту, лише **громадною працею, згодою, спільнотою стремління побудуємо трівкі основи. Шляхом свідомости та безупинного викорінення і нехтування чужих підшептів відкриємо в себе Америку — обіцяну землю.**
(—вич)

Важне для прислашів

Коли хтось між 1. січня 1926 р а 1. липня 1932 року обов'язався сплатити сестрам чи братам їх наділи з батьківщини (їхні частки), то тепер висоту того зобов'язання можуть обнизити роземчі суди відповідно до знижки ґрунту з того часу і розложити сплати тих наділів на 14 літ. Однаке все треба тямити, що, як кажуть „хто пристає, тому і так світа не стає“ — вже й так є покривджений, тому найкраще все погодитися без судів. З процесів повстає тільки ворожнеча.

За тверезість

Часи знесення панщини

Рік 1848-ий, званий в історії «Весною народів». Народи Австрії бунтуються проти самовладного правління й домагаються свободи. Це змушує австрійське правління звільняти селян від панщини та дати конституцію, тобто допустити всіх горожан до співпраці в державних справах. І ця подія застала наш нарід неприготованим. Свідомих, освічених українців все ще було мало, а ті, що були, або були спольщені та цікавилися більше справами польського, як свого народу, або були аристократичних поглядів, себто вважали себе чимось ліпшим і вищим та благороднішим від селян та робітників, а одні й другі були свято переконані, що вистарчить бути вірним австрійським підданам, а «Високе Правительство» все про все постається і все поладнає, як слід. У такий многоважний час наш народ знов був без проводу й без помочи. Це мало дуже важкі наслідки для нашого народу, а між іншим і для його тверезости. Дотепер селянин міг пропивати тільки те, що заробив, але хату й землю було дуже тяжко й трудно, бо це вимагало дозволу пана й багато заходів. Тепер кожний селянин став повновласником своєї хати, та свого саду й поля. Тимто тепер кожний господар мав у шинкаря великий кредит і міг пити доти, доки не пропив свого поля й своєї хати й став жебраком. І справді від 1848 року п'янство поширюється знов ще більше серед нашого народу, горілки, шинки множаться ще більше, а тисячі наших селян пропивають легкодушно весь свій маєток, який переходить в чужі руки. П'янство, яке поширюється серед нашого народу, піддержують гарячо дідиці й шинкарі, бо продаж «горілки», а також тютюну приносила їм великі зиски. Доходимо до цього, що в 70-тих і 80-тих роках минулого століття, в багатьох околицях нашого краю, виплачувано заробіток не грішми, а горівкою й тютюном, а це розуміється, ще більше причинувалося до поширення п'янства.

Однаке приходять свідомі українці та стають до боротьби з цим лихом, що губить наш народ. (Про це другим разом).

Загальні збори філії „Просвіти“

Дня 8-го грудня відбулися в Сяноці загальні збори філії „Просвіти“ при участі місцевих членів та дооколичних селян. Вибрано нову старшину з головою д-ром В. Блавацьким.

До Хвальної Редакції „Нашого Лемка“

Просимо помістити слідуячу допись

Брати-українці в Америці, емігранти з Лемківщини інтересуються долею Братів в старім краю і нераз присилають жертви на добродійні цілі. Доказом, що памятають про своїх Братів на Лемківщині є слідуяча подія:

В 1932. і 33-ім році зібрали 168 ам. доларів на будову церковного мурованого притвора, з вежою на дзвони в Яселку пов. Сянік. І так: Іван Петрик і Степан Киселиця з Пассаїк зібрали 28 ам. дол.; Іван Киселиця й Іван Гавриляк з Піттсбург Па 25 ам. дол.; Михайло Стець і Михайло Котис збирали по Морей, Дмитро й Онуфрій Хомишаки з Гільбертону 105 амер. дол. Разом зібрали 168 \$.

В 1933 р. вимуровано й викінчено притвір церковний з вежою на дзвони, на які рівнож складалися Брати Емігранти з півн. Америки. Посвячено цей притвір при церкві при нагоді духовної місії, яка відбулася в Яселку при кінці листопада 1934 р.

Честь Жертводавцям, що в часі такої господарської кризи і безробіття зложили таку суму — Господь Бог нехай стократно винагородить їхні труди!

Башаємо нашим Братам у північній Америці, емігрантам з Лемківщини **Веселих Свят і щасливого Нового Року!**
(Я селський).

Кілька вісток з громадських виборів

В Полонній, сяніцького повіту, уневажнено на початку нашу листу. Проти цього зголошено протест, старство його узгляднило і в громаді переведено нові вибори. Українська листа дістала всі мандати на радних та заступників. Солтисом вибрали Івана Миця, та його ще досі старство не затвердило.

В Лодині, сяніцького повіту, вибрали радними 1 українця, 6 „руських“ і 5 поляків. Тому, що частина „руських“ радних віддала свої голоси на поляка, вибрали його солтисом, а заступником „руського“ Івана Фика.

У Гломчі, вибрали солтисом „руського“ Івана Тисяка, а заступником теж „руського“.

В Улючі, березівського повіту, вийшли з виборів українські радні та вибори уневажнили. Цими днями мають відбутися нові вибори.

До виборів в Ждини приготувляли зголошення на 16 кандидатів та їх заступників.

Оден наш кандидат слабого духа, пішов від нас, бо думав, що

деінде буде певніше і можна буде дістати мішок комперів чи троха збіжжя.

Одного вечора ми згодилися на одну листу. Листу нам уневажнили, гейби виборці не ставилися до комісії на означену мінуту.

Не можна казати, що українці виборами мало занималися, але ситуація вимагає ще ліпшої єдности, смілости й праці аж до побіди.!

Протиалькогольне Т-во „Відродження“ в Риманівщині

Наше село Вислочок чимраз краше розвивається, молодь з охотою працює на народній ниві, для спільного добра свого народу на нашій Лемківщині.

Дня 29. липня цр. велике свято у Вислочку: це відбувається урочисте запряження в тутешній церкві 18 лемків (в тім одна леминя) проти всякого рода алькогольних напитків.

Знова дня 19. серпня ц. р. приступає до урочистого запряження 8-ох молодих лемків.

Всі запряжені лемки вступають до Товариства Відродження і пильно читають протиалькогольну літературу.

Рівнож задумуємо вкортці заснувати Самоосвітній Кружок при читальні Просвіта у Вислочку.

Прохаємо Вас всіх, брати лемки, закладайте у Ваших селах Кружки Відродження, залишім вже раз тоту спіртайку, нехай морочить вона голови нашим п'якам, а не нам! Ми дбаймо здоровим розумом про наше майбутнє — до кращого завтрашого нашого народу.

П. Г. Відродженець.

Обнижка судових коштів довжникам

Через нерозумну господарку, як також позичками „на дорогу за море“ задовжилося багато селян во самі вуха. Днесь такий довжник не може заплатити довгу і віритель його заскаржив, наробив великих коштів і ті кошти більші, як одна пята часть цілого довгу. В такому разі треба звернутися до роземчого суду, щоб надвижку коштів понад 20 проц. вартости довгу зачислив на сплату самого довгу. Наприклад: вибирався хтось до Канади та позичив собі на дорогу 1000 злотих; зарібку не має, а жид-віритель заскаржив його, бо не хоче довше чекати, зробив екзекуцію і наробив 250 зл. коштів. Тоді роземчий суд скаже 50 зл. зарахувати на сплату довгу. (Від довгу 2.000 зл., жид наробив 500 зл. коштів — тоді вже 100 зл. піде на сплату і т. д.).

Пропала Панькова слава

— О-о-о наш Панько, то не аби який доктор. Він потрафить ріжну хворобу замовити — чи то у худобини, чи у чоловіка... Го-го, то дуже розумна голова. Дай йому Боже сто літ прожити!...

Отак говорили не раз в селі люди про Панька Шептуна. Та й справді Панько Шептун тішився славою — доброго знахоря.

Бувало, захворіє комусь худобина, то зараз і кличуть Панька; та він щось там пошептає, візьме зілля — підкурить, зробить кілька дивовижних рухів і — все в порядку. На кінець накаже ще зробити якийсь замовничий обряд, закопати яйце в полі, вилляти воду на перехрестній дорозі, варити шпильки перед сходом сонця, або що іншого.

Захворіє людина, тоді також кличуть Панька і тут знов діються такі самі або їм подібні речі.

Бували справді часто такі випадки, що ті Панькові замовлювання ні трохи не помагали, але — Панько „розумна голова“ все вспів гарненько викрутитися.

Коли хтонебудь заговорив до його: гей Паньку, якось то ваші зашептування не помогли — тоді він хитро перехилить свою головку на бік, гляне гострим мов штилет поглядом і помаленьку, розлізло починає говорити:

— Не помогли? Гм... Що би то могло бути? Ага, знаю! Ви певно не виконали докладно того всього, що я вам казав.

— Та може і...

— Не „може“, не „може“, але таки напевно було щось не так, як треба — тому і не помогло. Або ви не вилляли води, тоді як треба і там де треба або не варили шпильок в такім горшку, як треба або... ну, вже там мусіло бути щось не так, як треба — бо інакше то були б напевно помогли мої зашептування.

— Ба, я знаю... Та може й справді було щось не так, як треба — відказував Паньків співбесідник, відходив несміло та й дальше прославляв Панька, як доброго знахоря.

І хто знає доки був би Панько отак „зашептував“ — коли б не „ота проклята сонда“.

Е-ге, Панькову славу повалила — сонда. Так! Туоу славу, яку Панько довгими літами зберігав і над уве дбав про не, сонда розбила, знищила і знівечила — за кілька хвилин.

А було це так:

Іванови Надбережному здулася корова. Миттю принесли сонду з кооперативи, але ось — біда... сонда, це річ зовсім нова, яку не-

давно кооператива спроварила і ніхто не знав, як нею рятувати.

Знав це лишень кооперативний справник, але його не було на той час вдома.

Збіглися сусіди, стали давати різні поради — але всі до нічого. Нараз закликав хтось з гурту:

— Панька! Панька треба закликати!

— А й справді, він напевно буде знати, що і як; треба післати по нього! — потвердив хтось другий.

Післали. Прибіг Панько, глянув раз на корову, другий раз на сонду і якась дивна дрож заворушила його серцем. Але це тривало лише малесеньку хвилинку, бо зараз Панько прибрив поважний вигляд, взяв сонду в руки і крикнув:

— Держи хвіст Іване!

Послушний тому розказови, Іван чимскорше хопив за хвіст тай держить, а Панько як стій, сонду у відходову кишку пхає. Корова почала сильно пручатися, але Панько на це не зважає, лишень дальше маніпулює сондою — то так, то сяк, але — якось то нічого не помагав.

Марина, Іванова жінка, дивиться, дивиться... щось там собі міркує, а врешті вже не може стерпіти — як не крикне:

— Паньку, гей Паньку! А може туоу сонду не так уживати треба? А на що тая голка здалася, що під хвостом висить?

— Жінко дурна, вона мусить бути на те, щоб корова хвіст вгору держала! — відрубав гостро Панько.

Більше Марина уже не втручалася до Панькового діла.

— Га, може й справді так, хто там знає — подумала собі і мовчки стала на боці.

За те Маринині слова поділили на Панька, мов удар молота. Во-

ни обезвладнювали його руки, відалися в серце, вертіли мозок.

— А що, коли Марина має рацію? Може справді тією сондою треба інакше рятувати?

— Ех, дурень з мене! Треба було відразу признатися, що я не знаю, як рятувати. Ба, але тоді моя слава. Ні! Тут щось цілком не теє. Сонда цілком не помагав — думав Панько.

Раптом — корова впала, а до Панькових ух долетів виразний шепіт:

— О, дивіть, дивіть... Панько не потрафив корови врятувати. Такий всезнайко і тут маєш — нічого не вдіє!

— Всезнайко? Та який він всезнайко — от, дурисвіт...

Почувши таке, Панько не сказав ні слова, лише чимскорше почва- лав до дому.

— Хо-хо-хо... алеж бо і сміху було після того в селі. Кооперативний справник розказав відтак людям, як сондою треба рятувати. Від того часу Панькови уже ніхто не вірить. Люди переконалися, що Панько їх дурив. Тепер вже у Панька не шукають жадної поради.

Замість в Панька, шукають люди поради в книжках, бо бачать, що книжка їх ніколи не здурить, а все покаже — ясний, правдивий шлях і дасть найкращу пораду.

Петро Попередний.

Ревізійний Союз викреслює волинські, поліські та лемківські кооперативи

Кооперативна Рада наказала Ревізійному Союзові українських кооператив, щоб викреслив з членів кооперативи на тих землях, де йому відібрано право ревізії, а саме на Лемківщині, Волині, Поліссі і на Холмщині. Викреслені кооперативи переберуть ті ревізійні союзи, які будуть мати право на тих землях. Тепер побивається Р.С.У.К. за тим щоб дістати на будуче наново вичеркнені кооперативи в члени, але вже без права ревізії в них.

Нещасливий випадок

В Вороблику кор. у Олександра Буряка попарилася сильно півтретя- річна дитина. Вона впала підчас неприсутности своїх родичів до кип'ячої води в балії. Мама вилляла кияток до балії, а сама пішла до керниці по воду, поки вернула, дитина так сильно попарилася, що гатунок був неможливий і дитина по 2 днях тяжких мук вмерла. Розпука родичів не має границь, тому вважайте і не лишайте дітей самих, без опіки старших! (В).

Не забувайте вислати передплату, буде приходити цілий рік свіжа розрада до Вашої хати.

ЛЕМКИ В АМЕРИЦІ

обезпечуйте життя Ваших Родин в одинокому українському Товаристві обезпечень на життя

„КАРПАТІЯ“

Львів, Ринок ч. 38,

там пишть по всі потрібні інформації.

Будьмо бадьорі

Наша історія — наша слава.

Перед нами повний паров'з, навантажений пасажирами, аж кишить. Усі покинули свої рідні сторони, свою рідню, що прашали їх, якби виражали їх на той світ...

Паров'з рушив. Між подорожними зарисувалась зараз одна група, одна громадка, яка стала говорити про те й тамте, стала розправляти руками, та трясти своїми довгими бородами, що спливали на їх чорних халатах; були це жиди... Щож робили наші земняки, та щож? Як звичайно. Сиділи покотом, вони справді пізнавали себе, але до розмови між ними чогось то не приходило. Кожний залитений у свою незнану майбутність, або вже знану та не дуже то привітну минувшість, снував щось одинцем, не було у них цього лучника, як це ми бачили у попередній громадці пасажирів. Щож за причина цього? Чи може це інші люди, інші сотворіння? Та де там. Це всі одні і ті самі люди, одні і ті самі найвищі істоти цього світа, обдарені одними і тими самими прикметами душі і тіла. Щож отже такого, що тих людців і синів Ізраїля з прерізних сторін, околиць, станів і віків, так єднає і так сильно вяже?..

Хочемо саме сьогодні, певно та ясно цю справу і тайну остаточно зясувати і розяснити, а саме, що є основою цього внутрішнього розуміння себе.

Явище це є впливсм цього, що жидівська дитина вже від ранньої молодости учиться читати на своїй рідній мові. Щож це за книжка?

Є нею Біблія старого завіта. Щож там у ній є написано? Ціла історія жидівського народу. Його найкращих і найясніших сторінок історії, що виступали тут і там серед деяких і не дуже то приємних та непривітних обставин. І вони переживали колись подібні до нашої історії лихоліття. Але для них обіцяна земля була цею провідною ідеєю, що золотою ниткою проникала через цілу їхню історію, що вела їх через пустині безлюдні, сушила моря, та поборювала все і всіх.

І саме ця спільна історія минувшини, а радше пізнання її від найранніших літ вливає в їхні молоді душі цього чародійного нектару, входить у їх кість і кров. Вони всі її спільно переживають і те спільне життя своєю минувшиною зробило з них одну з найбільш сильних народів. Тільки спільні переживання можуть лучити поодинокі одиниці в одну велику сімю, в одну сильну і свідому своєї минувшини та спільних стремлень до осягнення найбільших ідеалів, якими являється добро загалу, щастя свого народу.

Отже тому й недиво, що жиди все себе взаємно розуміють, помагають собі, де і чим лиш можуть. Якжеж з нами? Та де там: „один до ліса, а другий до біса“, чому це так? Відповідь зовсім проста, бо ми не маємо одної своєї рідної школи, з тим мусимо погодитися. Але чи маємо надаліше з заложеними руками очікувати, якоїсь манни з неба. Ні! Не вільно ні на хвилину забувати, що і ми маємо свою довговікову історію свого рідного народу, з її наймогутнішими і найсвітлішими сторінками, та і ми мали колись своїх князів і гетьманів. Було колись на Україні, ревіли гармати. Були колись Запоріжці, вміли панувати, що колись з нами числився світ, та пізніше часи змінилися, ми стали рабами своїх опікунів—сусідів. І ця наша минувшина—о це „хто ми і чий ми діти“? Мусить нам бути ясна, знана, своя рідна, спільна наша мета і тоді будемо певні, чи то в себе, чи на чужині, чи тільки в дорозі до неї—не будемо куняти з заплаканими очима десь по кутах пароплавних галер, але будемо сміло, явно і славно вести веселу гутірку, повну життя не тільки про нашу славу минувшину, але теж наше світле сьогодні.

Добрий звичай

Перечитав я тепер в книжці, що колись давно-давно у поганських Римлян був такий звичай, що клеветникам випікали на чолі букву „К“. Перечитав я, відложив книжку, та важко зітхнув. Ех, подумав я собі, хоч поганський се звичай, але добрий, і тепер тут на Лемківщині дуже придався би. І коли я це думав, то чомусь так мені тоді пригадувалось спростування в „Лемку“ о. М. Дуркота з Вільхівця, який хоч сам москвофіл, але мав цивільну відвагу закинути клевету своїм політичним однодумцям з Криниці. Це саме пригадують спростування в тімже „Лемку“ о. Титора з Ганьчової—загальне спростування про всіх священників. Тому, вже всі тепер знають, хто ширить клевету, а хто навчає правди тут серед Лемків. Якщо бувби тепер у нас сей поганський звичай, то до Криниці приїжджалоб ще більше панів в літі—бо мали би на правду що оглядати... на чолах багатьох людців. Я сам продав би яку стару курку на білет і поїхав би—а так мушу сидіти в хаті і очікувати свят—бо здалося би яких „господинів“ з Криниці так помаркувати. Може учені винайдуть в Криниці такі лічничі води, які потрафили би вилічити всі недуги язика—а головню глупоту і клевету. **Дуклянський.**

З просвітнього життя

Вороблик королівський.

Як ще верховодили в нашому селі по своєму т. зв. „Рускіє“, у нас була так щось наче „розбишацько-хаптунська оспа“ і Вороблик виробив собі таку „славу“, що чесному чоловікові було соромно признатися, що він також звідси родом. Народня пословиця каже; „ударі в стіл, а ножиці відізвуться“, так щось і в нас. Свого часу появилась в „Нашім Лемку“ вістка про вбивство коло церкви, де безпосередно ніхто відповідальності на наших „твердолюбів“ не клав, та вони самі це собі приписали, аж своєю дописсю в криницькій „Лемку“, де січкоголовий „писака“ вилляв кілька ведер помий. Однак завелика честь була би, якби ми їм тут відповідали, тимбільше як сам „писака“ не мав—відваги під своїми теревеннями підписатися. Та вертаймо до властивої теми. Від часу, коли заложено Кружок „Сільського Господаря“, культурна справа посунулась значно вперед. Кружок дбає про це, щоби піднести культурний уровень своїх членів, вчить поновому господарити, люди цікавляться книжкою і газетою, а не обмовою, припинанням хвостів і шмат на плечі приходячим до кооперативи, гранням в карти і „доміно“ по цілих Божих днях і т. д. і т. п. без кінця, як то має місце в „читальні Качковського“.

Ліпше дайте собі спокій „гаспада“ і возьміться до якої хосенної праці, бо якби так вже давно, та місто по дурному політикувати, взялися ви були до праці над піднесенням знання в народі, як то робить „Сільський Господар“, то Вороблик не був би зазнав так поганої слави в околиці.

Але не треба казати, що „для наших людей не варто працювати“ ліпше най їх... Не обмови, п'ятіка, карти, „доміно“ і т. п. освідомлюють людей, але наука чесноти, пошани старших, поправи своєї долі-ремесла, новочасної обрібки рілі, заохочення до читання книжок і газет, наука пасічництва, городництва, шовківництва і т. д. а того всього лайкою ніхто не докаже.

(Ст. В.)

Крадуть

До Котова, пов. Новий Санч загостили 4. XII. ц. р. злодії, і вкрали Олександрові, Іванові та Петрові—Пелякам по коневі, а Катерині Сметана корову.

З цього забрали лише Петрового коня. Інші мусіли їм не вдатися—бо їх лишили. Петрового коня—припадково відібрав від злодіїв в селі Лелюхові при чеському кордоні циган, який криком сполошив злодія, що старався перепроводити вкраденого коня за кордон.

Короткі політичні вісті

— **Протибольшевницьке** селянське повстання вибухнуло на Сибірі в околиці Благовіщенська. Селяне вирізали комуністів та заволоділи на якийсь час низкою сіл. Карна експедиція війська зліквідувала криваво повстання. Багато селян розстріляно, а решту заслано на північ.

— **У Варшаві** відбувся мин. тижня з'їзд воєводів під проводом мин. Косціялковського. Радили над адміністративними та самоврядними справами.

— **Між Італією й Абіссинією** вибухнув граничний конфлікт. Обидві сторони закидають собі взаємно порушення їхньої території в Сомалі. В граничній сутичці згинуло багато італійців та абіссинців. Весь спір виникнув внаслідок дійсного неустійнення границі між територіями обох держав в Сомалі.

— **В Берліні** відбулася недавно нарада під проводом канцлера Гітлера. Присутні були всі міністри, представники Райхсвері і промислу. Канцлер Гітлер сказав м. ін., що він певний німецької перемоги в плебісциті за басейн Сари. На випадок перемоги Німеччини в плебісциті Райхстаг буде розв'язаний і відбудуться нові вибори, котрі зліквідують зовсім опозицію в Німеччині. Коли Німеччині признають рівноправність зброєнь, вона поверне до Женеві.

Похоронили живу жінку

В Югославії в однім селі похоронили селянку, маму 8 дітей, що від 10-ти літ нездужала від чахотки. Тому, що похорон відбувся вчором, грабар лише трохи присипав домовину землею. Колиж рано прийшов досипати могилу, почув з середини стукіт і крик. Побіг до священника, але той після його до вітла. Заки вони вернули, то похоронена жінка вже вдусилася. Лежала обернена лицем в долину і мала подрапане лице та руки.

НОВА КНИЖЕЧКА.

На днях появилася дуже корисний порадник для всіх господарів, з багатьма образами, під заголовком: «ЯК НИЩИТИ мишиці, земляні блохи, слимаки, дротяники, борозняки, медведики, миші, щурі, хомяки та суслики», видана інж. Василем Баричко, накладом автора, Львів, 1934. Сторінок 60, ціна тільки 60 грошів. Ця вартісна книжечка заслужує на масове поширення, бо дійсно безрадне наше село проти таких шкідників. Написана зрозуміло — подає багато добрих способів боротьби з тою поганню, що нищить безкарно наші поля, сіножати, сади та городи. Неоднє господар подякує авторові за його працю для добра села.

Цікаве з практичної медицини

Дбаймо про здоров'я

Щораз тяжчі обставини життя змушують село до чим раз більшої ощадности та самовистарчалности. В усіх ділянках господарського життя радять собі, як можуть. Загальна біда гнетє людей з кожної сторони; село вирівнює на всі боки свої недомагання, щораз дужче, завзятіше стає до боротьби за своє існування. Багато нового знає днесь наше село; сама природа вказує йому деякі шляхи, де шукати порятунку та виходу. Одначе з давніх часів закорінилося багато різних досить цікавих способів, яких вживають по наших селах. Лічать себе при помочі зашпигувань-замовлювань, зажегнвань, визовів-проклонів злих сил, та багатьох інших ворожбитських штук і чарів. Вони залишилися серед простолюду від непамятних поганських часів — та придержалися досі — наче святощі передавані і переказувані з рода в рід. Деякі з цих штук не були би надто злі, як їхня основна вартість обмежувалася би до лікарського знання. Само пр. лічення водою — це дуже влучний спосіб — бо чистота є підставою здоров'я. Знов напарювання та нагрівання болючих частин людського тіла не заперечує лікарська наука, бо через піднесення теплоти кружляє живіше кров, але це треба вміло переводити. Лікування зелями також не найгірше, як знаємо лічничу вартість зеля та примінення його до окремої хвороби. І в аптиці продають більшу частину л'ків, витворених з лічничих зель.

Дуже зле роблять такі, що шукають паради у знахорів, ворожбитів, або ворожки куми-Евдохи. Це є лише намарне викинений гріш, страта часу, бо такі бабські ліки не загоюють недомагань, ані не лагодять терпінь. Через ворожку пішов не один передвчасу на тамтой світ. Ще наші прадіди пізнавали, що це, що ми тепер зємо „гігієною“ дає здоров'я людині. І так само, як при всіх машинах, штучних прирядах треба обходитися обережно, вміло та удержувати все в найбільшій чистоті, так само треба належну увагу присвятити плеканню тіла. Впаде приміром до людського ока комашка — не можна тоді брудними пальцями — хустинкою нишпорити під кліпкою — бо в бруді є багато заразків, які викликають відтак різні роплення кліпки (павік), не треба терти ока, втирати очі спільним втиралом, бо це все не йде в парі зі здоров'ям. Як упаде, або влетить дещо до ока, найкраще капнути під павіку трохи чистої оливи (але не від машини!) — та з оливою і сльозами чуже тіло ви-

плине з під павіки й не буде колоти — пекти.

Деякі ходять по ворожках бо їм „Гінчить“ в усі. А чомусь забувають, мити що дня бодай раз вуха. Як бачимо, вухо має лійок, там збирається жовтава теч, зв. вошичою (о гіркім смаку), вона випливає з окремих комірок попри дрібні волоски, які знаходяться в цій лійку — та є наче сторожа перешчужими предметами. Забиває своєю гірчою все, що пхається до вуха. Ця вошина твердне через надмір і затикає провід, а декому здається, що стає приглухуватий та „пінкєє“ йому в голові. З цього бачимо, що чистота і тут доконечна. Не знають також по селах, як радити, влетіла — мовляв — або залізла щипавка до вуха дитині — дитина кричить, плаче, кидаєть собою — а вистане також вляти до вуха трохи літньої води — або ще краще чистої оливи, тоді комашка чи друга насікома випливає та перестав плакати дитина. Бо дійсно дуже прикре вражіння відчуваємо, як щось нишпорить в нашій вусі; видається нам, наче таранами там валять, в мізку муться.

Як влізе бодак, терня, тріска, або скалка до руки, або до ноги, дуже легко її добути гарячою смолою. Довбанням голкою можна викликати роплення, затроєння крові. Як видко трохи бодак, нагріваємо смолу та прикладаємо скоро до зраненого місця. Це нас пече — однак через це стягаються — курчаться комірки в тілі (пр. на пальці, де торчить терник) та наче викидають — випихають це чуже тіло. Воно приліплюється до смоли (воску — ляку) — та коли відійmemo смолу — витягається разом цей непрошений гість. (Кожний страх спричинює, що тіло корчиться).

Різні болячки на поверхні людського тіла лікує також чистота, свіже білля, мило — чиста гаряча вода. Треба купатися; чомусь не має село на думці, що другі народи купаються, парять своє тіло в парнях; хоч багато бачило це й в Америці та в других культурних сторонах.

З ворожбитством та різними замотуваннями треба вже раз покінчити, бо це приносить ганьбу, а не здоров'я людині. Відповідне ходження, плекання тіла в чистоті, сонце, чистий воздух, рух, чиста хата, невибаглива, але охарно подана страва — це наші ворожки. Де бруд панує — там часто лікар мандрує — знова де темнота — там ворожка радується... **ЮТ.**

Злодійська коопера- тива

В селі Писарівцях, пов. Сянік, була злодійська спілка, що допустилася багато крадіжей в околиці. Спілка була зорганізована на кооперативний лад, вела книжки і розділювала відповідно до вложеної „праці“ зиски між своїх членів. Магазин злодійської спілки находився в пивниці одного дому в Писарівцях, а вхід був старанно закритий перед оком поліції. Велика камінна плита накривала пивничний отвір, а на плиті були зложені дрова. Члени спілки мали не злі доходи.

На гостинці зі Сянока до Коросна є кілька заїздів, де відпочивають фірманки, що везуть товари з одного міста до другого. Звозів підчас постою щезали різні товари, як мішки з рижом і мукою або скрині з чобітьми.

Перед кількома тижнями один господар з Посади ячмірської, Радванський, женив свого сина. В коморі приготував на весілля все, отже нові вбори, два кожухи, цілу виправу та харчі. Вночі закралися злоді і все забрали. Під селом Юрівці один опришок напав на вчителя, що вертав зі сусіднього села. Вчитель сильний і мав грубу палицю. Одним ударом звалив напасника на землю і приневолив до втечі.

В останніх днях поліції вдалося арештувати цілу шайку, зложену з кільканадцятьох членів.

УЖИВАЙМО ЛИШЕ
знаменитої цикорії
ЛУНА
і здорової підмінки
кави „ПРАЖІНЬ“,
виробів
української кооперативної
фабрики
„Суспільний Промисл“ у Львові

Єдина найліпша
і своєрідна
ПАСТА до ВЗУТТЯ
„ЕЛЕГАНТ“
Львів, Кордецького ч. 51.
Тел. 60-04.
КОНСЕРВУЄ ШКИРУ!
Уживайте лише цю пасту!

Часопис „Наш Лемко“ удержується виключно з передплат, тому здержуємо висилку часопису всім, що не вирівнали ще досі передплати

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ: За текстом, серед звич. оголошень: Ціла стор. 300 зол.; пів стор. — 150 зол.; чверть стор. — 75 зол.; одна осьма стор. — 40 зол.. Сторінка має 3 шпальти — за 1 мм. на 1-ну шпальту — 30 сот.. Оголошення в тексті — 45 сот. на 1 сторінці — 60 сот.. Дрібні оголошення за слово 10 сот..

Курить

тільки українські
паперці і тутки
„КАЛИНА“

Жадайте всюди

Листування

Вп. Андрій Серафим: шлемо Василеві Серафимі і Іванові Даниляк часопис, просимо більше адрес. Шлемо Вам щирий привіт з Різдом.

Вп. Андрій Рак: листа одержали, передплату зачислили до 1. 9. 1935 р. На подані адреси будемо посилати часопис. Дай Вам Боже кращих часів з Новим Роком! Про Антона не забудемо.

Вп. Теодор Ед. Жди: годимося з Вашим рахунком, п. Софії Кс. шлемо часопис. За читанки одержали належитість. До Вашого Брата пишемо. Бажаємо Вам кращих часів. Христос рождається.

Всч. О. В. Кункевич: передану квоту д-ром П. Б. — 1.25 зл. за коміс вписано під ч. кв. 2684. 14/11.

Впр. »Дуклинський«: щиро дякуємо, піде »Н. Часк. «Ук. Ілюст.» не буде. Знімки в »Н. Л.« Може дещо з життя та потреб села. Бажаємо Веселих Свят, шлемо дружній привіт. Знімки звернемо, мило побачимо знімки з »Жоляди«.

Просимо відворотно прислати нам 4. адреси з Святкової вел. таких, що хочуть себе освідомлювати, як рівнож дві адреси з Дошничі.

— Жіноче Брацтво в Америці перевело збірку в сумі 4. ам. дол. та переслало на часопис для своїх братів. За це складаємо Всім Жертводавцям щирий привіт з Рождеством Христа Царя!

Вп. Е. Калякука: подбаємо та вишлемо; пишемо листа. За все привіт.

Впр. »Ясельський«: поміщуємо. Передплачують, шлемо. Щирий привіт. Христос Рождається!

Коморник перестрашив на смерть корову

В селі Стшалково коло Радом'я селянка Гаєвська мала одну коровину, живительку родини. Місцева каса Стефчика внесла на Гаєвську позов до суду. Одного дня з'явився на обійстю Гаєвської судовий коморник і увійшов замашисто до стайні. Корова глянула на строгого пана, на його скіряну торбу підпахою й урядовий ланцюх на шиї, — та коли коморник діткнувся її рукою, переразливо заричала вона і впала трупом, натягнувши ратиці. Повітовий ветеринар ствердив, що корова згинула на розрив серця з перестрашу. Властителька корови внесла скаргу до суду на Касу Стефчика, що мовляв, вона спри-

чинила смерть корови, бо наслала на неї комірника. Суд покликав всіх свідків, що оглядали останні хвилини погибшої тварини.

ДОБРЕ ВІДПОВІВ

В арешті сидить злодій поляк, що вкрав годинник, і православний лемко, що „очистив“ гр.-кат. церкву в своїм селі. Лемком хочачи допечи своєму товаришеві питає: Котра година? Поляк: А що, може вже час іти до церкви? **А.**

В МОРОЗ.

— Іване, а скажи коням тпрр — каже Петро Іванові на санках.

— А ти чому не скажеш?

— Та губи померзли.

СПЕКУЛЯНТ.

— Вуйку, дайте на дзиґар, може маєте »папірок«, бо я не маю сірника.

ПОЇЗД.

Поїзд став на перестанку, а один селянин питається другого:

— А чого та колія стала?

— Бо тут коршма.

— Дивіть, така німота, а вже знає.

У ШКОЛІ.

— Що було в 1814 році?

— Народився Шевченко.

— А в 1848?

— Шевченко мав 34 роки.

МІЖ ПІЯКАМИ.

— Якцо ми мали би ці гроші, які ми вже пропили!

— О, так, могли би ми ще довго пити!

НА СЕЛІ.

Клим: Знаєш, Максиме, той багачисько має здається свого дідька і тому він такий багатий.

Максим: Ая! То ти маєш дідька, а він має масток.

В кількох словах

— В Школярах біля Жовкви застрілили ніччю якісь люди шкільного сторожа Шмалія, який загородив ім дорозу, коли вони хотіли вломатися до місцевої школи.

— В Магерові, пов. Рава Руська, Михайло Волинець зарубав сокирою на смерть Данка Кошана, приловивши його в stodолі на крадіжці фасолі.

— В Станиславові суспільна об'єднання виповіла працю кільканадцятьом службовикам, в тім 6-ом лікарям.

— В Станиславові й Озерянах будують євангелицькі церкви.

— В Тернополі засудили на 2 роки в'язниці 17-літнього хлопця з Кутковець Василя Пачошинського, а 20-літнього Ярослава Котового на 7 місяців за підроблювання 50-грошівок.

— В Зборові вломилися до церкви святотатники і вкрали кілька золотих предметів.

Наш Лемко

РІК II.

Ч. 2 (26)

Львів, 15-го січня 1935

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, Руська 18. Тель. 57-90.
NASZ LEMKO, LWÓW, RUSKA 18.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1'80 зол., Чвертьрічно 1— зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 1/2 ам. дол. або рівновартість.

По смерті М. Грушевського

В Празі відбули українські установи низку жалібних академій і засідань присвячених пам'яті бл. п. проф. Михайла Грушевського. Покійного вшанували Український Педагогічний Інститут, Український Вільний Університет, Український Соціалістичний Клуб. Міжорганізаційний Комітет Українських Організацій в Чехії видав листівку з портретом Михайла Грушевського.

— 0 —

20-літні роковини виходу Усусусів зі Стрия

Громадянство Стрия й околиці обходило 20-ту річницю вимаршу УСС зі Стрия. Прибули на це Свято давні Усусуси, а тепер відомі люди: дир. Іван Тиктор, др. С. Шухевич, ред. Юра Шкрумеляк, дир. П. Постолук, п. Данилюк і другі. В год. 12. в пол. відправив о. Гаврилишин панахиду по поляглих Усусусах. Панахиди вислухали великі маси народу. Після панахиди відбулася академія в салі Народного Дому. Хор відспівав „Ой у Лузі“, а др. Гарасимів виголосив вступне слово. Відкрито пропам'ятну таблицю в пам'ять поляглих УСС з написом:

„Українським Січовим
Стрільцям 1914. † 1934.
За Україну, за її волю,
За честь і славу, за народ“.

Реферати виголосили: ред. Юра Шкрумеляк „Культурно-освітні надбання У.С.С.“, др. Шухевич „До історії У.С.С.“. Співав хор, мала 6-літня дівчинка деклямувала „Пристап Степанівної в Карпатах“. Свято закінчилося відспіванням Народного Гімну.

Український буквар в Америці

В Джерзі Ситі відбулося засідання епархіяльної шкільної комісії під проводом шкільного референта о. В. Лотовича. На доручення цієї комісії Теодосій Касків, учитель в НьюЙорку зладив буквар для української шкільної молоді в Америці. Буквар переходили подрібно крім автора ще також проф. Микитяк і др. С. Демидчук. В основу взяли тут взірці букварів американських і в інших мовах, при чому справили українську мову до потреб української дітвори в Америці. Такого буквара ще не було в Америці.

Сміло!

*Хоч вітер шумить і свище по полю,
Скалить голодний вовчище зуби,
Чорні ворони зганяють всю силу свою;
Всі нам прагнуть згуби.*

Стійте!

*Об граніг відібеться сила вітру,
Вовчище голодний, скомлячи втече;
Чортяча сила хреста збоїть ся;
Не для нас загинуть!*

Побіда!

*По всіх закутинах гір
Пізнають люди, хто є вони;
Хто їх брати, хто їх враги,
Тоді пропадуть на прах роздори!*

До Слави!

*Як затрублять ангельські труби,
Як залопотят ясні крила-прапори..
О, Боже! — Христе, Марію,
Тоді і гори стануть єдино.*

О. о.

**Хто „Нашого Лемка“ не має,
в того в хаті сумно виглядає!**

Рідна земля і рідна кооператива

Всі знаємо, що як довго знаходиться місто в чужих руках, так довго є ми всі наймитами на нашій батьківській рілі. Все, що витворює село, що продукує селянини, мусить відтак переходити через чужі руки. Весь прихід і дохід не лишається ніколи для нас і завсе пропадає та стає тим чинником, що гнете наше село до долу, держить його в своїх кігтях, чинить рабом чужинського дорібку та добробуту. Ми були свідками, як втікало жидівське плем'я з наших сторін, бо село стає само себе обслуговувати. Хоч змінилося положення наших кооператив, ми не смємо відставати, маємо доказати перед всіма, що наш гріш піде виключно в наші руки, на нашу торгівлю і промисл. Нам вільно мати свою рідну душу. Кооперація — це не тільки купно—продаж і рахунок. В кооперації мусить бути жива душа, а душі ніхто ще й ніде не скував у такі кайдани, щоб для неї не було виходу. Зневірою та розпукою нічо не вдіємо — хто живий, мусить живе думати!

А коли в нас так буде?

В Лондоні (столиця Англії) помер недавно 79-літній антиквар, (що збирає старі книжки та другі папери), Чорейс. Це був останній лондонець, що не вмів писати і читати. В наших горах — то хіба всі перенесли би свої кости на лонно Авраама — щоб таке про нас англійці могли написати.

Чи це допоможе?

У Франції завели знову 2-літню військову службу.

Просвіта в Аргентині

Як перестала бути золотою країною північна Америка, кинувся наш український селянин за хлібом в другі заокеанські країни. В 1927-30. роках став масово емігрувати до Аргентини. Здавалося з початку, що знищать різні непригожі обставини нашого брата в полудневих — гарячих сторонах. Підсоня там гаряче, чужинецькі народи, брак заробітку — напади на наших господарів, які розвели свої рільні варстати праці — яких грабили півдикі тамошні ватаги — волокити не заломили нашого брата. Днес стали українці сильною ногою на — аргентинській землі.

В столиці держави в Буенос-Айрес засновали читальню „Просвіти“, українські школи в Алсіна, школа на Док Суді, хор при центральному товаристві, жіноча секція; дають вистави, сходяться, єднуються в організаціях. Чужинці з подивом глядять на наших братів, хвалять їх в своїх часописах та помішують українські знімки.

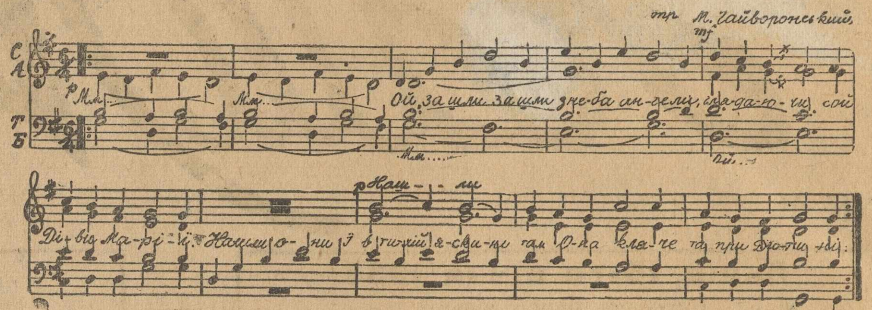
Українська Стрільська Громада та Сокол в Буенос Айрес (столиця аргентинської республіки) зорганізували аматорські гуртки, що дають часто вистави. Гурток У. С. Г. ставили на українській сцені драму „За зраду нації“. Там же у церкві на Док Суді відправив о. Ст. Вапрович при битком набитій церкві панахиду за Героїв. Панахида була великим національним святом української колонії. Відбулося там також величаве свято в Листопадові Роковини. У програму, що була дуже велика, входили хори, деклямації, попис Соколів, промова та живий образ, а на святі було — як пишуть нам багато наших братів лемків, що виїхали шукати там заробітку та щойно на чужині отворилися їм очі; вони пізнали, що українців скрізь поважають — бо це життєздібний нарід та стали самі свідомими членами Відродженої Нації. Були на святі також німці, аргентинці, хорвати та другі чужинці. Всім подобалася українська пісня; бо вона могутча — славна, пливе з серця — як найкраща музика.

Вже і тим переливається

В Большеві найкраще жилося червоноармійцям. Однак тепер і вони втікають до Японії з кісами, скорострілами, кінями й військовими мапами.

Лемківська коляда

Присвячена Читачам „Нашого Лемка“ М. Гайворонським.
(На мішаний хор)

Ой зашли, зашли з неба ангели,
Глядаючи сой Диви Марії,
Нашли они І в тихій яскині,
Так Она кляче та при Дитині.

На руках тримат сина свого,
Ісуса Христа, Пана нашого.
Хто тоту пісню три рази співат,
Сімдесят гріхів зо себе змиват.

Наші завдання

До своїх прийшов і свої
не прийняли...

Зачинаємо вже зчери другий рік видавання нашого часопису. Рік праці вже за нами, а перед нами знову широка народня нива, яка в багатьох місцях, ще на превеликий жаль лежить облогом і не приносить нам найменшого хісна. Так жатва велика, а робітників мало...

Тернистим шляхом пройшов „Наш Лемко“ рік свого початкового життя. Коротенький той шлях, разом із тим — який же він був, довгий, який же він був тяжкий. ...Час великих надій, а часто гіркого розчарування.

Знайшлися люди, що кидалися на „Нашого Лемка“ всіма способами, — видимими й невидимими. І тільки майже однодушна думка цілої української преси, що тепло привітала, а часом і глибоко оцінила культурну і національно-освідомлюючу нашу працю, та сотня заохотливих листів щирих і свідомих нашого завдання прихильників перемогли те гірке розчарування, що його приносила нам не етична (зла) ворожа робота.

Розпочинав „Наш Лемко“ свою культурну роботу в повній вірі, що потрібна й необхідна вона для зміцнення нашої цілої нації.

„Наш Лемко“ стоїть на тому становищі, що поступ народу, а щойно тоді, коли праця над ним кипить не тільки у „вибраних“ її кругах чи околицях, але коли рівень на-

шого духового життя з кожним днем, тижнем, місяцем підноситься поступенно все вище і вище у всіх його проявах та місцях...

Сумлінно й пильно працював „Наш Лемко“ на тій ниві і вже тепер може з повним задоволенням сказати, що ця праця не пішла на марне. Українське громадянство на Лемківщині зрозуміло і цінить цю скромну службу. „Наш Лемко“ відразу поставив собі сміливе завдання: Праця для Лемківщини з Лемківщиною. Він заохочував і на майбутнє кличе до співпраці всіх, хто тільки розуміє такі кличі, хто тільки свідомий обов'язків супроти свого народу.

Закликаємо всіх щиро об'єднатися на сторінках „Нашого Лемка“ і спільними силами допомагати нашій Великій Ідеї. Кожну поважну думку і допис приймемо з подякою. Хочемо створити загально лемківський часопис, де кожний заінтересований знайде потрібну йому справу.

З глибокою вірою в світлу будучину, повні добрих надій й мужнього запалу приступаємо далі до спільної праці. А клич наш „Для Лемківщини з Лемківщиною“.

Редакція

Третього (27-го) числа „Нашого Лемка“ не одержать всі ті, що до кінця січня не вишлють передплати та е-вентуальних залежностей з попереднього року. Тільки злі часописи висилають даром!

Рідношкільний зїзд

Загальний зїзд Рідної Школи у Львові

Дня 25-го грудня мр. відбувся у Львові в салі Промислової Палати при участі 250 делегатів та соток гостей річний **Загальний Зїзд „Рідної Школи“**.

Наради зачалися щойно в год. 10:30. Перед нарадами відправив о. др. В. Лаба в Преображенському Храмі заупокійне богослуження за душі покійних членів Рідної Школи.

Зїзд відкрив дотеперішний голова проф. Іван Галушинський, який згадав померших членів РШ. в цілім краю. Цих слів вислухав зїзд стоячи. Память покійного проф. М. Грушевського вшановано однохвилинною мовчанкою. Черговою точкою нарад було звітномлення Головної Управи з її однолітньої діяльності.

Число членів зросло в минулому році на 20 тисяч, з 1900 круж-

ками і 72 тисячами членів. По довшій дискусії над загально рідношкільними справами та потребами — уділив загальний зїзд одноголосно абсолюторію уступаючій у граві.

Опісля відбувся вибір нового голови Головної Управи. До Головної Управи увійшли: проф. Іван Галушинський, як голова. Члени: др. Іван Раковський, о. мітрат О. Базюк, посол Дм. Великанович, др. Мирон Коновалець, пос. Др. С. Біляк, др. Ю. Кордюк, Орест Радловський, проф. Мик. Ластовецький, о. ігумен С. Бараник ЧСВВ, др. Я. Ярема, др. В. Бемко, селянин Дмитро Кудлатий, М. Атаманюк, Ів. Олексин і І. Скоплякова. Установлено заступників, контрольну комісію та Мировий Суд. Зїзд закінчився в год 6:15 відспіванням національного Гимну.

Жива Історія Великих Днів

Відкриття виставки УСС. у Львові

В неділю 23-го грудня мр. відбулося в Національному Музею при вул. Мохнацького відкриття пропаятної виставки **Українських Січових Стрільців**.

При відкритті виставки промовляли: др. С. Шухевич, др. Б. Гнатевич і завідаель Національного Музею др. І. Свенціцький. Публики було так багато, що треба було її впускати до середини частинами.

Виставка розложена в трьох кімнатах на 1-ому поверсі і у входовій клітці, біля сходів. Всіх світлин, образів, портретів є 348 ш ук. Багато також інших памяток, як зброї, мундурів і т. д.

Ця виставка має стати завязком закроєного на більшу міру Музею Українського Стрільцтва, що повстане, як підвідділ при другім українським музею у Львові.

До праці

Кураторія львівської шкільної округи заявила делегатам „Рідної Школи“ таке: Учителство „Рідної Школи“ і взагалі учителство, отже й державне, може брати участь у **неполітичній громадянській діяльності на культурно-освітньому, економічному і кооперативному полі і за те не можна потягати його до якої небудь службової відповідальності**. Це вияснення подано до відома відповідним урядам державної шкільної адміністрації. Тому вчителі й учительки повинні без жадного страху працювати в читальнях „Просвіти“, в кооперативах, в Кружках „Рідної Школи“, „Сільського Господаря“, Кружках „Відродження“ й других культурно-освітних та економічно-господарських установах, бо це не є

жадна політика. Час **відробити занедбане!**

Чому передплачую „Нашого Лемка“?

Бо „Наш Лемко“:

бореться за наше сучасне і майбутнє, збуджує любов до нашої світлої минувшини,

будує, а не руйнує, єднає, а не розділює, вказує ясно шлях, яким треба йти та остерегає перед манівцями, вчить, як працювати, показує, які наші успіхи і які помилки,

загріває до праці і кріпить віру в наше майбутнє, є щирим дорадником, до якого звертаюся у всім з повним довірям. „НАШ ЛЕМКО“ це мій найліпший вчитель і приятель.

Молодий Передплатник.

Всім Передплатникам, Прихильникам, Дописубагатам, та Читачам даєме щасливого Жабого Року

Редакція і Адміністрація „НАШОГО ЛЕМКА“

Земельні добра на ліцитації

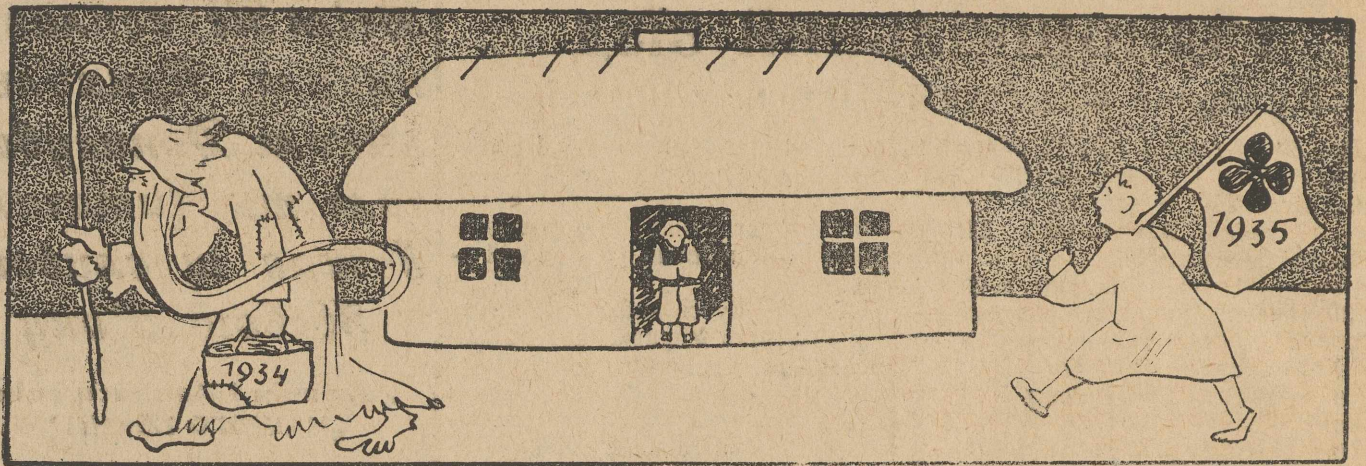
Т-во Земського Кредиту у Львові проголосило ліцитацію від 15. до 19. січня 1935. року в канцелярії нотаря, Тадея Навроцького у Львові отсих дібр: Костельники, повіт Бучач, Дички і Малинівку, пов. Рогатин, Войткова, Тишина, Туче Мешківщина. пов. Добромиль, Болоні біля Довголуки, пов. Стрий, Сеньків і Станін, пов. Радехів, Білобожниця Стара, Калинівщина і Семяківці, пов. Чортків, Мошків, Швитків, Себечів, Острів, Глухів, пов. Сокаль, Клебанівка, пов. Збараж, Козлів, Танів і Городище, пов. Тернопіль і Бережани, Нежухів, пов. Стрий, Долина, пов. Товмач, Рожиська, пов. Скалат, Добротвір і Масярня, пов. Камінка Струмілова, Путятичі, Губіящина, пов. Городок Ягайл., Маріянів, пов. Підгайц., Мединь, пов. Збараж і Ставки, пов. Скалат.

Наші господарі повинні подбати, щоб якнайбільше цієї землі перейшло знов у руки нашого народу. Це повинно стати святим обовязком усіх наших свідомих людей, організацій та установ.

Новий спосіб на алькоголіків придумала берлінська поліція. Коли один з налогових п'яниць вернувся в суботу вечором зовсім п'яний. почав авантуватися і залишив жінку та діти на цілий тиждень без удержання, до мешкання увійшла поліція й арештувала п'яницю. На поліції привязали йому на шиї напис: „Я пропив увесь свій зарібок“ і водили опісля вулицями міста. Але здається, що нашим п'якам не помогло б і таке.

—o—

З Новим Роком до відбудови; відробім занедбане!

З Новим Роком — зі щасливим Роком!

Ще один зїзд

В дні 26-го грудня мин. року відбувся зїзд збанкрутованих діячів „Русскої Селянскої Організації“ та „Общества Качковского“.

Пояснення тут злишні, бо днесь знають всі, хто скликає такі зїзди та яка їхня ціль. Учасники зїзду дістали 50 проц. залізничної знижки. Однак не багато це помогло, бо душу народа не закрити нікому перед правдою. Наради тривали два дні. Були там такі, що не були ще ніколи у Львові та скористали зі знижки, щоб оглянути „руски“ порядки.

Розумніші кричали на зїзді, що їм не подорозі з Гнатишаками Трохановськими — бо нарід бачить — де веде їхня стежка. Також гостро виступали проти видавання такого часопису, як криничанська газета „Лемко“ — бо такого плюгавства, темноти й крайньої глупоти в цілому світі немає. Міхала Бачинського, що веде політику з „Народним Домом“ звали „Юдою Іскаріотом“ — „на гак і до криміналу такого“.

Не по нутрі головачам зїзду було це, що один старенький селянин лемко назвав цілу таку роботу — „фраса шитко стоїть“ — бо ніхто не відверне того світла, тої відвічної правди, до якої стремить щільний нарід.

Талергофи — шибениці — табори — мовляв — це тільки смикавка для народа, а корито для просвітителів, що хочуть придержувати село в темноті, а самі горнуть, що надбав віками селянин — часто по його трупі. Днесь зав'язно вже нехтувати всіх братів зі Входу — бо вони здорове, українське

Українські прапори свобідно мають на Закарпаттю

Осіню 1934. року шкільний інспектор в Ужгороді, Вондрачек, заборонив був, вивішувати на школах жовто-сині українські прапори, хоч ті прапори вивішувано на Закарпаттю від 1918. року знагоди державних і національних свят на всіх будинках. Внаслідок протесту закарпатських українців, які вказували на те, що пре-

зидент Масарик признав ще в 1918 році жовто-синій прапор краєвим прапором Закарпаття, рівнорядним з чеським державним прапором, тепер президент Закарпаття, др. Розсипаль видав розпорядок, що український жовто-синій прапор вільно вивішувати гак на урядах, як і приватних будинках поруч з державним.

Дальші протести проти большевицьких звірств.

Організація американських українців-католиків, „Провидіння“, вислала до президента Америки, Рузвелта, таку телеграму: „Апелюємо до вас, ужити ваших заходів для

інтервенції у справі українців н^р совітській Україні, котрих тратят без суду в часі нового терору, вста новленого московським урядом“.

Велика петиція англійських послів

Гурт англійських послів та інших осіб вислав 29. грудня 1934 петицію до Союзу Народів у справі українців в Польщі. В петиції є мова про намірену зміну польської конституції та про зречення польського міністра Бека в справі охо-

рони національних меншин. Петиція м. і. пропонує, вислати особну місію Союзу Народів до Польщі, щоб прослідити положення української меншини в Польщі. Докладніше про цю петицію напишемо в наступнім числі.

верно подають

Здоровий народний організм не може поклонятися відразу 3-ом Богам, як це чинять різні Пleshкевичі, Хиляки та другі Гнатишаки.

На роздоріжжю лишаються тільки спіні та жebraки — нарід прагне правди!

Посилайте пкредплату на „Нашого Лемка!“

Свіжа премудрість

Французький хемік Гастон Леру винайшов таблетки (треба їх заживати — як лік), що заступають 8 годин сну. Досліди виявили, що цими таблетками можна „не спати“ й тиждень.

Василькові лещата

Ох, аж мені в оченятах чорні тини скачуть, дивлюся я під ліс на гору якесь диво бачу.

Якась мара там по полях сунеться і скаче, то помалу, то знов скоро—диво не іначе.

Дивлюсь я ліпше... Ні! На мару не подобає... Щось гейби чоловік... навіть руками махає.

Зближається. Зачинаю добре пізнавати: це якийсь юнак мчить просто до моєї хати.

На ногах у нього дві дошки та кійки в руках. Аж, тепер вже знаю! Хтось їде на лещатах.

Хто це такий? Цікавість на двір мене вивела. А-а-а, це Василько Розважний з сусідного села.

Приїхав. Станув, відсапнув, сніг з ніг отріпає, підіхав ще кілька кроків руку простягає:

— „Здоров був Петре! Що тут коло тебе чувати?“ — Гарзд!—кажу.— Нічого злого, Богу дякувати.

А тебе друже лещетарю, що тут принесло? Може яка радість—втіха, а може яке зло?

— „Ні одне, ні друге, лиш можна-б сказати: зима, бо в зимі,—як сам знаєш — роботи багато нема. Отже навкучилось мені у хаті сидіти, тому взяв я лещата, став по горах їздити.

На лещатах, любий друже, треба тобі знати, дуже мило і весело по горах вганяти.

В наших місцях усі хлопці, а навіть дівчата, замість сидіти на печі їздять на лещатах.

Не тільки для розваги вживають лещат в нас, лещата в великій пригоді стають нам нераз. Як кудись за ділом треба йти, чи їхати, то тоді лещетар може найскорше дістатись.

Бо лещетар не шукає стежки ні дороги, через поля—гори їде, де лиш несуть ноги.

Лещата—вигідна річ, їх кожному варто мати, бо бігме, що вони кожному можуть придати“.

Ще добру хвилю балакали ми з Васильком. Врешті він попрощався, поїхав... Вже зникнув цілком... Вже туман сніжної курави закрив його стать, а мені ще мовчміль його слова в ухах брелять. По хвилі я стрепенувся, тай скочив до хати, знайшов ясенину, став лещата майструвати.

Вистругав дві дошки, відтак став гарно гладити, ну, тепер і я буду на лещатах їздити.

І Вам, юнаки, раджу: лещата собі зробіть і як не маєте роботи по горах їздіть.

Молодці! Їдьте на лещатах, як є час вільний, а з Вами рівнож поїде **Петро Попередний.**

Катруся Сімків.

Пророк

Сказав десь він —
У скальний лет розвівши
Старечі руки, як
Нуждар:
»Не йти нам у розмари,
Щасливих днів облаки,
А нести хрест кривавий —
І під нестертий«.
Й помер пророк.
У срібній урні
Синький дим погас,
А вітер тихо сколиса
Квітки з окрас.
Забуло тіло про життя,
Пішло на вман оснутий:
В далечь забуття...
Лиш голос дикий
Той остав —
І непокоїть холод—роси.
Гремить у бурю,
То сковить —
Аж доки не зійде
У скрай своєї осі.

„Не словом, а ділом!“

Зприводу двадцятиліття Українського Січового Стрілецтва „Червона Калина“ уложила зі своїх видань для ширшого збугу по знижених цінах три роди бібліотечок з творів виключно воєнно-історичного змісту в ціні зл. 62.50, зл. 40 і зл. 25.

Для вшанування великої річниці Стрілецтва закупили ці бібліотечки крім през. Др. Дм. Левицького, такі громадяни: Впр. о. Мітрат Т. Войноровський 7 бібл. на зл. 444 з призначенням для в'язнів і **бібліотек на Лемківщині та в других околицях краю; ред. І. ТИКОР три бібліотеки за зл. 200 для читальні „Просвіти“ в Банялюці в Босні і для двох бібліотек в краю; посол Др. Л. Макарушка три бібліотеки за зл. 200 для студентських бібліотек поза границями краю.**

Куріть

тільки українські

паперці і тутки

„КАЛИНА“

Жадайте всюди

Що де сталося

× В Тернополі суд засудив 11 членів комуністичної партії на кару в'язниці в д 2 до 9 літ. × Турецький інженір Мустафа Іссан вибрався на звичайнім човні в подорож довкола світа. × Католики в Нью-Йорку почали боротьбу з неморальними фільмами. В церквах вивісили назви тих фільмів, які треба бойкотувати. × Міський уряд м. Рівного на Волні залягає з платнями саоім службовцям на 21 тисяч злотих. × Італійський уряд прийняв закон про парцеляцію великої земельної власности. Землю дістануть найбільшій і малоземельні селяни. Уряд дасть власникам відшкодування. × В Ленінграді увязнили около 3.000 робітників. Їх підозрювають у контрреволюції. × В Німеччині під час дня „національної солідарности“ збрано 3.874.834 нім. марок (майже чотири мільони) на безробітних. × Італійський уряд рішив зелектризувати всі залізниці. Тоді Італія мала би найшвидші поїзди. × Біля Торуня впав військовий літак з двома офіцерами. Оба згинули. × З Косові побудували поляки новий „людовий дм“. × З Франції далі видаляють робітників з Польщі. Головно виселяють тих, що мають браки в документах. × Швайцарський уряд призначив 40 мільонів швайц. франків на публичні роботи, щоби зменшити безробіття. × В Олькушу (Польща) викрили великі зловживання в скарбовім уряді. Ув'язнено чотирох урядників. × З Лодзі вирушила Яніна Ольшевська пішки в подорож до Палестини. Вона хоче звидіти святі місцевости. Насамперед їде до Риму, а звідси через Францію, Іспанію, Марокко, Туніс і Єгипет до Палестини. Сю подорож хоче скінчити за рік. Тепер вона вже у Відні. × В Злучених Державах настали великі морози. Замерзло 7 осіб. × У більших містах західної Європи касують поступенно міські трамваї на шинах і щораз більше заводять автобусів, бо вони дешевші.

Хто приєднає нового передплатника „Нашому Лемкові“, той приспішить Велике Майбутнє! Всі до поширення єдиного широнаціонального часопису; „Наш Лемко“ — наша сила!

Українська фабрика електричних батарей

Кооператива Інженерських Робіт (К.І.Р.) у Львові відчинила свою власну кооперативну фабрику електричних батарей і звен. Батерії мають назву „Еко“.

Що радили в соймі.

Підчас нарад в бюджетовій комісії посол др. Вол. Загайкевич критикував декрет президента з 24. X. 1934. про деякі проступки проти держави, говорив про **узалежнення суддів від адміністраційної влади, домагався, скасувати уряди коморників у Галичині, говорив про зменшення числа українців-нотарів, про конфіскації українських часописів, про Березу Картузьку, про заяву міністра в справі вбивства мін. Перацкогo та про відір-**

вання окружного суду в Сяноці від львівської апеляції. На ці заміти старався відповісти мін. справедливости Міхаловски. Він сказав м. і., що небаром буде розправа проти спільників убивства мін. Перацкогo, хоча головного винуватця нема.

Сенатська конституційна комісія **відкинула** всі внески сен. Горбачевського в справі територіальної автономії для українців у Польщі.

—o—

В Сарщині побідили німці

В неділю 13. січня відбувся плевбіцит в справі дальшої приналежності того краю. Перші вістки такі, що 80 процент голосів упало за тим, щоб Сарщина вернулася до Німеччини. На жидів в Сарщині

впав страх і вони вже втікають до Франції. За кілька днів будемо остаточно знати, яка доля жде Сарщину. В цілій Німеччині велика радість.

—o—

Апостольський Адміністратор для Лемківщини

Багато пишуть різні часописи про новоіменованого єпископа для справ Лемківщини. Апостольським осідком є покищо Риманів, згідно Здрій-Риманів, де коштом 9 тисяч злотих відновлено одну віллу—доставлено прибудівку—гараж на авто—та віддано до вжитку о. др. Масцюхові. Не правдою є, що в Сяноці винаймлено кам'яницю для ап. адміністратора та 4-ох каноніків. Богослуження буде відправляти о. Масцюх в каплиці обр. латинського—церкву начнуть будувати аж з весною.

Апост. Адміністратор о. др. Масцюх поручив парохом Сянока о. Константоновичеві запросити на Йордан двох українських представників др. мед. Карановича та др. пр. В. Блавацького та двох „русских“ менше знаних сяніцьких громадян, які давнім звичаєм будуть присутні при Водосвятті на Сяні—при співучасті томошньої адміністраційної та військової влади.

Передчасні є також сподівання та надії різних „руснаків“—що новий єпископ буде „узаять“ не нависних йому священників—бо не було та ніколи не буде надужиття і ворожнечі між духовними властями. Рівнож скорі є міркування—про будучих священників для Лемківщини.

Щойно по Йордані др. Масцюх верне до Риманова. Як дальше буде, поживемо—побачимо.

Декретом св. Конгрегації з 5-го

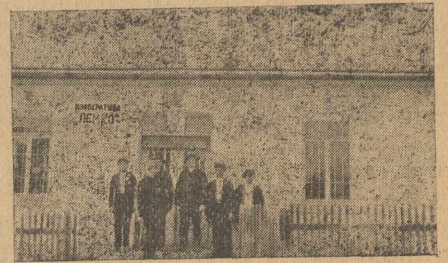
грудня ц. р. папа іменував о. д-ра Василя Масцюха апостольським адміністратором для Лемківщини.

Хто такий о. др. Масцюх? Уродився він дня 30-го березня 1873. року в Новому Селі, новосандецького повіту, син Осипа і Анни з Заверачів, селян з Нового Села. Гімназію з відзначаючим поступом скінчив в Новому Санчі. Теологію покінчив у Львові і в Відні. У Відні промувався на доктора теології, а у Львові габілітувався на прив. доцента канонічного права. Рівночасно перейшов на філософському факультеті у Львові і в Відні студії з історичної групи, а потім практичний правничий курс при св. Конгрегації в Римі. Подорожував по Європі й Азії.

В 1899-ому році висвятився на священника перемиської дієцезії. Займав різні місця, між іншим посаду професора канонічного права і префекта студій в духовній семинарії в Перемишлі від 1903-го року до 1916-го року, сповняючи рівночасно обовязки референта супружних і дисциплінарних справ, а також справ віри при греко-католицькому єпископстві:

Підчас війни попадає до табору в Талергофі, де перебуває більше як рік. Опісля вертається до Перемишля і їде на італійський фронт як військовий капелян. По війні стає парохом в Горожанні Великій, а тепер іменують його апостольським адміністратором для Лемківщини.

О. др. Василь Масцюх має відоме ім'я вченого каноніста. Найважливіший його твір це: „Церковне право супруже“.

Кооператива в Святковій вел. має власну домівку.

—o—

Що накоїла світова війна

28. липня 1934 року минуло 20 років від вибуху світової війни. Нині, з 20-ти літньої віддалі можемо краще оцінити тодішні політичні та причини тієї різни народів. Нині вже знаємо, що головною причиною світової війни було суперництво між В. Британією (Англією) та Німеччиною за панування над морями. Вбивство в Сараєві було тільки притокою до війни. Крім тієї головної причини було безліч інших дразливих, неполаданих суперечок між європейськими державами. Щойно по кількох літах після світової війни виявилось, що амуніцію і зброю з німецьких фабрик перевозили до Швейцарії та Голландії або до скандинавських держав, а звітлія до Франції і німецькою зброєю французи воювали з німцями! Подібно поступали і французькі фабриканти зброї, що знов доставляли її посередніми шляхами до Німеччини, що нищила тією зброєю французів та їх союзні війська.

Найвизначніші вчені і політики запевняли, що світова війна протягнеться найдовше до 1915 р., бо по сімох місяцях не стане Німеччині ні харчів, ні муніції. Дуже помилилися. Війна тягнулася 51 місяців і 8 днів. У світовій війні брало участь 31 держав. Проти 4-ох центральних держав, себто Німеччини, Австро-Угорщини, Болгарії та Туреччини виступили Франція, В. Британія, Росія, Японія, Злучені Держави, і 23 менші держави. Всі ці держави покликали 70 мільонів мужчин на війну; центральні держави 24 мільони, а союзні держави 46 мільонів.

Поодинокі держави покликали таку кількість людей під зброю: Німеччина—13 мільонів; Австро-Угорщина—8 мільонів; Туреччина—2 мільони; Болгарія—1 мільон; Росія—15 мільонів; В. Британія—9 міль.; Франція—9 міль.; Італія—6 міль.; Злуч. Держави—5 мільонів;

»Наш Лемко« в кожній українській хаті!

менші держави, як Бельгія, Португалія, Греція та інші разом — 3 мільйони.

На війні полягло—12,190,571 людей, а 2,291,800 загинули без вістки.

Моральних терпінь, знущань і сліз матерей годі зібрати в числа. Матеріальні втрати світової війни обчислили на 139.647 мільярдів доларів. Третина тієї велитенської квоти припала на центральні держави, а дві третини на союзні держави.

А нині знову чути брязкіт зброї, хоча всі держави стогнуть під нестерпним тягарем господарської скрути.

Заставними листами можна сплачувати податки

Варшавський «Денник Законів» приносить розпорядок міністра фінансів, на основі якого 4 і пів відсотковими заставами листами державного «Банку Рольного» першої серії можна відповідно до номінальної вартості сплачувати всі залеглі державні безпосередні податки, а також спадковий податок і податок від даровизни, що їх речинець платності проминув перед першим січня 1933. року разом з припадаючими від податків карами за проволочку, і відсоток за тимчасове припинення.

—о—

Дивний випадок

(М) Дня 1-го грудня ц. р. трапився в Турці випадок, як у великому промисловому м'сті, а це: електрична струя забила на дорозі коня. В хвилині, коли дорогою переїздив віз, урвався телеграфічний дріт, упав на електричні дроти і, наелектризуючись, впав на го-стинець; кінь станув на дріт і ментально впав; фірман хотів рятувати коня і замотався у той самий дріт. Якщо б не негайне вилучення електричної струї у цілому місті, було би забило й фірмана.

— Овочеві щепи, насіння пашних рослин і городовини. **Замовляйте у фірмі А. ТЕРПИЛЯК.** — Розсадники овочевих деревець та насінне господарство в Залукві, пошта і ст. Галич, телефон: Галич ч. 1, ПКО ч. 500.855. — Жадайте цінників та оферт.

„Команецький Кут збудився“

Як працюють команецькі лемки

Вибори до громадських рад в нашій околиці, що належить до волости в Команчі вже відбулися; рівнож у всіх громадах вибрано солтисів. В нашій околиці села під оглядом національним є чисто українські, з виїмком всяких жидів-коршмарів, які поволі забираються, бо люде освідомляються та закладають свої кооперативи. При виборах переважно виставлювано одну листу, однак і тут всюду, головно напірали, щоб вибирати як найменше просвічених громадян, а на солтисів неписьменних, мовляв солтисам нр треба знати письма. Приміром в Радошицях враховано до громад. ради конечно жиди, однак громадяни не згодилися і вибрано самих своїх людей.

Гарно представляється у нас під оглядом національним село Явірник, де все бували молоді священики, а особливо теперішній завідатель багато зробив для села. Громадяне йдуть одноцільно разом зі своїм душпастирем і тому мимо перепон здвинули власними силами, мимо всяких перешкод гарний Народній Дім та мають у селі кружок „Рідної Школи“ оснований о. Іванчуком.

Рівнож гарно представляються Прилуки, де люде є свідомі, хоч парох приняв головство Кружка „Рідної Школи“. Та не подобалося деяким свдомість села і діяльність Кружка припинено. Рівнож поволі підноситься і село Туринсько, в якому з великою енергею взявся до праці тамошній священик о. Голлойда — дотепер то село було сильно комуністичне — та віримо, що наші брата прозріють, бачучи, що діється тепер на большевицькій Україні. Рівнож рвуться до праці і освіти громадяне в Чистогорбі, однак на жаль на місці брак їм інтелігента до помочі в праці.

Ще найгірше представляється сама Команча — колишня „республіка“ — вправді молодь і старші очоці до праці, та на жаль ніхто з інтелігентів не хоче чи боїться помагати їм в Просвіті. Дуже зле випали вибори до ради гром. через брак організації, жмінка жидів та других засіла на ганьбу майже в цілости у громадській раді. Читальня спить блаженним сном, бо так собі того бажає рада.

Гарно працює також молодь се-

ла Ославиці, які власними силами заснували у себе читальню і не бояться жадних страхів, хоча за Просвіту відгрожувалися різні голові читальні.

Назагал в наших селах люде гортуються до читалень, кооператив, тільки часто брак місцевого інтелігентного провіду, а як є такий, то чогось боїться взяти до праці і жде, не знати на що. Тому ми свідомі Лемки кличимо наших місцевих інтелігентів помочи нам над нашим спільним добром, який напевно принесе і інтелігенції вдоволення і навіть особисту користь часто більшу як переводженню часу та дармованню і вистоюванню під чужими порогами.

Свідомий Лемко.

Заворушились.

Під таким наголовком находимо в «Українському Бескиді» ч. 46. статтю, де М. Княрич висвітлює причини, чому так замутушилися москвофільські моїкани на Лемківщині. Вони роспучливо ратують себе, бо пропаде їхнє корито.

У нас на Лемківщині в гуртку кількох москвофільських недобитків счинився рух, мов в гнізді шершенів. Тепер робляться вони покірними і святими. Та все це є вовки в овечій шкірі і в пресі за чужі гроші (в «Лемку») підюджують всіх і вся, щоб старалися тепер у Ап. Візитатора о лемківського Епископа.

Цілу вину православія скидають зі себе на українців і кажуть, що перехід лемків на православія «бил викликаний агресивним нетерпимим поведенням розполитикованих свщеников українских» («Лемко» ч. 29. з 8. XI, ц. р.).

Хто знає лемківські відносини, то здивується на це, бо в таких селах як Мшана, Святкова, Бортне, Фльоринка, Усте Руське, Вільшня, Перегонина і пр. де є православія, а де в часі переходу не було свщеників українців лиш москвофіли.

По друге, в 1932. р. в календарі правосл. митрополита були оголошені причини переходу на православія ріжних сіл на Лемківщині, однак не було ні одного села в тих заявах, котре як причину переходу подало страх перед укр. політикою.

Знаємо тут всі з практики, що свщеники українці є дуже люблені населенням, яке ніколи не хотілоб позбутися цих свщеників, доказом чого маємо численні делегації

лемків до Перемиської Еп. Консисторії, щоб їм не забрано священників-українців. Для прикладу хай послужить і недавня стаття в ч. 21-ім «Нашого Лемка» з дня 1-го листопада ц. р. л. з. «В обороні наших душ-пастирів».

Раптом підняли москвофіли великий крик за новим католицьким єпископом — мовляв — «бо інакше буде зле». З їхніх заяв на превелике диво довідуємось, що вони нараз стали ревними католиками. Давби Бог, щоб так було. Одначе дозволимо собі на запит: 1) що значать в «Лемку» карикатури катол. Єпископа і священства, 2) що означать ці ординарні і несправедливі зайливі напади на Єпископа і його священство, 3) що має означати в ч. 19 тоїж газети відозва до Лемків, щоб брали участь у православному богослужінню, і що вкінці означає ця симпатія «Лемка» в справі грабунків наших церков. — Як бачимо їм зовсім не ходять о єпископа, але о «русского», це значить, що їм не ходять о добро релігійне — але їм ходять передовсім о це, щоб мати політичний стовп.

А вміють вони і грозити, бо кажуть в ч. 23, що як не одержать «свою руску єпархию и русских священников», то «в противном случае повернемся в другую сторону и не будем овертисся на никого». Отже ясно видно, що не ходять їм дуже о кат. Єпископа і священство, але о «сьоо русское» зп. о політику, бо знаємо всі тут з практики і з їхніх заяв в «Лемку», «Землі і Воли», що їх серце православне є ближче як католицизм — тому навіть серед москвофілів священників були апостати, і тут є таких двох на Лемківщині, а багато знов батюшок є з бувших гр. католиків — бо розуміється вище цінили «русскіст» ніж католицизм, і докотились...

По цілій Лемківщині в останніх днях помічається в тім гуртку москвофілів недобитків якийсь шум, метушня, горячкова агітація, наради — розізди... Всі їхні «газети» в один голос підняли великий крик... Підкаво, чому це так заметушились господинове? Навіщо знову випикуєте ці всі ваші нісенітниця і погрози? Признайтесь хоч раз по щирості з рукою на серці, чи часом не тому, що приїхав до нашої країни Апостольський Візитатор?!

Методій Кипарис.

**УЖИВАЙМО ЛИШЕ
знаменитої цикорії
ЛУНА
і здорової підмінки
кави „ПРАЖІНЬ“,
виробів
української кооперативної
фабрики
„Суспільний Промисл“ у Львові**

ЦІННИК ОГЛОШЕНЬ: За текстом, серед звич. оголошень: Ціла стор. 300 зол.; пів стор. — 150 зол.; чверть стор. — 75 зол.; одна осьма стор. — 40 зол.. Сторінка має 3 шпальти — за 1 мм. на 1-ну шпальту — 30 сот.. Оголошення в тексті — 45 сот. на 1 сторінці — 60 сот.. Дрібні оголошення за слово 10 сот..

Видавець і відп. ред. ІВАН ТИКТОР.

Про яку дичину говорять ловецьке право?

За дичину вважає закон слідуєчі видки:

а) тварини: зубри, лосі, олені, серни, козулі, дики, бобри, свистуни, зайці сірі й білі, крілики, вивірки, медведі, рисі, дики коти, вовки, лиси, борсуки, куниці лісові, куниці домашні, тхорі, горностаї, ласиці, видри, норки;

б) птахи: готурі, тетерваки, орябки, куропатки, перепелиці, фазани (бажанти), дропи, журавлі, чорні бузьки, чаплі, слонки, дубельти, бекаси, бекасики, кульони, й кулики, батальйони, деркачі, лиски, нурці, чайки, дики лебеді, дики гуси й качки та індики, а також всяка пташня болотна і водна, дики голуби, дрозди, квичиці, пащкоти, а вкінці птахи з родини круковатих і хижі.

На всі вище названі тварини вільно полювати управлінням до ловів.

Неуправленим до ловів вільно полювати тільки на деякі з них, що їх називаємо „винятими зпід права“.

Такою дичиною „винятою зпід права“ є: вовки, видри, домашні куниці, тхорі, горностаї, ласиці, дики крілики, яструби, крогульці, сороки й ворони.

Цю дичину може ловити кожний, отже й неуправлений до полювання і то протягом цілого року, але тільки на власному ґрунті і в обсягу власного обійстя, а найдалі сто метрів від власних будинків.

Можна також вибирати яйця й писклята, вичислених нехоронених птахів. Яець і писклят всяких інших диких птиць (пр. качок, гусей і т. п.) вибирати неуправленому не вільно.

ЖІНОЧА ВІРНІСТЬ

Колись, давно це було, палили жінок-удовиць на кострі разом з небіщиком чоловіком. Жорстокий це був звичай, але хто знає, чи не добрий. Бо хоч така жінка і на другім світі не давала чоловікові спокою, але зате ті, що лишалися, були безпечні, що їх це нещастя не зустрине.

Тепер не те. Нинішня жінка, буває, що й чекає на смерть чоловіка, особливо тоді, коли залишить її маєток, або хоча забезпечену полісу. Та бувають ще й нині вірні жінки — але не у нас.

Одна така вірна жінка була в

Турції, а називалася Фатіма. Коли помер її чоловік, то вона сіла коло домовини в гробівці й не хотіла нічого їсти, тільки плакала і побибалася. І не допомогло те, що судки приходили розрадити її та забрати з гробівця, не допомогло, що сам турецький паша зацікавився цією справою. Вдовиця уперлася згинуту голодовою смертю коло домовини коханого мужа. Її вірність почали ставити усі чоловіки, як зразок своїм жінкам і ціла околиця тільки й про це говорила.

Сиділа вже так, бідолашна вдовиця, три дні й три ночі без їди й пиття в гробівці.

Аж сталося так, що в тих днях повісили двох розбійників і для постраху околиці залишили їх на шибениці на три дні.

Щоби родина не здіймила повішених, поставили на варті молодого вояка.

Вночі почув цей вояк плач з недалекого гробівця і зацікавлений пішов туди. Там побачив молоду, гарну жінку, що плакала біля домовини і рвала волосся на голові.

Він догадався причину, а коли почув, що вдова вже три дні нічого не їла, приніс вечерю і вино та почав намовляти вдову, щоби трохи зіла й випила вина.

Добре мусів набалакатись, доки переконав удовицю, але вкінці вона його послухала. А далі пішло вже легко. Коли вдовиця поїла і напилася вина, то й жаль за помершим чоловіком якось зменшився, тимбільше, що вояк був молодий і гарний.

Цілу добу сиділи вони обоє в гробівці, але плачу вже не чути було.

Та коли вояк вийшов по 24-ох годинах із гробівця, побачив, що хтось забрав одного з повішених розбійників. Зажурений, вернувся до вдовиці й сказав з розпукою:

— Чекає мене тяжка кара. Щоб не переходити муки очікування її, я пробю себе ось-тут мечем і ти будеш тепер оплакувати нас двоє.

Але вдова на це не дозволила. Вона сказала:

— Щоб рятувати живого, я пожежертвую небіщиком.

І вірна жінка витягнула разом з вояком трупа чоловіка з домовини й повісила його на місце пропавшого розбійника.

Українська молоде! Допильнуй збірку «Дару Просвіті».

Видавець і відп. ред. ІВАН ТИКТОР.

Друк. Медичний—Тиктор, Львів, Бляхурська 2. — Тел. 34-76. РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ.

Наш Лемко

РІК II.

Ч. 3 (27)

Львів, 1-го лютого 1935

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, Руська 18. Тель. 57-90.
NASZ LEMKO, LWÓW, RUSKA 18.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 вол., Піврічно 1'80 вол., Чвертьрічно 1'— вол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1½ ам. дол. або рівновартість.

ЧЕХИ ПРО НАС

В „Ранніх новінах“, часопис—що виходить у Празі, була велика стаття „Доля українців у Польщі“.

Вечір колядок і щедрівок

Відомий український хор в Чернівцях (Румунія) — „Буковинський Кобзар“, що працює під провідом др. Бойченка, влаштував в салі Народного Дому в Чернівцях багатий програмою Вечір колядок і щедрівок. Вечір мав повний успіх і був правдивим духовним підйомом та кормом духа.

Українці в Югославії

В українськiм Керестурі почали будову Народного Дому збірним зусиллям усіх українців Югославії. Збірки йдуть досі дуже добре. Владика Нярадий побував у Білгороді, де відбув наради з білгородським митрополитом Родичем і зложив вирази співчуття та глибокого жалю з приводу смерті короля Олександра намісникові князьові Павлові. Хор богословів, що їхав з єпископом Нярадим дав два концерти українських пісень у Білгороді. З початком грудня м. р. висвятив єп. Нярадий в Крижевцях двох нових священників українців та надав їм нові отворені українські парохії. Українці Югославії визнали своїм гимном відому в нас пісню „Боже, вислухай благання“. Також українці в Загребі відсвяткували день 1-го листопада панахидою, урочистим богослуженням і сходами з рефератами.

Під знаком ощадности

У Старому Самборі відбулося заходом Окружного Союзу Кооп. „Свято Ощадности“, крім цього день ощадности влаштовано в кільканадцятьох селах повіту, бо ощадність веде до загального добробуту.

В пам'ять М. Грушевського

У Празі відбулася панахида за душу бл. п. Грушевського, яку відправив архієпископ Саватій та жалібна академія, на якій обговорили діяльність Покійного історика та вченого промовці в низці рефератів. Також Союз українських організацій в Болгарії влаштував, запросивши до — співпраці болгарський учених і письменників та відомих болгарський хор „Родина“, велику панахиду й жалібну академію в пам'ять М. Грушевського, на якій говорив про Покійника письменник Ст. Чілінгроб; на академії було багато українців та болгар. Болгарські часописи присвятили смерті нашого історика багато місця.

Американське Об'єднання видало поклик до всіх українців Америки відсвяткувати пам'ять М. Грушевського, враз зі святами 22. січня, причому доручує запрошувати на ці свята якнайбільше англійців та виголошувати реферати про Покійника і про терор на Україні, теж по англійськи.

Не забувають рівнож про Покійника українці в Парижі. Українська громада в Парижі влаштувала теж в пам'ять бл. п. М. Грушевського жалібну академію, на яку прийшла не тільки вся українська колонія в Парижі та багато французів, але й представники Грузії, Авербейджану та Кавказу.

Знов у церкві св. Юрія в Нью-Йорку вислухали всі українські товариства за морем і — багато вірних — та були присутні підчас такої панахиди. З цього бачимо, що українська душа, деб вона не була бється в одно..., та це дає нам віру в дальшій боротьбі за наше існування до послідовности — до ясних днів.

В НІМЕЧЧИНІ ЧИМРАЗ МЕНШЕ ЖИДІВ

В 1925 році було в Німеччині 564.379 жидів. Хоч жиди сильно розмножуються, то в 1933 році їх стало там менше на 64.697, себто на 11 і пів процент. Усіх жидів було в 1933 році в Німеччині 499.682. В 1934 році число їх мусіло також зменшитися. Більшість тих жидів примістилася в Польщі. Ось недавно приїхало до Варшави кільканацять жидівських купців, котрі мешкали в Зарській області. Та зі страху, що після плебісциту їм прийдеться жити під Гітлером, вони звинули свої підприємства та схоронилися до Польщі.

СКІЛЬКИ РОБІТНИКІВ ВЕРНУЛОСЯ З ФРАНЦІЇ

Обчислили, що в 1934 р. вернулося з Франції до Польщі 11 тисяч робітників. Більшість їх працювала в копальнях вугля.

Не забувайте відновити передплату за „ДЗВІНОЧОК“

Не будемо доказувати, яких чудес доказує „Дзвіночок“ між нашою молодію. Він сам за себе повідає. Адреса: „Дзвіночок“ Львів, Руська 18

50-ліття читальні „Просвіти“

Село Вербиця, равського повіту обходило недавно врочистим богослуженням та академією 50-ліття місцевої читальні „Просвіта“. На святі виголосив промову др. Іван Брик, голова „Просвіти“ у Львові, крім цього говорило ще кількох бесідників. Водночас відбулася в читальні вистава книжки.

Приєднуйте нових передплатників «НАШОМУ ЛЕМКОВІ», бо часопис — це сила, яка найкраще свідчить про свідомість народу.

Лемківські справи

Від якогось часу ми тут на Лемківщині бачимо ще одну облуду і підлість криницького «Лемка». Ото від приїзду Апостольського Візитатора з Риму і за весь час його побуту в краю, криницький «Лемко» змінився, бо за той час не помістив ні одного нападу на священство. Здавалося, що він вже покинув свою собачу роботу, та це тільки здавалося, бо горбатого вже і могла не (випростає) поправити. Скоро тільки Ап. Візитатор опустив наш край, зараз в «Лемку» появилися напади на наше священство, як також і на Єпископа — видно, що без того він вже жити не може. Тепер по іменованню Ап. Адміністратора Впр. о. В. Масцюха, насувається питання, чи «Лемко» далі буде оклеветувати священство, яке буде далі на Лемківщині? Чи Ап. Адміністратор зареагує на сю обиду свого священства, і чи «Лемко» послухає? А як не послухає, що тоді зачнетесь? От такі і тим подібні насуваються питання всім тут на Лемківщині. — Нового Ап. Адміністратора москвофіли з під стягу «Землі і Волі» прийняли нерадо тому, бо кажуть, що він не уділявся в їхньому політичному життю. Зрозуміло, що священник, а до цього вчений не міг брати участі в політиці банкрутів, які проциндрили народне майно і воно пішло на бубон. Цікаво многим, як новий Ап. Адміністратор відноситься до всего українського, а головню яке становище займе до української справи на Лемківщині. Про цего ученого тим самим і поступового священника не будемо нічо в тій справі казати від себе, бо про це він прилюдно вже сам сказав в 3 ч. «Ниви» з 1934. р. на 83 стор. так: «В дійсности Лемки є своїм говором, звичаями, ношею, вдачею, найдалше на південний захід висуненим українським гірським плем'ям, хоч може більше, чим інші українські племена, виказують побутову відрубність». Для нас це вповні вистарчає, що сказав цей учений священник-лемко про лемків і то в «Ниві», лише не знати, що на таке скаже криницький «Лемко», і чи для него то вистарчить?

Дуклянський.

Використовуйте зимові вечори на спільне навчання, поборюйте неграмотність! не сміє бути у Вашій Рідні ані одного неграмотного.

Переломові дні в історії України

22. січня — Україна понад усе!

Січень 1918-го року. З півночі наступають на українські землі большевицькі банди. Україна в стані війни з Москвою. Не з царською Москвою! Царат не існує, царат розторожений. Війною на Україну йде нова Москва, червона, та, що досі облудно проповідувала: „Самоопределение вплоть до отделения!“.

На Україну звернена увага цілого світу. В Берестю йдуть мирові переговори з центральними державами і бере в них участь окрема делегація Української Народної Республіки. 11-го січня вступає в офіційні взаємини з Україною Франція. Визнання Української Держави Францією та Англією — спонукали Центральну Раду, революційний парламент України, зробити черговий крок вперед: проголосити самостійність Української Народної Республіки. І зробила вона це **Четвертим Універсалом дня 22-го січня 1918-го року**, сповіщаючи, що:

„Від нині Українська Народня Республіка стає самостійною, від нікого незалежною, вільною, суверенною Державою Українського Народу“.

В огні й бурі пробуджена Наддніпрянська Україна проголосила свою незалежність. Українська Держава стала фактом доконаним. На захист державности України перед північним наїздником стає цвіт нації.

Минув рік. Знову день 22-го січня. Знову на Софійській Площі в Києві зібралися непроглядні маси народу. Відбувається свято з'єдинення, на якому оповіщується зібраному народові ухвалу Української Національної Ради в Станіславові з дня 3-го січня 1919-го року в справі злуки українських земель, що досі належали до Австро-Угорщини, з Наддніпрянською Україною та універсал Директорії.

І знову, як рік передтим, з півночі наступали на українські землі большевицькі банди.

А на Галицькій Землі цим разом йшли бої за Львів.

День 22-го січня — це дійсно, як зазначив незабутній проф. Грушевський, „великий, просто необчислимий у своїх наслідках перелом в історії України“.

День 22-го січня цей перелом

— 0 —

ГОЛОС НАШОГО ЧИТАЧА.

Нам пишуть: читаю «Нашого Лемка» від початку до кінця. Мущу сказати, що я став іншим чоловіком. Мені на душі радісно стало, я відродився, бо все щось на серці залягало. Я тужив за чимось, шукав і найшов. Відколи «Наш Лемко» прийшов до моєї хати, став я сильним. Віра в майбутне нашого Народу дала мені силу боротися успішніше з щоденними турботами. «Наш Лемко» став для нас лемків усім: школою, дорадником-чительом, братом-другом. — Засилаю двох нових передплатників для «Нашого Лемка», бо незломно вірю, що не буде скоро ні одної української хати на Лемківщині, де би не читали «Нашого Лемка». Тому всі візьміться до поширювання «Нашого Лемка».

Бувший «господин».

— 0 —

Присипайте нам свої спомини з часів, як примушували Вас коротати свій вік в Грацах, Сан Андре — Талергофах — складені на правді. Це історичні докази, тому цінні.

Подяка

Допомоговому Комітетові при Союзі Селянських Спілок у Львові, вул. Міцкевича 7.

Хвальна Редакція «Нашого Лемка». Просимо помістити нашу подяку.

За присланих нам через Союз Селянських Спілок 100 зл. (сто злотих), яко допомогу потерпівшим від повені літом минулого року складаємо сердечну подяку.

Ми вповні зрозуміли Ваші братерські почування і тишімося тим, що Ви нам подали руку.

Дай Боже, щоб ми собі так взаімно помагали.

Рівнож дякуємо всім жертводавцям, котрі хоч так тяжкий час, прийшли нам забути в далеких горах з поміччю, не великою, але для нас милою запомогою.

В імени всіх запоможених складаємо всім щиро лемківське «Боже заплаць!»

Святкова велика, дня 9. січня 1935. р. Комітет розділювання допомоги.

Дрань Миколай, Майхрич Миколай, Нестер Іван.

„СВІЙ ДО СВОГО“

Український гріш в українські руки

В салі Народньої Торговлі в Сокалі відбулася анкета в справі клича „Свій до свого“, получена з показом виробів українського промислу. Саля була набита. Погляньмо, як виглядає ця справа у нас на Лемківщині. Українське громадянство давно зрозуміло вже на Лемківщині, що здорові, народні думки про заснування своїх торговельних установ — це одинокий лік збутися чужих посередників — ворожо настроєних до українського життя в Карпатах. Днесь вже годі заперечувати, що українські села на цілій Лемківщині, — хто не вірить — хай піде від Волосадки здовж Карпатами, ген аж за Попрад ріку, Дунаець — стріне чисто українські села! — що ці села горнутья радо до всього, що своєрідне, українське дороге, давно бажане. Одначе само село покищо безпомічне. Справді вкрита українська Лемківщина сіткою кооператив, але центр, осередок життя — місто доволі часто не має українських установ, складів, крамниць, де міг би український селянин набувати товари, привозити до своїх кооператив. З повним довірям відноситься українець-лем о до своїх товарів, хоче їх купувати, хоче, щоб українське майно, стан посідання на своїй батьківській землі закріплювався, щоб вкорінювався, бо це принесе користь та дасть працю безробітному українцеві. Українець-лемко поможе кожному, хто прийде в гори з рідними завданнями. Дало себе обманути українське село в Горличчині, як засновано кооперативну крамницю в місточку Горлицях, не жаліло своїх датків, щоб вдержати це торговельне підприємство, і яке скоро завалилося через несовісну працю „москалів“. Рвнож в Лську зійшла на манівці „Нива“, бо її брак було ідейного проводу. Тут мало українське село ще один доказ, що московські проводирі дбали завше про свою наживу, а ніколи не бачили про добро селянина. Таким все бай-уже, коби лише торочити народне майно. Хто загладив сянницький „Бескид“? — Також московські лизуни, що пили та їли, а нарід послідно кєрвавицю від уст собі віднімав, давав, щоб ратувати промислове вогнище в місті. — Кажемо „московські“ — бо така є воля наших братів українців на Лемківщині, які доказують це словами та сотками листів, що кромі горстки завмираючих москалів, немає вже днесь в українським селі на Лемківщині других — тільки

чисто українське населення! Цей саме український нарід домагається в скріпленню свого стану посідання оснувати негайно свої народні промислово-торговельні осередки в містах і місточках на Лемківщині. Можливо, що в других сторонах, де живуть українці тяжко було та не могли вдержатися кооперативні гуртівні, одначе на українській Лемківщині, де українське село домагається цього, мусять повстати такі міські кооперативи, склади українських товарів та продукції. Берім це з чисто купецької сторони: горлицька округа з дооколичними селами числить під теперішню пору 18 тисяч українського населення, грибівська округа 9 тисяч, мушинська 22 тисячі, короснянська 9 тисяч, дуклянська 14 тисяч, риманівська 17 тисяч, сяпцька 22 тисячі, балигорідська 15 тисяч, ліська 23 тисячі, динівська 15 тисяч, лупківська 12 тисяч, стрижівська 6 тисяч, буківська 14 тисяч, разом — 196 тисяч; припустім, що як тільки десятий буде купувати свої вироби в своїх заснованих українських торговлях — тижнево лише за 1 злотий, тоді місячно буде 19.600 зл. обороту, а це дасть 411.600 зл. річно. Берім дальше, що піде одна третя за вдержання прислуги, винайом пристанови, хати, податок, патенти і т. п., тоді лишиться український гріш в українських руках; буде село полагоджувати свої потреби в українських крамницях, витремо чуже марево з українських земель.

Не сміємо довше сидіти зі заложеними руками! Знаємо, що знаходиться в кожному місті на Лемківщині гурток ідейних одиниць, вони повинні без викрутів, без умивання рук братися до народньої роботи. Хліба щораз більше не стає!.. Боятися Соловків — не має основи, бо жорстоку, тернисту дорогу до кращого завтра, до мети й другі — сьогодні вільні народи жертвами вистелювали; ірляндці коротали свій вік в тюрмах, зі сербів дерли шкуру турки, швайцарців гнобили австрійські сіпаки, поляків гнали на Сибір, фіннів та других народів голодом морили, але тверда воля, рішуча постанова вивзла ці народи на вільний шлях.

Нам не вільно грішити лінивством, недбалістю, як хочемо засісти в колі вільних, ніким непоневолених народів! **Не сміємо бай-уже марнувати покликання — бо як в молитві „амінь“,**

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

По кількомісячній недужі померла 26. X. 1934. р. в Форд Сіті, Па. в Америці — **Юліяна Зубик**, дружина Ореста Зубик, мати Павла і Володимира Зубиків. Похорон відбувся в понеділок 29. жовтня 1934. р. при українській Церкві Пречистої Диви Марії у — Форд Сіті, Па. при величавім супроводі громадянства.

Покійна належала до Товариства Січі від 63. Українського Національного Союзу, все тямала про долю залишених братів в Старім Краю; родом зі села Лужок долішній — (Галичина), приїхала до Америки ще в діточих літах з ріднею, що живе тепер в місті Детроїт-Міхіген. Осиротила передчасно — бо у своїй весні 27 літ — двох нелітних синів-сиріт та мужа. Вічна її Пам'ять! — Щирі вирази співчуття складає передплатникові п. Орестові Зубик, Редакція і Адміністрація »Нашого Лемка«.

Заклик Музею Визвольної Боротьби України в Празі. Музей гаряче закликає всіх — і організації і окремих осіб спішити з пожертвами на будівлю Українського Дому в Празі. Настав ювілейний рік десятиліття Музею, що має принести йому власний музейний дім. Здійснення цього залежить від кожного з нас. Кожен мусить дати свою жертву, організувати збірку в своєму товаристві й серед знайомих. Кожен має подбати, щоб та організація, до якої він належить, також стала учасником великої національної справи наших днів. Ні від кого не вимагається непосильних жертв — хай кожен дасть лише стільки, скільки його спромоги. Але хай дадуть усі й разом. Настів крайній час!

Пожертви посилати на адресу Директора Музею проф. Д. Антоновича.

Степан Руданський.

Холодно

Сидить голій циганчук,

Аж мало не плаче.

— »Гату! — каже, — холодно!

Зуб за зуба скаче!«

А той йому поясок:

»Та на, не журися!

Коли тобі холодно,

То підпережися!«

так без творчої праці будемо все на наших батьківських землях спім оруддям в чужих руках.

ПО ЙОРДАНСЬКИМ СВЯТІ

Свято Йордану у Львові

Традиційне Свято Йордану у Львові, як минулими роками, так і цього року відбулося з усією величавістю при масовій участі вірних. Чину водосвяття доконав біля криниці в ринку Преосв. Н. Будка в супроводі численного духовенства. Підчас богослуження співав добре вишколений хор богословів.

Після водосвяття відбувся докола ринку процесійний похід під проводом Преосв. Н. Будки, що кропив вірних свяченою водою. В тому поході йшли процесії поодиноких львівських церков під проводом своїх священників.

Свято Йордану в Перемишлі

Свято Йордану у Перемишлі відбулося дуже величаво. По архиєрейській Службі Божій пішла з катедр процесія і маса народу на Сян під проводом Преосв. Кир. Йосафата в супроводі численного духовенства, де посвятили воду. Одночасно улажено окреме Свято Йордану для вояків. Православних не було на Сяні.

Водохрестя в Сяноці

Свято Йордану в Сяноці відправив торжественно новоіменований Апостольський Адміністратор др. Василь Масцюх в присутності численного духовенства о. пароха Константиновича, о. Полянського, о. Венгриновича, о. Білинського, о. Романкова, о. Кузьмінського, о. Підгарбія з Вільхівця, о. Мигалья з Сянічка.

Свято зачалось торжественною Службою Божою в парохіяльній церкві.

По Богослуженні вийшла з церкви процесія, попереджувана компанією війська з музикою на чолі, що цілий час грала колядки. За ними йшли делегати місцевого „Стшельца“ зі своїм прапором і церковні хоругви. Процесію замикав ап. адміністр. др. В. Масцюх, за яким йшли представники влади й вірні в числі 5 тисяч люда.

На Сяні вирізано в леді хрест і тут докрано торжественно Водохрестя.

По торжестві гостив всіх гостей о. парох Константинович сніданням; на ньому були присутні всі представники й запрошені гості.

Вечором відбувся концерт в „руському“ „Народному Домі“; перед домом поставлено браму з написом „Витай нам, Владико“ і прибрано

державним, папським і московським (трикольорним прапором). Концерт перетягнувся довго в ніч.

Як довідуємось, ап. адміністр. о. др. В. Масцюх іменував того дня місцевого пароха о. каноніка Константиновича архиєдіаконом Капітули.

Нова мудрість.

Хоч в „Нашім Лемку“ немає місця на „терлефейки“, одначе, це що пише „Greko-katolik“ (опікун лемко-поляків?) варто передрукувати.

В ч. 5. того „Gr.-kat.“ „усталив“ якийсь там „визций мудрагель“ статтю під наголовком: „O czystość greckiego obrządku“. В тій статі доказує, що як тільки ми прийняли віру християнську то відразу: „obrzadek słowiański przybrał za Bożem przewidywaniem i wolą charakter tego kraju, to jest polski, w cerkwiach były organy, śpiewano suplikacje, polskie pieśni do służby Bożej, używano dzwonek (днесь кивають пальцем), kazania w cerkwiach po wsiach i miastach były tylko po polsku, a nie w chłopskim narzeczu „żargonie“.

Ваню, чуеш? Твоя мова до проповідання слова Божого не надається! „A księza ruscy nawet „Ojciec nasz“ odmawiali po polsku“. „Панове грабйове“ давали „w swoich maletpyszczach“ грамоти „z pruwytam“ на виріб... wudky u ruwa“ кілька „лем“ їм було її треба. А ключі від церкви жид тримав. З того зовсім ясно, які могли бути порядки. Ми знаємо, як давно було і хто тому винен.

Дальше — той „мудрагель“ плянує: „Cerkiew musi wrócić do dawnego stanu czystości obrządkowej“... — Бідаку! Хто так „мажи“ мусить знати, що милиться! Ми, лемки, мусілиби тоді перероджуватися в праїсах. Та нам не хочеться! Найними зробляється тоті, що „będa się modlić po lasach i stodółach“. Се як-раз для таких „той поврут“ Ми дякувати Богові живемо в XX. століттю. (Бувший господин).

ПОКИНУВ РІДНЕ СЕЛО.

По різдвяних Святах виїхав до Америки п. М. Дудра, студент філь. На поручення влади мусів покидати рідне село Гладішів. Тьма народу пращала його з плачем, бо це ідейний працівник, трудився над піднесенням освіти між нашими братами селянами. На цій новій дорозі життя, бажає залишена рідня п. М. Дудрі всего найкращого, як рівнож просить ніколи не забувати про долю залишених братів. Помагай Бог!

Нашому землякові в Америці

Щирий привіт шлють читачі „Нашого Лемка“ нашому братові композиторові М. Гайворонському за прислану та присвячену нам лемківську коляду. Ми лемки співаємо з одушевленням всі українські пісні, співанки, зокрема любимо та кохаємо наші лемківські, бо вони нас при нашому Народі держать. Ми українці лемки почувасмо себе на рівні з усіми Братами зі Сходу, нас лучить одна думка, один шлях-мета. Окремої дороги ми не бажаємо! Кличемо всіх Братів, держатися любої матірної мови, давніх звичаїв, плекати народне мистецтво свою українську культуру. Лихоліття мине; нас віками ломили, крутили нашу душу, одначе живого Народу ніхто не зведе на манівці. Цих кілька щирих слів шлють читачі „Нашого Лемка“ нашому братові композиторові М. Гайворонському в Америці, щоб коротш! були йому дні в ожиданні Рідної Хати!

Страх має великі очі

Жидівські кати, які запаношилися на найкращій землі на цілій земській кулі — присіли золоті лани України, вивезли останню нитку, послідне піречко зерна з України, щоб вдержатися — не находять стриму в своїй дикунській роботі. Серце й душу вирвали Україні найгірші підлюки-звіри, огидне московско-жидівське плем'я — яке по словам своїх старозавітніх валить усіх богів світа, щоб стати вибраним народом над другими народами — бо, як пише фінляндська преса, що у звязку з убивством Кірова розстріляно досі 109 осіб, а тисячі тамошніх та всіх галичан (знаємо, що багато за райом кинуло рідні сторони, тепер покутує свою нерозвагу в льохах Г. П. У. (Государственное Правительственное Учреждение — історія не тямить ще такого лайдацького дикунства — звірства!). Тимчасом це вбивство совсім не політичне. Ніколаєв вбив Кірова, бо той звів його жінку. Рівнож деяким доморослим галицьким большевикам здається ще сьогодні що лише „така“ влада вирве село, дасть йому кращу долю — Хай тоді манджають — тепер замерзнений Дністер — легко його перейти — Підіть жидівські любителі в обійми раю — чого ждати? Льохів ще стане! — Час прозріти, бо вже більше не буде московських дарів!!! — які побирало багато московських наганячів на Лемківщині за свою піллу працю.

Живий живе думає

Перебуваючи два літа в Кракові, мав я багато нагоди, щоб за цей час обійти всі краківські костели і уважно прислухатися, голошеним там проповідям. Не забув я і про нашу церкву. Отож у всіх тамошних костелах зауважив одно: з кожної проповідальниці попри слові Божім „аж переливалося од милосьці ку ойчизне“. Всі ксьондзи, котрих я проповіді слухав на ви-передки навчали, як має поляк „міловаць свуй наруд“. І диво! Я ніколи не чув, щоб якийсь „обиватель“ проти цього запротестував. Днесь, як на нашій Лемківщині підносять москвофіли „врєск“ проти наших священників, „бо політикують в церквах“, приходять мені на гадку проповіді краківських ксьондзів.

Що це є? — думаю.

Чи може, польські ксьондзи мають „монополь“, побіч слова Божого з проповідальниці—голосити лєсбів.

Чогож розкричались москвофіли? Длячого вас тотя „Україна“ так гризе? Дайте ви нам іншу „ясну ідею“, то підемо з вами. Маєте? Яку? Неділимая?.. Брєхня! Це „сліпа ідея“, котра ніколи не сповниться! Чуєте ребята? Несповниться! А може хочете збудувати „Самостоятельную Русь“. Гаразд! Бодай була „о своїм“. Та шкода про це говорити. У вас „на таке“ ідеї нема! Слушайте! Ви усякої „масти“ „крос“ хруні. У вас жадної ідеї нема! О, Господи! Я согрішив!—Таж корова—звіря, а має ідею — „повний жолоб“. Чиж ви були би гірші, як корова?

Таж ви маєте голову, дві руки, дві ноги (хвоста не маєте, правда?) тільки ви сліпі і глухі. Та всеж таки ви люди. Слушайте, що хочете від наших священників? Чи забороните їм голосити любов до свого народу?

— Иги! — скаже читач.— „Та они лем хтят найби о Україні не кричали, о „русских“ тоби їм не спирали кричати, кільки би лем влізло“.

Такето вей, а да! Юж сте дома? А як ви „дома“, то знаєте, що шкода про „неділиму“ і думати. А що доперва про неї голосити в церкві. Сеж було би божевілля!

То деж в такому разі кацапська ідея? Як корови мають ідею, то і москвофіли мусять щось думати? — „За всяку ціну, шкодити українцям в дорозі до мети“. Се ідея кацапів! Се, їх хліб насущний! Від тої ідеї невідпекаються ні сіном, ні січкою. Це ясне, як сонце! Хто мав би надію, що кацапи „врозумляться“—о, то був би бідний такий

чоловік, та ще бідніший був би той хто думав би, що „крик“ москвофілів, спинит Націю в дорозі. Ні! Хто зіпре рух всевітів? Хто спинит схід сонця? Хто наверне воду горі руслом рік? Хто?.. Нічо нового під сонцьом. Як проповідали польські ксьондзи „мілосць ку ойчизне“—так і будуть! За це їх хвалять. Так і в нас попри слові Божім, хай з проповідальниць калатає мізок „крєстіянов“ голос, як грім „Бог і народ!“ Бо як ніхто не годен заколотити ходу небесних тіл, так ні великий, ні малий ворог не спинить в поході українську Націю...

Живий, живе думає.

Мирон Лемиглова

—о—

Жертвам большевицьких звірств

Глянь на золоті степи України!

Колось це були хліба степи,

А тепер там сумні руїни.

Глянь — це грудь її роздерта,

Чути плач-зоїк невинних;

Це плаче Мати-сирота!

Лячний зір підносить до небес,

В зоряній країні щастя-чудєс

Помочи благає, простягає руки:

— Господи, відверни загибель,

Скороти знуцання, тяжкі муки!

Зійшли Янгола з небесних піль,

В короні блєсків, золотих шагах,

Вогненним хай палить мечем;

Дні свитання-долю України —

Приспіши; її піднеси!

Довічне конання подай всім

Московським України катам...

ют.

Помер Мачуга. У Ряшеві в тюрмі помер грізний бандит Мачуга, який мав на совісті кільки кривавих нападів у Ряшівщині. Його засудили на смерть. Він з тюрми втік. При втечі його смертельно ранено.

Кількома мовами говорять в Європі? Населення Європи говорить 120 мовами. Найбільше людей в Європі говорить німецькою мовою, бо аж 81 мільйонів. Російською мовою говорить 70 мільйонів, англійською 47 мільйонів, італійською 46 мільйонів і французькою 40 мільйонів. Решта населення говорить іншими мовами.

Всі пишть, що діється у Ваших сторах; часопис — це зеркало життя й душі народу; буде знати світ, що діялося, як живе та оосвідомлюється українське село в Карпатах.

До відома Українській Парляментарній Рєпрезєнтації

Передплатники «Нашого Лемка» не одержують від довшого часу точно висиланих часописів. В селі Милику, Злоцькім, в Ростоці великій, в Ждині, в Полянах к. Грибова, в Красній к. Коросна, в Снітниці, Пентній, в Ропі, Ропиці руській нарікають передплатники «Нашого Лемка», що заплатили передплату за часопис та хочуть його читати, а ніхто не дістає «Нашого Лемка», хоч все і точно висилається всім. В цій справі вислано ще в дні 3. серпня 1934. р. скаргу з 12. доказами до Міністерства П. і Т. у Варшаві під ч.: 141., одначе мимо цього тривають дальше недоручування, чи нищення часописів, які переходять добру та належну цензуру у Львові.

Як рівнож передплатник з Долини п. Шимбарк доносить, що від часу повені не бачив ще одного числа «Нашого Лемка»; тепер вислано йому всі числа за фрахтом, бо не доходять також реклямовані числа. Через це поносить Видавництво «Українська Прєса» значні страти, бо мусить платити почту подвійно і тричі та часописи дальше недоручують. На домагання в дотичних почтових урядах збувають передплатників словами «що нас ваша газета обходзі». Супроти такого стану конєчне буде, щоб Українська Парляментарна Рєпрезєнтація подбала та захоронила майно передплатників, які за свою кєрвавицю передплачують часописи, — перед цим злом та євентуальним надужиттям.

СЕРДИТЬСЯ.

До почтового уряду в Н. прийшов Петро С., щоб післати гроші на передплату «Народньої Справи» та «Нашого Лемка». Урядник перечитав (латинкою писане! бо інакше годі!) на чеку, що гроші шле Петро С... почав вигукувати: «Що за Петро — що за Петро — такого німа». — «Та є — каже передплатник, бо таке «мено» дали на хрєсті і так буду зватися до смерти». Гроші таки надав, бо рішучість зробила своє. Так поступає кожний чесний чоловік, бо найгіршим народнім гріхом, є цуратися свого імени та батьківської, рідної мови.

—о—

Геть з облудою!

(«Адзим'я без красла — Куквва масла»,
лем. приповідка.)

Слухай «Лемку» з Криниці —
Пишеш лем самі дурниці!
Ти, як Юда вибраний,
Чиниш зраду між горами.
Лакомишся на золоті
Для підлої, зрадливої роботи.
Гадеш, що ті гроші,
То твої вічні розкоші?!
Лем, не думай сой «Лемку»,
Што на січку зїмаш дакого підступом,
напотемку.

Ми твої стежки знаме —
Ми сой самі без тебе раду даме.
Не пхайся, Юдо, до наших хиж —
Ми тя не потребуємо, як Карпати здовж
і ширш.

Ставесья на таліри лакомим Юдом,
То ти повлечуть за то перед страшним
судом.

Бо, як тя не було — того горя —
Сиплеться на нас, як з моря.
Гадеш, як підюдиш — брат на брата,
То твоя газета дашто варта?
І сина проти рідного вітця? —
Ми такої зарази не хочемо — ани коло
пацячого хлівця.

Мці і без тебе газдами будемо —
Не твоею руком на хліб змелемо.
Нумеру з хижки ник нам не здойме.
Бо твою «политику» пнес и в'овк и жаден
фрас не пійме!
І. Б.

Несамовиті події

Щойно тепер по відїзді Ап. Візитатора з нашого краю, виходять на яв темні справки деяких людей тут на Лемківщині. Викрилось, що по селах до вітів ходили темні духи за громадськими печатками на письмо, в яким жадали, щоб з Лемківщини забрати священників-українців. Знаємо з практики і з газет, що священники українці на Лемківщині є дуже люблені — і нарід часто посилав за свої гроші навіть делегації до Перемишля до Еп. Консистерії, щоб їм не забирати цих священників, аж тут раптом кількох зводителів виманчує від вітів громадські печатки, немов громада не хоче такого священника! Правда, що за підла робота? Але ще на тім не кінець. Знаю село в горлицькім повіті, де з таким письмом до вітця прийшов знаний всім комуніст. Так, комуніст прийшов по печатку на письмо, що люди не хотять українця-священника, лиш «русского». Цікава річ, що тут чомусь і комуністови залежить на укр. священники — а ще цікавіше, що в тім селі проти священника українця, ні **один чоловік** нічо не має. Цікавою річею є теж і то, що цей комуніст не застав вітця в хаті, лиш його жінку (чи нарочком таку хвилю вибрав, цего не знаю!)

і коли вона спершу не хотіла дати печатки, то він опісля майже морально вимусив від неї.

Нехайже цей один випадок свідчить, як на Лемківщині збирано підписи і печатки проти українського священства — і це мабуть предкладали Ап. Візитаторови! Нашу духовну Власть просимо подати цей випадок там, де потреба, а ми про подробиці ще донесемо особисто.

В. 3. ОХОРОНЮЙТЕ ОВОЧЕВІ ДЕРЕВЦЯ

Найбільше шкоди роблять зимою в садах заяці. Найкраща охорона деревець перед заяцями є дротяні сітки, одначе вони за дорогі. Найдешевша і при тім практична огорожа є з вербової лози або ліщини. Такі огорожі бачимо при деревцях, якими обсажені публичні дороги. Такі огорожі повинні робити й наші садівники, коли мають овочеві шкільки, а також високо-та низькопенні овочеві дерева.

Є городники, що помазують дерева ріжними вонючими мастями, думаючи, що тоді заяці не будуть обгризати кори. Але коли заяць голодний, то це не багато помагає. Він обгризе тоді навіть найбільш неприємно вонючу кору, щоб тільки ратуватися від голодової смерті. В тих місцях, де високо навє снігу, заяць навіть перескочить огорожу, зроблену довкола деревець. Тому треба повідкидати довкола огорожі сніг.

Феськова газета

Як пшоли з улія, так в неділю висипалися люди з церкви. На дворі мороз такий, аж іскриться. Коло церкви ніхто не затримувався, ино чим борше йшов домів. Ішли поквапно і голосно бесідували. Я ішов з Феськом Загонистим. Зачали ми бесідувати і сесе і ноно, а нарешті я повідам:

— Феську, пішлий но ти передплату на газету.

— На што, на што?.. На газету? Здивувавсья Фесько, як би я не знати о якім чуді повідав.

— Ага, на газету! кажу.

— Ба та на што мі ся газета здава?

— Як то на што? Як будеш читати газету, то довідашся, што в світі чути...

— Ге-е, што в світі чути... Та я і так знаю, што в світі чути, бо я їзджу за ганделем по цілий околиці. Іду аж до Фриштака, Ліска,

до Сянока, Коросня, Сонча, іщи Бог знай де... то все дашто цікавой довідаюся, навіт цікавей, як з газети.

— Добрий, добрий! Але газета не лем о тім пише, што в світі чути. Пише і о іншим, наприклад: чит господарити по новому...

— «Гос-по-да-рити»... Та хібляль я не знаю, як газдувати, — ци най там буде по твоєму «господарити», жеби аж з газети вчитися? Хе-хе... іщи того бракувало і так чвовек має дос суети. Та мене навчив господарити іщи мій небіщик тато.

— Слухай Феську! Тепер інши часи настали, як були за небіщика тата, то й іначи треба господарити. А як будемо господарити так, як наши тати, то зійдемо на нужду.

— Е-е Петре, ани мі не бесідуй таких дурниць, бо не хочу слухати. Я повідам слово: мій тато їв хліб, хоч і газети не читав, а я не буду? Тепер тільки мудрагелів понаставало, што газети читають, але нам і так не любше, ино іщи гірше, як давно биво.

— Гвасьні, гвасьні! Длятого нам гірше, же іщи мало є таких людей,

што читають газети. По інших краях то кождий газда мусить мати свою газету і їм любше поводитися...

— Дай спокій Петре! Я повідам, же за тот час, як маю читати газету, то волю забавитися, розвеселити...

— Но, то акурат газета може тя розвеселити, бо в газеті нераз є такі веселі річи, що можна насъмятися так фест.

— Йой, юж мя звіст зберат з твоєм газетом! Та я потрафю і без газети порядні розвеселитися. Як си принесу літру шпіритаїкї, то ся так забавлю, же но-но! Розійшли ми ся. Навіть, — якто повідають — не гласці. Минуло від того часу пару тижнів. То та розмова з Феськом, юж мі гет до чиста вилетіла з голови. Аж вчера г вечер Фесько приходит до мене, звитався і повідат:

— Петре, на ти три злоти і пішлий їх до Львова, бо я хочу, жеби до мене приходива газета «Наш Лемко».

Я лем очи витріщив на його; нич не гварю, ино си думам: вей, а то

Віра в перемогу дає силу

Як село Полонна постояло за свої права.

В сяніцькому повіті є село Полонна, яке отряслося вже давно з большевицько-московської язви. Його громадяни знають постояти за свої права, найкращим цього доказом є останні громадські вибори. Праця над виборами почалася вже в половині жовтня м. р. нарадою, ознайомленням виборчого регуляміну та вибором комітету з 8 громадян. Зараз другого дня по нараді проголосив виборчий комітет відозву, подбав про свій льокаль, де урядував стало один з членів комітету. На нараду, скликану комітетом зійшлося 116 виборців і тоді устійнили кандидатів та повновласників листи. Виборчу листу зголосили вчасно, а повновласником вибрали Івана Миця с. Гната. Цю листу приняла влада, бо була важно зголошена. В дні 20. жовтня м. р. скликав комітет другу нараду, зійшлося 80 виборців. Запрошений комітетом др. В. Константинович, адвокат в Буківську, виголосив відповідний реферат.

Все було би відбулося в найкращому порядку, однак найшовся такий, що не подобалося йому зракове поступування комітету. І саме Михайло Лозик і старий вїт

Тимко Мицьо, знаний загально з того, що на кожному кроці ставив колоди в освітнім та кооперативнім відродженні села, почали киринити. Він дуже ворожо відносився до оснування читальні »Просвіта«, виступав проти церковного хору, сварив на шкільні діти, що співають католицький гимн, заборонював співати українські пісні, противився заснуванню кооперативи, ганьбив дівчата, що співають на хорах. — На жаль є ще такі посіпаки в наших селах, однак радіймо, що таких щораз менше, бо село прозріває та здорового, національного розвитку ніхто вже сьогодні не заперіє і не стримає, так само, як ніхто не закряє сонця, що дає життя всім живучим.

По довгих намаганнях внесено протест проти неправного поступування деяких виборців. Сяніцьке староство узгляднило протест; проголошено нові вибори. Комітет подбав про порядок виборів, на яких був заступник старости зі Сянока — так що на 363 голосуючих, одержала українська листа 320 повних голосів, отже всі мандати на радних і заступників. Сам представник влади мусів признати, що перебіг виборів був незвичайно культурно переведений. Такто че-

што ся з ним стало? Не давно ани слухати не хотів о газеті, а тепер посилає передплату. — Певно Фесько згаднув мої думки, бо зараз зачав так бесідувати:

— Тобі може дивно, што я хочу читати газету? — Но, то я ти зараз оповім, што мя до того примусіво. Колиси поїхав я до Сянока на торг. Приїхав ем, но тай нич, — шиткой в порядку. Аж спітков ем знайомого жидка. А — я... як ся маєш Гершку! — повідам. Што ту чути? А він звапара, жеби го там перун тріс, — до мене:

— »Што цюти? А смради з гоів цюти!«

— Йой, аж ем підскочив! Аж мя рука засвербіва; таку мов ем охоту дати му пару разів по писку. Але не хотів ем бреверіи наробити. Пішов ем гет. Ходжу-важу по місті; нич не годен купити. Жидівскої шинкой дорогой такой же страх. А нашей туней-туней... за півдармо капщюхи берут; як сами хотят. — Знов здібов ем ся з одним знакомим. Зачали ми бесідувати. Отак раду-раду і о тім і о сім... Дос што я звідовся: Може знаєш, коли тот крізус трісне? Коли буде люп-

ше?

— »Коли? А хтоди, як ся будут свині коволи!«

Аж ем ся розвостив. — Што знов до фраса! Нич негоден дізнатися; ино звідайся дашто, то каждый сьміється з човека.

Поїхов ем домів. По дорозі дігнав ем якогоси подорожного і взьов ем го на віз. Што він міна оповідався — то страх! То бив мудрий хлоп; він пів світа пообіздив. Бив г Франції, г Німця, на Чехах й іщи деси, але мі юж того голови не триматся. Дос што повідів, як по тих краях, де він їздив, то люди інакше господарять. Наприклад г Німця, то каждый газда має газету, тото што вчитат, то зараз в себе практикує. І добрий ім поводится, хоц землі не більше мают як і г нас, ани земля не любша.

Так мя тото шиткой зацікавило, аж си мишло: пішло передплату на газету і буду прібувов господарити по новому. І юж більше не буду звідувався, де што чути, коли буде любше, ино сам повім не одному, што цікавого пише газета.

Петро Попередний.

сні громадяни вміють постояти за свої права. З цього бачимо, що сильна воля народу не має стриму та добивається завсе бажаного.

Мих.

АЖ СЕРЦЕ РАДУЄТЬСЯ.

Дійсно мило читати таке, що пишуть нам зі Согорова долішного: Наше село зачинає прозрівати. Молодь читає і передплачує часописи та книжки. Скрізь по селі чути наші народні та стрілецькі пісні. (Лемківська молодь не може наспіватися стрілецьких пісень!) Наші дівчата і — хлопці ходять в народних гарних вишиваних строях. На Христове Рождєсво ходили колядники по хатах з новітнім вертепом. Мило жити в такому культурному селі, де кипить просвітянська праця. За Согоровом дол. повинні піти теж другі дооколичні села, зокрема молодь, бо просвітна нива дає силу і радість до життя. Честь примірним громадянам і свідомій молоді — на новій дорозі до обнови села та кращого завтра!

»Чужий«.

Час прозріти!

— Де ви були — як вас не було — питався один сусід сусіда. Так само сталося в селі Суровиця к. Ялиськ. Як всюди, так і тут були вибори. Суровичани показали, що вони вміють вибрати собі радних. Солтисом вийшов аж такий, що добре господарив в лісі, так що має тепер доходження в Прокуратурі в Сяноці. Ба! коли в Суровиці знов Палестина, »тверді руснаки« воліли жидів — і вибрали 4. жидівських радних, бо мало ще пішло селянської кєрвавиці в руді, ненаситні руки. Як прийде сабаш то ще й свічки »руснак« суне жидові засвітити. Жидівня торочить ліси, перемелює в Вернаївці — а ти лемку ще й за троти плати, або за пару грошів смикай до Мощанця на обрізки — бо це не твоя батьківщина! Аж соромно, що в теперішних часах таке діється — та вся вина — брак сонця-освіти! Читати треба, освідомлюватися, пізнати, де причина біди. Ворожнечою нічо не вдіємо, в організаційній-скупченій праці сила! І другі села були бідні, однак спільною просвітою піднесли себе, скинули зі себе це рабське ярмо — галапасів та дармоїдів годі дальше живити та вдержувати на нашій батьківській рілі!

Сусід.

Вирівнюйте свою залежність за часопис хоч і найменшими квотами, але точно, тоді й такі найдрібніші в плати у великім числі дадуть нам змогу надалі виконувати дуже важну освіту та конечну для добра Лемківщини культурну працю! Поширюйте „Нашого Лемка“, від хати до хати його подавайте. Спішіть з передплатою, вишлемо Вам другу лемківську читанку, яка вже складається та буде ще вартісніша. Вє на фронт поширювання здорового слова!

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ПРО «РІДНУ ШКОЛУ».

На основі арт. 13 розпорядку Президента Річпосполитої Польської з дня 15. березня 1933 р. (Д. З. Р. П. ч. 22 з 31 березня 1933 поз. 162) не треба окремого дозволу на збірку у приватних льокалях, серед осіб знайомих особисто тому, хто збіркою займається (уст. е). Так отже не треба дозволу на збірку в гостині, з нагоди весілля, уродин, імянин, чайного вечора і т. п., якщо той, хто збирає, бере датки лише від осіб йому особисто знаних.

Надходять м'ясниці: дні весіль і забав. Отсею дорогою звертається Головна Управа Т-ва «Рідна Школа» до всіх людей доброї волі, а особливо-ж до нашої молоді з проханням використати кожну нагоду і між знайомими збирати та посилати датки на рідношкільні цілі найрадше прямо на адресу Головної Управи Рідної Школи у Львові, вул. Словацького 14.

Хто відгадає?

Ішов дід з баніць,
Нєс сой дев'ять палиць.
На кожній палиці дев'ять сучків,
На кожнім сучку дев'ять гнізд.
В кожнім гнізді дев'ять кіток,
Під кожною кіткою дев'ять котят.

Хто порухе та відгадає, кожний від нас гарну книжечку має. (Вишлемо другу частину «Історії України»). З розв'язкою просимо слати дописи та списки адрес таких, що ще не читають «Нашого Лемка» та хочуть його передплатити.

НЕ ПОСИЛАТИ ГРОШЕЙ В ЛИСТАХ

В поштових урядах вивішено острогу, щоб не пересилати грошей у звичайних і поручених листах, бо це заборонено Міжнародньою Поштовою Конвенцією. За пропажу таких посилок почта не бере відповідальности.

ЧЕРЕЗ ГРОШІ.

В селі Зизнові, коло Ряшева застрілився молодий парубок, бо не мав грошей на весілля. Гудаки прийшли до його хати грати та його найшли в пивниці мертвого. Знов другий посварився в тім самім селі — бо не міг погодитися з своїм батьком. Все це познака — як зле виховують батьки своїх синів, бо жалують ім гроша на добру книжку та часопис. Людині крім їди треба ще освіти — корму душевного. Хто не читає — той не думає.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ: За текстом, серед звич. оголошень: Ціла стор. 300 зол.; пів стор. — 150 зол.; чверть стор. — 75 зол.; одна осьма стор. — 40 зол.. Сторінка має 3 шпальти — за 1 мм. на 1-ву шпальту — 30 сот.. Оголошення в тексті — 45 сот. на 1 сторінці — 60 сот.. Дрібні оголошення за слово 10 сот..

ЛИСТУВАННЯ

Вп. Панько Щерба, Ростока в.: зачекаємо — за це приднайте нових читачів та подайте нам їхні адреси. Часопис будемо слати. Здоровимо.

Вп. Ю. Крупська: годимосє, за побажання Спасибі!

Вп. І. Ячківський: в цій справі внесено скаргу до Мін. П. і Т.; всі числа від повені шлемо фрахтом. Тут не наша вина, бо наша Адміністрація шле точно всім передплатникам наш часопис, зокрема пишемо отверте письмо до Української Парляментарної Репрезентації.

Вп. Анна Оліяр, Америка: переслані гроші (26.25 зл.) зачислюємо на передплату для бідних з Дошницї та Святкової Вел. В імени читачів бажаємо Вам кріпкого здоров'я за Ваші труди та пам'ять про український нарід в Старім краю.

Вп. проф. Дроздяк: просимо подати свою адресу, бо п. Е. Калікука з Америки пересладе для Вас 1 доляр; хочемо Вам його переслати.

Вп. Василь Гриценяк: рекламовані числа висладо ще 20. 12. 1934. р.

Вп. Ст. Сорока, Лукачів: будемо посилати; просимо приднати нових передплатників. Здоровимо.

Вп. Михайло Преца: «Купча корова» дуже гарне оповідання, одначе дещо задовге; ховаємо на пізніше. Передплата заплачена по кінець 1935. р. Книжки вишлемо. Щиро здоровимо та просимо про нас не забувати.

Вп. М. Святковський: читайте: «Земельні добра на ліцитації». Окремо в листі. Просимо нові адреси.

Вп. Тома Коляр, Америка: листа та цілорічну Вашу і Брата Григорія з Мохначки передплату одержали. Бажані часописи шлемо. Здоровимо Новорічним привітом.

Вп. І. Хомяк, Бонар: ще шлемо; на подані адреси висладо часопис. Дякуємо — не забувайте!

Вп. Юстин Ковальчик, Краків: передплату 3 зл. одержали, просимо прислати нам список адрес, там є багато лемків.

Вп. І. Бог., Поляни: піде; за бажання щиро дякуємо. Загадки передали «Золотому Колосові». Пишіть, бо є у Вас талан.

Вп. Іван Вільха: просимо вибачити, одначе п. Смереканича вже немає, тому ми не знаємо, що сталося з Вашими віршами. Просимо дальше остати нашим дописувачем, за що згори щиро дякуємо. Передплату (1.50 зл.) заплатив п. І. Х., Львів. Святоче число висладо.

Дописи, які присилають нам непідписані, не будемо помішувати; школа значків! Ми стоїмо в обороні правди! Лише злі часописи бавлять в піджмурки.

Вп. о. В. Ар.: 10 зл. одержали, вписано на передплату до кінця вересня д. р. пп. Е. Ксеняч Пр., А. Філяк С., Т. Кашак П., Ф. Шевчик і Вашої Всечесности. Щиро дякуємо.

Вп. Андрій Тар.: заплачено 2 зл. Щиро здоровимо. Ждемо на «весілля».

Вп. Василь Остров: всі числа від 22-го висладо. Дякуємо за подані адреси. Щирий привіт.

ЧОМУ ТИСНЕ НАС БІДА.

Михайло Жак з Ростокі повіз дерево цілу милю від своєї хати на тартак, щоб його продати та роздобути гріш на податок. Там давали йому за дерево 7 зл. 50 гр. Не продав; поїхав дальше на другий тартак (тартаків на Лемківщині — як звїзд на небі!) — знову цілу милю. І аж тут заплатили йому за це дереви (4) злоті. Так то напрошуються наші господарі на свою працю, бо вже не найдеться ніхто, щоб узяв у свої руки торгівлю — промисл нашим гірським деревом. Доки ще так буде, що будуть насміхатися з нашої неволі?

НАПАСТЬ

На публичний дорозі причепився до повертаючого з Нового Санча, Івана Марковича з Нової Веси якийсь «бараба». І ні з того, ні з цього, порізав його ножем.

—0—

НЕЩАСНИЙ ВИПАДОК

трапився Ізанові Сопчикові, з Нової Веси. Йому поламало в лісі дерево ногу. А все пишеться про обережність при праці.

Курить

тільки українські

паперці і тутки

„КАЛИНА“

Жадайте всюди

Брати в Америці не забувайте, що Ваша рідня жде на Вас, посилайте Вашим Братам на передплату. Не цей дає, що багато дає, але цей що щиро дає!

Наш Лемко

РІК II.

Ч. 4 (28)

Львів, 15-го лютого 1935

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, Руська 18. Тель. 57-90.

NASZ ŁEMKO, LWÓW, RUSKA 18.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1'80 зол., Чвертьрічно 1'— зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1½ ам дол. або рівновартість.

Сяніцька земля Федьковичеві

Читаємо по різних часописах, що тут й там відбулися свята в честь Федьковича та академії в честь Грушевського, так само й наша Лемківщина не посоромилася свого імени та віддала поклін Федьковичеві.

По довгих стараннях та трудах, що тривали від 5-го грудня м. р., вдалося врешті філії „Просвіти“ в Сяноці змінити постанову місцевого староства та добитися дозволу на уладження концерту в честь Федьковича та відсвяткування свята „Просвіти“. В п'ятницю, цебто 11-го січня дав староста дозвіл. Здавалося, що супроти короткого речинця та неможности висилки повідомлень свято не вдасться, та воно перейшло всякі сподівання. Доволі простору саяю заповнила публіка місцева й дооколична. Особливо приємно вражала присутність великої кількості селян з поблизьких сіл: Сянічка, Дубрівки, Новосільців, Межибродя, Костарівець, а були також селяни з дальших сіл.

Виконання програми свята було без заміту. На програму склалися: вступне слово про Федьковича, його значіння та його ролю у просвітянській праці, виголошене мр. Л. Букатовичем, просвітянський гимн та пісні „Гуляли“ й „Золоті зорі“, відспівані сяніцьким хором під орудою дра В. Блавацького, продукції хору з Новосільців під орудою о. Ст. Менцінського, деклямація: „Устань Бояне!“ маленької дівчинки та рецитація Федьковичевого „Празнику в Такові“. Свято закінчив національний гимн, відспіваний усіма присутніми з захопленням.

На закінчення треба додати, що це вже другий з ряду концерт у Сянічині, де сільська публіка пе-

ревишає скількістю міську. Минулорічний концерт у честь Шевченка й цьогорічний концерт у честь Федьковича показують, що національна свідомість на селі росте, що нарід розуміє та належно оцінює своїх геніїв-провідників, що зможе постояти за свої права, боронити свої культурні надбання.

Важне для повінян

Позички на засів і пашу

Державний Рільний Банк призначив один мільйон злотих трілітнього кредиту на закуп насіння та паші для тих господарств, що потерпіли від повені. Кредит буде о-процентований на 8 процент.

Велика повінь в Америці

В наслідок великих снігових опадів в південних сторонах Зєдинених Держав Америки вилила велика ріка Місісіпі та заподіяла великі шкоди. Багато сіл та місточок вода цілком знищила. Більше як 100 людей втопилося.

І чеські німці хочуть голосувати

Німецькі організації в чеському місті Карльові Вари, уладили минулого тижня велике віче та ухвалили резолюцію з домаганням плебісциту на землях, що граничать з Німеччиною. В цьому плебісциті німці на підставі права про самоозначення народів мали б заявитися, чи хочуть належати до Німеччини чи Чехії, подібно як це зробили сарські німці. Вістка про це віче викликала велику тривогу серед чехів.

Про населення України

Український Науковий Інститут у Берліні (столиця Німеччини) видав чергову німецьку книжку про Україну, проф. др. В. Кубійовича „Розміщення населення на Україні“ з мапою.

Заходом тогож Інституту відбулося в салі (рівнож в Берліні) університету свято в пам'ять Михайла Грушевського для німців, на якому говорив куратор Інституту др. Анґін Пальме та доц. др. Б. Крупницький; тиждень пізніше був німецький виклад „Становище та значіння української мови“.

На Закарпатті

На Закарпатті засновано дві нові філії „Просвіти“ в Тячеві та в Білках для іршавської округи, де відбулися вже її загальні збори, на яких заступав централю з Ужгороду інж. Ю. Пазуханич.

Читальня „Просвіти“ в Ужгороді уладила академію у 100 літні роковини народин Марка Вовчка, української письменниці, що жила на Україні, реферат про її життя та діяльність виголосив проф. др. Володимир Бірчак.

В Мукачеві та других місцевостях шириться здорове українське життя (читайте стор. 8).

Але-ж бо-то вийти

Недавно у Львові відбувалися перед окружним судом розправи двох вийтів: Владислава Каламаржа і Михайла Пашковського з Білки Шляхотської за дефравдацію громадських грошей. Каламарж вкрав 5 тисяч злотих, а Пашковський 500. Спроневірені гроші вони пропили. Тому, що викрито нові крадежі, розправу відложено. Гей, гей, Боже милий, де намножилося стільки чорних круків? Хоч риба від голови смердить. Тому треба все вибирати вийтом чесних господарів.

Триста хоробрих

Хто і за що боровся під Крутами

30-го січня ц. р. минуло 17 літ — як у стіп Золотоверхого Києва наложимо буйними головами 300 юнаків-воїнів, що під Крутами загордили власними грудьми шлях червоної орди.

Щойно зродилася та воля і проголошено її словами четвертого універзалу: **самостійність, незалежність, вільність та суверенність Української Народної Республіки**, і враз посунули на Україну большевицькі банди під проводом царського жандарма Муравєва. Бо думав гордий кат, що ніхто йому не посміє загордити шляху на Україну. Твердо станули молоді лицарі до останку й не уступили ні на пядь, хоч кривавий піт заливав очі, хоч кріс летів зі знесилених рук, хоч холодний подих смерті десяткував ряди, бо їхнім кличем: „**Поступ вперед аж до перемоги!**“.

Їх триста було; у холодний зимовий день 30. січня десять-кратно сильніший ворог наступав на їхні окопи, що окопалися під селом Крутами у стіп Золотоверхого Києва. Зударилися дві сили. Одна сильна числом — але друга ідеєю. До останньої каплі крові. Впали всі до одного від московських штиків і куль на порозі світлого дня Волі. Лягли в бою, як вірні сини України — на полях під Крутами. Їх було заледви триста, що тільки почали вчитися військової штуки, а проти них стало шість тисяч московських большевиків, жорстоких ворогів України. Полилася кроз українських героїв, одні впали на

снігах убиті, інші попали в полон і їх замучили страшними муками. Лише кілька вратувалося, щоб донести страшну вістку...

Може там сьогодні голий степ, може тягають поломані машини-трактори... Але щедро перепосна українською кров'ю Українська Земля не залишиться на віки облогом — вона зародить буйне-пребуйне жниво. Настане день і покотиться гомін Волі по Диких Полях, стануть в бій нові воїни.

300 хоробрих зпід Крут буде благословити їм зі за-світу на новій дорозі!

Як жиди обманюють?

В корінній Польщі арештували двох жидів, що багатшим, але темним господарям продавали „машинки“ до побільшування паперових грошей. Щоби заманити до своїх сітей селян, давали їм по кілька правдивих банкнотів „на пробу“. Селяни пускали ці банкноти в обіг і дійсно всюди в банках і на пошті їх приймали. Тоді переконані, що дійсно машини добре побільшують гроші, продавали свої мастки і приступали до „фабрикації“. В цей спосіб жиди нагнали кілька тисяч селян на **2 мільйони злотих**. Цей попросту жахливий приклад людської глупоти і жидівського ошуканчого бандітизму, повинен раз на все остерегти людей перед жидами.

— 0 —

Що нового в політиці

До Польщі приїхав пруський міністр ген. Герінг, а з ним кілька вищих німецьких достойників. Вони приїхали на лови, які уладив президент Польщі в Біловежській Пущі. Німецьких гостей дуже парадно гостили насамперед у Варшаві Проту подорож знали вже наперед у Франції та ще минулого тижня французькі часописи помістили вістку, що ген. Герінг чогось нагло виїхав до Варшави. Очевидно французи тою поїздкою сильно занепокоїлися. — В бюджетовій комісії польського союму виголосив дня 26. січня ц. р. довшу промову український посол З. Пеленський. Бесідник звернув увагу, що у Польщі збіднів нарід. Ціна на сіль безумовно зависока і обнижка 4 гроші на 1 кг. сірої соли не відповідає теперішньому положенню села. Українське населення змушене вживати для себе соли, призначеної для худоби. Українське населення має купувати сіль, може навіть нею торгувати в дрібній торгівлі, але не має права мати гуртівні соли. Українська кооперація мала 14 гуртівень соли, але тепер відібрано їй 12 гуртівень і залишено тільки дві. Сірники на українським селі то дорожчініть. Дійшло до того, що є спеціалісти, які вмють один сірник ділити на 4 частини. Вертаємося до давніх часів, коли на селі ходили з хати до хати позичаючи вогню. Осінню і зимою в українським селі темно. Лиш денедє блимає світло, бо селянина нестати на нафту і сірник.

При посилю дописів просимо залучувати список адрес, буде ще кращий „Наш Лемко“.

Лем без призи́рства

Ищи лем зарі завлікалися над селом, кой снувався крізь воронку сірий дим. Олена Васильцьова сніданя готовила. Такої розхомевкана повела за ланцюк коня до пролуби, напувати. Корову то си пак при жолобі заворожит принесеном водом. — Надже їй хомевки, кет без чужой поле не ходить. А кой дакому не дячиться, ний ся не призерат.

— Ба, і чем не пишеш кінська маро, лем ухами стружеш, головою вертиш і форкаш? Ищи мя до води завлечеш; так торгат ланцюком.

— Воймя Отца! стерніський, як гейби наш газда. Юж шіст років, кой поїхав за границу, найбив хоц словечком дав о ся описати, а не пропадав судним судом.

І німіна, такий глупий кінь пізна-

вав, за вітром слякував, бо ани вода муся не дячила, лем заиржався, кет счув по ході пугового газду. А рідна жена на вічейки одрицалася бідойки, вера Боже, што так!

— Ба, і чого позераш намя як на недовірка? Подь до хиж. Видиш, што то я Василь, а фурт очами жмуркаш, як кіт на челястях.

Змякло серце Оленцине, хоц ани одного галяра не засвідчила од газди без тівки роки, бо всьой перециндриш на франційських салонах.

— Деж дітиска? — звідався Василь пак в хижі.

— Та кадиль котрой, по хихах з кудельов.

— Дос юж ем ся накурняжив по тім світоцьку, тепер озмуся до ясучої газдівки.

І не гроку, кой лем першой сонічко пригріло святу землицю, крачає за плугом, придоптував грубу скибу, сам

Василь цілу пустку передрилиш, виволочив, вивалыв з пирию; своїми пазорами перетряс кожду грудочку землі, пак засіяв збіжечком. Ник не важився в селі писнути словечко про нього; статочність всьой зробила. Васько і так нігда не пхався в чужу борозду, а кой не слав пінязів бабі, кому што до того! Певні мав на вібцині між кальвинами од гамби си однимати і всьой горнути бабі, жиби ся з доброго житку розпаюдила, што й дяволи не дали би і пак раду. Бо баба — то фрас — годуй си пак козака, або даку иншу ништивіру. А Васько добрий газда, розум на клинці не вішат, лем придумує, бо земля має родити й на виховок і на приодівок. Два свіги не поїсть, вігчизнили не прогойнував, стане і букортям, як поідростають. Лем без призи́рства.

(Лешко Мотиль).

— 0 —

Чи і Краків прилучать до лемківської адміністрації?

Як відомо, у Кракові існує греко-кат. парохія з власною церквою та доволі поважним числом вірних, що належала досі до греко-кат. перемиської єпархії. По смерті останнього пароха о. Уруського місце пароха від кількох літ не обсаджено, а парохією управляє завідатель о. др. Хрущ, наш молодий історик. Цю парохію старався дістати ем. духовник польських військ о. Василь Кузьма, але проти його кандидатури заявилася поважна частина місцевих парохіян під проводом п. Сквирнянського, внаслідок чого **єпископ Коциповський** не помістив його в терні й ця кандидатура автоматично відпала.

О. Василь Кузьма в 1923 р. зголосився добровільно як перший до польської армії та по десяти роках з рангою майора та зі значною емеритурою залишився далше в Кракові, не маючи зовсім наміру вернутися на рідну землю. Тішить він протекцією свого колишнього шефа, ем. духовника ген. о. Незгоди, що часто бував з о. В. Кузьмою в домі його свояка п. Петра Цебровського в Романівці коло Тернополя. Через о. Незгуду о. В. Кузьма зискав прихильність воеводи дра Квасневського, до котрого належало надання греко-кат. парохії в Кракові, але парохії там, як сказано, не одержав, бо не був поміщений у терні.

До цього саме о. Василя Кузьми звернувся тепер о. др. Василь Масцюх з пропозицією співпраці з ним. У папській буллі, що покликає до життя лемківську адміністрацію та вчисляє всі декана-

ти, про сам Краків нема згадки. Тепер серед наших кругів у Кракові кружляють вістки, що й краківська греко-кат. парохія має бути прилучена до лемківської апостольської адміністрації, чи навіть вже є прилучена та що через те віджили наново шанси о. В. Кузьми стати парохом Кракова, що при єпископі Коциповському було неможливе. Співпраця о. В. Кузьми з о. В. Масцюхом має йти далше і **о. В. Кузьма, сам свідомий українець, колишній сотрутник у Тернополі, опісля при Преображенській церкві у Львові, передбачений є на одно з важливіших місць (здається, в духовній семінарії для лемків) у лемківській апостольській адміністрації, якої адміністраційний та виховний апарат ще зовсім неналаднаний й щойно твориться. Які місця займуть москвофільські священники у цьому апараті невідомо, а навіть такий апарат буде тяжко зложити з москвофілів, бо молодших священників москвофілів нема зовсім, а старі москвофіли, в додатку з численними родинами, до нової відповідальної роботи ніяк не надаються.**

Подяка

Лемківському Комітетові Львів, Костюшки 5. і „Союзу і Селянських Спілок“ Львів, Міцкевича 7.

В імені запоможених повніях і бідних лемків з сіл: Ростокі Великої і Крижівки — складаємо обом Комітетам через нашого друга, і провідника „Нашого Лемка“ щире — „Боже заплать“.

Ваша, братерська допомога 200 зл. (двіста злотих) впевняє нас, що живуть ще наші брати, котрі хоч самі також бідують — не забули про нас. Тому не скоро піде вона в забуття.

Ростока Велика 1. 2. 1935. р.
За роздільний Комітет: Шафран Петро, Головяк Дмитро й Петро Єдинак.

РАДІСНО ЗАСКОВИЧАВ

кр. „Лемко“, приносячи новину, що львівського Преосв. Єпископа Бучка мали би усунути зі становища.

Помаленьки!.. Не радій, сарако! Вже було би дуже „неячучо“, якби чиясь „невидима рука“ (?) усувала нелюбих є бі — наших Єпархів.

Преосв. Єп. Бучко перебуває тепер на відпочинку.

Чиї пальці мачаються?

Депутація з Турчанщини в апостольського адміністратора о. д-ра В. Масцюха в Сяноці. На Йорданське Свято до Сянока виїхала з нашого повіту 12-членна депутація і просила апостольського адміністратора прийняти під свою юрисдикцію турчанський повіт. Делегації проводив адв. д-р Сохоцький, який перед 10 роками виступив з гр.-кат. Церкви і перейшов на православ'є та ще за життя своєї жінки звінчався з другою. Під проводом згаданого православного адвоката їздили: швагер д-ра М. Сохоцького В. Куцій, 4 старики-москвофіли з Турки і 6 селян з Явори, які в дні 29. серпня м. р. в Яблінці Вишній, де є православна парохія, оваційно витали православного архимандрита, котрий приїхав тоді зі Львова на візитацію тої парохії! Слід додати, що згаданій „депутації“ ніхто не делегував і делегати д стали майже вільні залізничні білети, бо замість 23 зол. заплатили за білети всього 6 зол., ба, навіть дістали дієти! Ось з якими то католицькими почуваннями і серед яких обставин явилася делегація з Турчанщини в апостольського адміністратора.

Зимові гаразди

В риманівських сторонах такі сніги, що трудно добитися до світа. Під селом Рудавака рим. подушилися в замети коні Васька Страхоцького з Мимоня, що вертав з ліса. Є повно дорожників, наряд гріє податки, але немає кому прочистити завіяної снігом дороги...

В 17-ті роковини проголошення незалежності України

В неділю 27-го січня ц. р. відбувся у Львові святочний концерт в честь сімнадцятих роковин проголошення самостійності Української Держави. Концерт влаштував Український Центральний Комітет Емігрантів з Великої України.

Кооперативи в Югославії

В цілій Югославії є 6.700 кооператив („задруге“), котрі разом мають 890.000 членів. Найбільше кооператив має Сербський кооперативний Союз—2.700, далі кооперативний Союз у Любляні—673. Словінці мають найліпшу кооперативну організацію і їх кооперативи найліпше тримаються й ратують своїх членів, бідних словенських селян у нужді. **Українці в Югославії мають три кооперативи:** кредитову кооперативу (касу) в Прняворі і Девятині та новозасновану господарську кооперативу в Каніжі.

На заході там за Сяном...

На заході там за Сяном
У славних Карпатах —
Проживають наші лемки
У низеньких хатах.

Проживають наші лемки
На клині гірському,
І назвали землю свою
Таки по своїому.

Живуть лемки-українці
Між трьома ріками;
Гідність свою все шанують,
Бо є козаками.

Сусідують наші лемки
З трьома народами —
Були, є і будуть лемки
України синами.

Торонто.

В. І. Ч.

Де корінь біди?

— Біда, йой, біда! — наркають газди, чіхаються за вухо, дують до пальців, „бо мороз заходить за ніті“. А він, вовкулака про то не дбає, лем тягне „цоппель“ з носа та смудить по гачах. Аж не один з цього всього плюне на „шитко“ — та здається на Божу волю тай з дня на день попихає біду бідою. — Няйтам...

Тяжко „опам'ятатися“. Так бідкають господарі — та жадному й думка до голови не прийде, що по найбільшій частині самі собі винні.

Має „няньо“ чотирьох синів та дві дівки. Ростуть на Славу Божу. Коли найстарший син (але неконечно), підріс й вже зачинає „ходити“ за дівками, а няньо уважає (або й треба, бо довги тиснуть), що сам вже не зможе газдувати — женить сина та записує йому ціле господарство. Другим синам та донькам записує „гідний сплаток“.

Весілля справляє синові „фест“, бо аж тоді показується добре, „як гості обрігають хижу дококола“. — Інакше не тямил би. Та що в нинішніх часах мало ксму „стучуть в скрини гроши“ — то газда сой і так порадить. Висилиться, як тільки може, бо то раз в життю. Такий початок кінця.

По весіллю якийсь час живуть в якій такій згоді. Пізніше „приступити до них дябов“ — й між невісткою та мамою вибухає „офензія“ за — „припічок“. Щоб погодити обі сторони, треба би бути правдивим гадукатом. Звичайно кінчиться ця офензія тим, що „старі“ відділюються. Няня, що недавно „не могли“ вже газдувати, нагло прибуває сили та беруться „обіруч“ до газдівки.

Нерідко няньо з сином процесуються, як два найбільші вороги. Брати підростають та стають завидувати ожененому братови. Не хочуть йому робити задармо. Та як роблять, то наче з мусу.

— Ти гаде! Я буду на тя робив, а ти будеш паном! — прозиваються та зачинають газдувати — кожний для себе та по короткім „франуваню“ беруться таксамо до жєнячки. „Сушать“ братови голову та домагаються своєї пайки-сплатку.

— Рад, де хочеш, а давай! — При тім ще треба братови справити таксамо „гучне“ весілля.

І, коли так оженений брат зробить усім братам та сестрам порядок — „то аж до місяця засміється“. Остає голий, як турецький святий,

Няньове тепер „вже на правду“ не можуть газдувати. І на сина спадає обов'язок доховати їх до смерти.

Няньове повмирають, треба їх „по християнськи погребати“. Людей почастивати. Бо кой „не зарие носом, то не помяне добрим словом“.

За той час обсідає „пляцового“ хмара бахурів, що скаче по хижі, як заяці. І знов це саме.

— Ось вам „законний“ образок лемківського життя. Корінь лемківської біди.

— Гей, гей! — А деж розум нянів? Деж братня любов? Деж єдність, згода? Чи згоріло, чи втопилось, чи де загубилося?

Господарство повинно бути як машина. Одна команда — одно виконання. Всі роблять разом — до купочки! Не розділюються, бо на лемківських господарствах озна-

Ви бачите, що пишемо про все, що Вам долігає, тому дайте нам можливість далі стояти у Вашій обороні, тому вже відновлюйте цілорічну передплату.

чає це цілковиту руїну. „Дільба“ є початком ворожнечі.

Син, щоб няньови не було жаль розставатися з господарством, з приказуванням — радить няня в усім.

Це принесе батькови полегчу та не буде ворогувати на сина, що відбирає йому керму в господарці. А коли няньо зле порадить, незамтно омине поради. Жінці „замкне гамбу“, як зневажить нянів або забагато буде „кодкодакати“. Успокоїть й родичів, як неповинні будуть „присікатися“ до невістки. Брати знають, що як буде мати жонатий брат, то й ми будемо мати. Жонатий брат не забуде, що брати собі та йому роблять, тому винагородить їхню працю.

Пізніше, хоч й поженяться всі (весілля будуть робити сухі!), не забудуть про себе, а взаємно та щиро будуть собі помагати.

На похорон — зійдуться всі та не тому, щоб попити, але на це, щоб помершому віддати останню честь.

А понад все — виховання дітей на громадян, але... „свого“ народу. „Своя книжка“ буде їм все під рукою. Як лемки будуть так провадити свої господарства, то біда тут не сміє бути.

Мирон Ломиголова.

Югася Филь.

„Зима“

Маленькі світелця довкола
Колишуться в вікнах самотно
Камфени лиш трошка...
Нема того світла багато,
Нема ще тих ясних вікон,
Щоб йдучи в темряву нічну
Горіли у сяйві іскор...

На коврах снігових заснули гори,
Зникає десь вечір слідами комфор
І білий, довгий серпанок зза скелі
Вінчає ніч тиху на свіжій постелі;
Беріжками цілюються зорі на горах,
Жене їх вітер і губить у просторах;
І нагіце надходить до гір у гостину —
Холодний мороз і двига в сповитті
дитину,

На плечах зі собою. На овидях гори
Сміються й ховають у сутні свої —
імлу —

Скупали — колишуть дитину — зиму.
— Що сниться Тобі, Лемківцино ясна?
Що зорі сказам Тобі?

Вбіраєш на себе хутра подорожні —
Збудила з просоння хрести придорожні
Пандсні, дівочі Тебе сгрої вдягли:
Кашміри, намиста й д'ядему сяги.
— В яку це дорогу полинути хочеш?
Скажи нам, скажи!

На коврах снігових заспалися гори,
Зникає десь вечір слідами камфори
І білий, предовгий серпанок зза скелі
Вінчає ніч тиху на свіжій постелі:

— Весілля її сниться. Весілля
криваве
На білі — голубі сніги. На зорі і сонце
яскраве,
На співи і танці гучні. Весілля —
весілля

З мечем злotoясним. З вінцем
барвінковим в косі.

„Лапуфка“

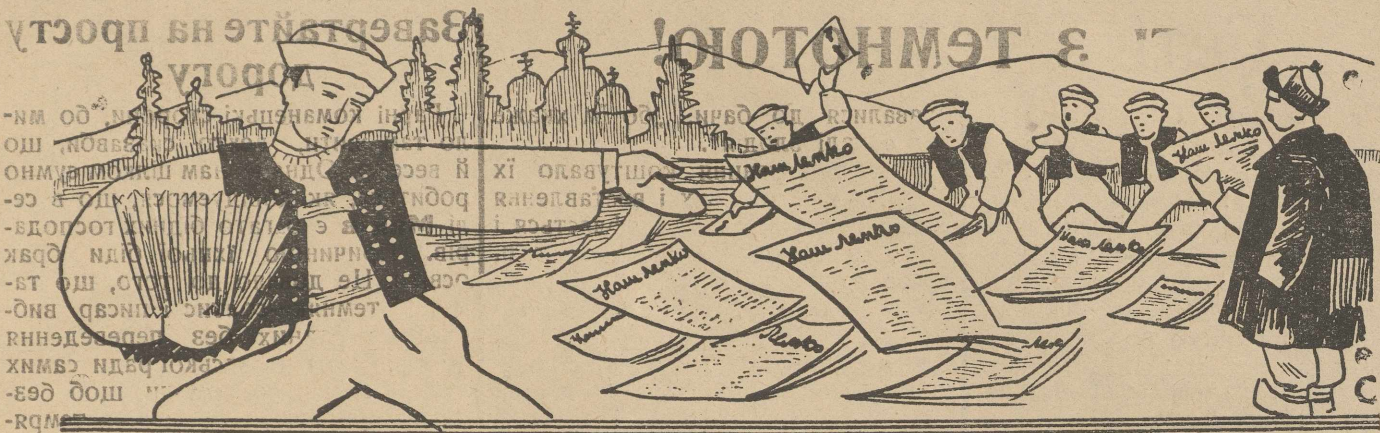
Мабуть не багато має криницький „Лемко“ платних „подписчиків“, бо взявся на спосіб. Придумав таку штуку: Обнизив „пренумерату“ з 5 на 3 зл. річно, обіцяє „премью“ в случаю смерті члена родини „подписчика“, загибелі корови, коня. Лем на того треба наперед зложити вкладку 2 зл.

Таку штуку придумав криницький „Лемко“. Чи таке йому допоможе? — О, допоможе, як рак свисне! „Гнеска ажик ворони „на остирви“ видят, до чого веде „политика“ крин. „Лемка“.

— „Лемку!“ Хочби ти нам давав „премью“ не тільки за корови, кобили, кози, цапи „ы баранов“ — але й за всі миши, що квичать в стодолах — ларемно!

Фундатори! Шкода ваших грошей! Ліпше підіть за них до цирку потішитися блазнами.

Бувший господин.

„НАШ ЛЕМКО“ В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ.

Вражіння з театральної подорожі по Лемківщині

Дуже цікаві спостереження знаходимо в „Новому Часі“, ч. 11. починені підчас обіздки Українського Мандрівного Театру — директором цього театру п. Панасом Карабіневичом — з побуту на Лемківщині. Наводимо важніші місця:

Є в нас в Галичині закутина, до якої, на диво, ніодин з наших театрів не показується. Коли в Галичині маємо їх аж забагато, то на Лемківщині, де відчувається потреба доброго народного театру, нема ніодного. Всі театри скупчені на маленькім просторі Галичини, ганяють один поперед другого, та виривають один другому міста, без огляду на артистичну солідарність і не зважають поїхати туди, де якраз є потрібні.

Правда, на Лемківщині перебувати тяжко. Своїх саль, приміщень у Вп. меценасів та Вп. отців нема і не має у кого дістати грошей на модерні постановки. Там треба з боєм брати сали, дозволи, а навіть право часового перебування. От, в такій то дивній країні наш театр цього літа перебував два місяці, даючи народні штуки „Маруся Богуславка“, „Гриць“, „Запорожець за Дунаєм“, „Вій“ та „Тарас Бульба“. Що на Лемківщині є необхідна потреба нашого театру, доказало цьогогорічне наше турне, яке пройшло з великим моральним і матеріальним успіхом. Маючи запрошення від всіх міст, в яких ми перебували, приготуємо на літо 1935 р. друге турне з постановою обіхати цілу Лемківщину, аж до закутин Нового Торгу, Санчу та Криниці.

Підготуємо новий репертуар, де головний натиск ставимо на історичні штуки.

Багато Лемківщина чула про „Мотрю і Батурина“ та, нажал, не маємо відповідних фондів на ці постановки.

Правда, при добрій волі, можна

обійтися і без цих фондів, бо їх можна випозичити в інших театрах.

Тепер коротко перейду міста, де перебував театр на Лемківщині, й поділюся своїми спостереженнями в мандрівці.

Сянік.

Повітове місто, де є наші установи. Вистави давали ми в „Соколі“. Є тут Т-во „Просвіта“ та гарна „Нар. Торговля“, є Лемківський Музей. Громадянство носить з думкою будови Лемківського Українського Дому. Цій справі віддався цілком меценас др. Блавацький і, думаю, що завдяки його енергії та сильній волі цей дім скоро повстане.

Про загал нашого громадянства тут можу сказати одне: забагато віддаються своїм приватним непорозумінням, а мало звертають уваги на головне (підчеркнення Редакції).

Сяноко є тепер осередком Лемківщини і найбільше zagrożений з усіх боків. Треба це розуміти і стати до праці одною лавою, відкинувши на бік свої сварки. Села навкруги Сянока є свідомі, чого доказом є щорічні Шевченківські концерти, влаштувані „Просвітою“, куди селяни прибувають тисячами. Нема жадної сали в Сяноці, щоб могла їх змістити.

Ліско.

Повітове місто у віддалі 15 км. від Сянока. Відомі події в ліскім повіті на два роки замкнули були доступ театрові. Цього року дозвіл ми дістали. В самім місті нашого народу є дуже мало, та зате села є наші й свідомі. Таке село, як Берізка, рідко можна зустріти і в Галичині.

Граємо в „Соколі“ при великім поводженню 9 днів.

Остання вистава „Тарас Бульба“ в будний день збрала на селі

більш як 300 селян та все священство з повіту. В Ліску, в колишнім гнізді москвофільства, тепер і духа не чути з того москвофільства. Їхня кооператива „Ніва“ збанкрутувала, а зате наша успішно розвивається. Маємо тут читальню „Просвіта“ та гарний Драматичний Гурток. Прощають нас дуже тепло, запрошуючи не забувати приїхати якнайскорше.

Балигород.

З Ліска три милі дороги до малого місточка Балигорода, розкиненого в долині. В самім центрі місточка пишається гарний Народний Дім. Кооператива, завдяки невтомній праці колишнього УСС, директора Антонишака, розвинулася так, що є найкращою на Лемківщині. Тут уперше на Лемківщині зреалізовано справді клич „Свій до свого“. Селянин, який приходить з села, перш-усього йде до кооперативи. Тут купує, читає газету, дістає пораду. Лише тут ви можете побачити таке явище: як старенький священник гірськими дорогами 26 кілометрів спішить на виставу, аби не спізнитися.

Виїздимо, витані громадянством яке запросило нас в літі на три тижні на відпочинок.

Ропянка.

Село коло Ліска, де є великі нафтові терени. Дали 5 вистав. Є читальня „Просвіти“ і гарний церковний хор.

Устрики Долішні.

Місточко по дорозі на Перемішль. Граємо в „Соколі“ десять днів при гарнім поводженню. Є тут Повітовий Союз Кооператив, „Просвіта“, Союз Українок та кооператива.

Аматорський гурток гарно розвивається і дає добрі вистави. Села навкруги мають читальні й кооперативи.

Відїжджаючи з Устрик до Доброміля ми з великим жалем залишали Лемківщину.

Панас Карабіневич.

Геть з темнотою!

„З ворожбицтвом та ріжними зашіптуваннями треба вже раз скіньчити“ — писали в „Нашім Лемку“. Ой правда. Правда! Треба скіньчити! Та і є з чим кіньчити. Бо від ріжних забобонів аж роїться по лемківських селах. Годі повірити, щоб це що діється — діялося. Ось кілька примірів, до чого може довести темнота.

В селі В. захворів на ропне запалення горла Д. М. чоловік зі знатної родини; жінка його довідалася від сусідок, що на цю недугу: „треба на шию приложити ствіжий воловий відпад, то ся гнет преїде“. Сейчас побігла до сусіда Н. Г. котрий має воли і ждала доти, аж віл випорожнився. Як тільки це сталось, завинула це до шматки та побігла і приложила тоту „медєцину“ чоловікови на горло.

В іншому місці дістала одна жінка запалення грудних залізів. Та вона прикладала на груди ще гіршу нечистоту. Друга жінка знову при митю підлоги скалічила палець і дістала затроєння крові. Лікар приписав лікарство. В міжчасі прийшов до тої жінки В. С. син передвоєнного москофільського діяча, і бачив, що вона має побандажувану руку, уважно розпитував її про причину хвороби, і жалував її та поручив таку рецепту: „Приложите нечистоту, то вам тоту болячку заглушить“ — радив смиренно „руський“. Взагалі, між темнотою, на всякі зачервенення шкіри (рожі) поручається „такі оклади“.

Чудацькі „преписа“ знають поручати куми на всякі хвороби. Що одна, то мудріша!

При нападі падавиці (хвороба св. В та) радят бити нападеного, „хтовди, як ним мече“ таким прутом, що ним ще ніхто не був битий. Такий же „препис“, як зімліє людина. Або нападеному падавицею радять сісти голою спиною на лице „то ся хворота встрашит і лишить“. Та таке може зробити лише такий, що перший раз бачить такий напад. На мертву кість є такий препис: „Треба найти на цвинтарі гмерлякову кіст і ньом чухати по своїй мертвій кости, то она від того щезне“. Велике довіря мають бачове. Не дай Боже, щоб кому щось згинуло. Сейчас рада: до бачи! Знаю кілька випадків. Одному господареві і то не звичайному, знає читати в церкві Апостоли, і є воюючим руским чело-веком, вкрав злодій гроші. Він лише жнива, і біжить аж за Новий Санч до бачи. (80 кілометрів в обі сторони). Іншому згинуло 600 золотих, Іншому убрания. Всі вони

увадалися до бачи, „бо їм хкаже в д еркалі злодія“.

А таке чарування коштувало їх від 20—50 золотих і виставлення себе на сміх в селі. Трапляється і таке: Як комусь щось згине і т. п. купує свічку, пхає до неї шпильки і дає до церкви, „або даде до важнійшої каплиці“ і вірить: „Як свічка буде горіти, шпильки розпечутся, і хтовди тому злодійови Пан-біг покрутит руки і ноги за мою кривду“. Є ту люди, що знають ворожити і з псалтиря. І віруючі християни йдуть до такого ворожбитя і „дають собі отверати псалтир“. Це все, то лише маленька частинка з того свинства, що тут царює. І на правду приходить час скіньчити з тою язвою. Та я думаю: поки на лемківським тілі буде гніздитися москофільська сплячка, доти буде тут панувати забобон. Бо москофіли навмисне так роблять, щоб ми сварилися то на вірах, то на народностях і не ішли з духом часу, бо тільки тоді господини можуть нами гандлювати. А подумайте, що булоби, якби ми замість сварки взялися до правдивої освіти і вже раз одною лавою станули?

Лемко.

Тверезість веде до добробуту.

Щоб Ваші діти гідно використали свій юний вік

передплатить їм обов'язково

„ДЗВІНОЧОК“

ЧАСОПИС
ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ

Піврічно 1·20 зл.

Річно 2·— зл.

А д р е с а:
Львів, вул. Руська ч. 18.

Посилайте дописи про все, що діється у вашому селі

Завертайте на просту дорогу

Гарні команецькі сторони, бо мило там жити, дехто сказавби, що й весело. Одначе нам цілком сумно робиться, як довідуємося, що в селі **Миків** є багато бідних господарів. Причиною їхньої біди брак освіти. Це довело до того, що тамешні темняки-солтис і писар виборили на радних без переведення виборів до громадської ради самих старих газдів до помочи, щоб безпечно придержувати село в темряві. На сором цілого села подбали, що жидюга ввійшов до ради, бо без його „пісаж і шовтис“ нічо не знає. Таке то водиться по селах, де не читають українських часописів, бояться книжки-науки, в тяжкий спосіб бідують; хоч бачуть доколичні села, що скинули залону з очей та закладають читальні, кружки, щоб разом боротися за кращу долю. Сподіємося, що молодь села Миків не піде слідами писарів і стариків і заверне з глухої стежки на простий шлях національного відродження. (Сусід.)

Календарець „Готовсь“

Виданням „Українського Юнацтва“ вийшла мала енциклопедія-календарець українського юнацтва „Готовсь“ на рік 1935., стор. 96, дуже багатий змістом. Тут находимо календарну частину, церковного, українського історичного та астрономічного календаря, пригадки громадянської праці, цікаві вісти з життя природи, одначе найцінніший цей календарець — бо його обличчя: „З Христом на Україну — готовсь!“ Коштує тільки 20 грошів. При замовленні одного примірника треба прислати ще 10 гр. на порто. В-во (адреса: „Українське Юнацтво“, Львів, вул. Петра Скарги ч. 5) висилає найрадше 32 календарці за 5·80 зл. Кожний юнак на Лемківщині повинен набути собі цю вартісну книжечку знання. Два дні не курити — буде пожиток на цілий рік.

Кожний свідомий українець передплатує місячник

„РІДНА МОВА“

Передплата 6 зл. річно. 3 зл. піврічно.

Редатує Проф. Др. Іван Огієнко.

Адреса:

Warszawa, ul. Stalowa 25 m. 10.

Не забувайте, що вже треба відновити передплату!

Поради та відповіді

Багатьох питає нас, як жити, бо всіх тисне страшна біда. Причину цієї недолі знаходимо в самих себе, бо хто хоче краще жити, мусить переходити на нові способи цілого господарства. Годі далі так господарювати, як це чинили наші батьки. Чужі наради випереджують нас, ми остаємо даліше при тій бандурці та вієсині та ще й того не оброблюємо як слід. Не трудно — скаже дехто — писати таке — але де взяти гроша на нові господарські начиння, на свіже зерно — як і на камфіну не стає! Це правда, однак, як довго не підемо всі новими дорогами, на побудемося лихих старих привычок — „хто пізно стає — тому сонця не має“ — так довго не випремо журби з хати! Українське село повинно вибрати собі кількох найсвідоміших господарів — створити свій господарський кружок. Не це не треба поволення, ні гроша, бо господарі будуть сходитися у себе в хаті, обдумувати, що нове завести в своїх господарствах, чого занехати. До помочі стане їм часопись — ми є на це, щоб дати раду і вказівки, тому всі повинні писати, що кому долягає. Ви платите за часопис на це, щоб навчав та писав, як поборювати і змагатися з різними обставинами. Соромитися не має потреби, бо ніхто не родився з розумом, тільки нерозважні бідують і бояться шукати правди. Ми хочемо, щоб всі — як один зверталися до нас зі всіма запитами, щоб праця йшла творча, здорова і корисна для народнього добра. Не вільно нам нехтувати нашого жіноцтва, бо хоч дивним дивом вдержується „поганський пересуд“, що жінка менше вартісна від мужчини, однак всі знаємо, що вона держить три вугла хати, бо розумна жінка веде хату, вдержує лад і порядок та є дорадником мужа. Також дехто, до кого добираються різні, страшать, записують, грозять, що читає і передплачує „Нашого Лемка“ повинен передплатити на ім'я своєї дружини, тоді не буде галюкання і ходження по „уржендах“. Бо чей же ніхто вам не заборонить освідомлювати себе та навчати.

Знов питають деякі з найдалших закутин, що минулого року потерпіли від повені, **як подбати про забезпечення берегів рік, що заливають рік-річно поля, сіножати.**

На це є при кожнім старостві комітет для жертв повені, який має переводити такі роботи, визначувати окремі комісії, які будуть пильнувати, де які треба починити роботи, забезпечення, щоб охорони-

ти майно zagrożених перед новими шкодами. На це мають гроші.

— Петро Смоляк їздив по дереву до ліса і оба коні закулявіли, — як переїхав через ріку. Що за біда?

Лихо в цьому, що коні поперемерзали та давно не були в тяжкій роботі. Це є хвилеве хромання, постоїть кінь, спічне в теплій — провітрюваній стайні та перестане хромати. Ноги треба втирати на сухо по кожній роботі, стайні держати в чистоті; корми подавати до чистих жолобів, поїти відстоялою водою. В погідні дні виганяти тварину на сонце, щоб не встоювалася. Зважати, щоб не було протягів. Все тямити, що з худобиною треба поводитися лагідно.

Як пізнавати вік корови?

В наших сторонах, закорінився звичай пізнавати вік корів та коней — по зубах. Що до коней, та ще нестарих — то так, однак корову „збадати“, то таки трохи незручно. Легче і ліпше є пізнати вік корів по рогах. У кожній корови діляться роги на дві частини, перша — верхня гладка і друга — долішня з обручок. Ці саме обручки завжди скажуть нам, скільки корові літ, бо кожна обручка наростає щороку. Як порахуємо обручки, треба додати до них ще 2 роки (то зн. верхню частину рогів, котра наростає від народження до часу першого отеління) і тоді будемо мати правдиву кількість літ корові, приміром: на рогах є 8 обручок, то числячи кожну обручку за 1 рік і додаючи до того 2 роки, бачимо, що корова ця має 10 літ. Чому ці обручки наростають якраз щороку? Діється це тому, що роги і ратиці постійно ростуть та набирають на свій ріст з організму корови деякі соки. Як довго споживає корова всі корми виключно для себе, так довго ростуть і роги, а як корова побігає і начне віддавати більшу частину корму на виноску теляти — тоді змінюються роги. Це видно з того, що верхня частина рогів далеко більша, чим щорічні обручки, хоч всім добре відомо, що теличка рідко коли скорше побігає чим за 2 роки. Вкінці доказом цього є і роги волів, бо на них немає жадних обручок, тому що їхній ріст нічим не припинюється.

С. В.

Чи подбала громадська Рада у вашому селі та признала для бідної дитвори-школяриків **річні передплати „Дзвіночка“? — В дітях наша майбутність. Грiш, виданий на освіту — це національний капітал!**

Діточі недомагання

Через брак окремої кімнати тісниться ціла сільська рідня в одній хаті-світлиці. Через це наші діти не мають подостатком свіжого воздуха; рано палять в печі, дим залягає цілу хату, пече в очі, повно вогкості, нездорового випару (дусику). Цим всім насякає ціла хатня пристанова, одіж, їда. Найгірше, що з такої душною хатою вибігають лихого вдягнені діти, а то й старші на двір, на мороз, перемерзають скоро, бо лихого вдягнені та не розуміють цього, що негодиться в тім самім убранні перебувати на студєні, що в хаті. В зимовій порі лютують різні слабости, серед діточих громад. Дуже часто бачимо майже на півголу шкільну молодь, що тремтить на морозі перед школою, бо завчасу прийде на навчання. Дитина перемерзє раз, другий, зле відживлюється, кашель її замучує, залягає легкі; скаржиться, що її стрижає в ухах, голова болить, нежит запирає віддих. І лікар тут мало допоможе, як не піймуть самі родичі-матері, що треба діти пильно берегти перед студінню, подбати для її про здорову їду та теплий — вигідний приодівок. Коли вже захворіє дитина, гарячкує, треба її покласти в ліжку, заопікуватися нею; не вільно казати, що слабість сама мине, як припленталася — так відвлечеться; неодна рідня оплакує свого помершого сина, — що через батьківську нерозвагу помер передвчасу. Як стрижає в ухах, не дає спокою нежит, дуже помічне є тепле напарювання виваром цвітовин сїна: над парю держати голову, щоб спїтніла голова, зокрема вухо держати над ліжком, яким накривається гарячий вивар, щоб пара входила до вуха. Знову при гузах на шиї, за вухами добре — прикладати наболілі місця вареним, теплим леном на молоці, завинутім в чистому полотні — хустинці. У декого повстають часто на шкірі болячки, вереди, чиряки-гнійники, тоді треба злазити собі з чистого воску, живиці та оливи (в однаковій часті) — масть — діягель, який тягне та вичищує дуже лагідно та скоро болячки і не лишає знаків, ані слідів на поверхні тіла.

Малокровним дітям треба давати щодня рано ложочку трану (набути в аптиці), дуже помічний є мід, вимішаний з жовтком, липовий чай; початків діточих хворіб не годиться ніколи легковажити, бо в початках легко направити всяке зло, пізніше можуть прилучитися другі слабости, які разом приспішують та проріджують і так через теперішні нові погляди — та некультурні способи малу діточу армію.

По тамтой бік Карпат

Наче гриби по дощі повстають щораз нові читальні „Просвіти“ на Підкарпаття. Пишуть нам з Підкарпаття, що українське життя росте там прискішеною ходою.

До **Мукачеві** прибули на загальні збори „Просвіти“ представники українців Підкарпаття та всіх читалень навіть з далекої Веречанщини. По селах переводять читані лекції — народ сходиться, бере живу участь в говірках; філіяльна бібліотека в Мукачеві має понад 600 добрих книжок, що їх позичає читальням. Наша славна співачка **Марія Сокіл**, про яку недавно писали ми, що співала у Львові лемківські пісні та призначила цілий дохід на культурні цілі для Лемківщини, чарувала своїм виступом та співами українське громадянство в Мукачеві.

Мукачівські села організуються, закладають театральні гуртки та хор, ведуть взірцево кооперативи. На сходинах та зборах забирає голос український селянин Підкарпаття, відбувається живий обмін думок. На Різдво колядував у Мукачеві мужеський хор з **Нового Давидкова** під орудою учителя В. Опришана — на покриття видатків на закуп сцени з великим моральним та матеріальним успіхом. Під проводом згаданого учителя відіграв театральний гурток „Заручини по смерті“ при заповненій салі. Програма була доповнена народними танцями та співами.

Читальня „Просвіти“ в **Чинадьюво** відіграла комедію „Клюб суфразисток“ — „Мартина Борулю“. Також бездоганно випали „У різдвяну ніч“ та „Як ковбаса та чарка, то минеться свэрка“.

На Різдво дала читальня „Просвіта“ в **Зняцевім** двічі з повним успіхом представлення „Захотіла пана, втратила Івана“. Знову прибитком набитій салі відіграла читальня „Просвіта“ в **Підманастирі** „Депутати до Вдня“ і „Свідки“. Також шкільна молодь в **Глиннянці** відіграла „Св. о. Миколай на Підкарпаття“ з роздачою дарунків та дитячим хором, що мусів кілька разів на бажання слухачів повторити пісні. Свято підготував учитель Р. Павлик.

Про **Іршаву** вже віддавна можна було чути, що в Іршаві панує так званий „русскій“ дух, одначе нарід відчинив очі і бачить, де правда, бо знає, що не подорозі йому з москалями. Іршавчани дістали молодого енергійного свідомого українця учителя О. Семака, який не жалує трудів та жертв для народньої справи. Іршава ожила.

Дають представлення, організуються в просвітянських рядах. Честь молодим працівникам, які дали почин до нового життя Іршави. Читальня „Просвіти“ в **Імстичові** будує власну хату та сцену. Представлення підготовляє ідейна працівниця учителька Є. Петрашко.

З великою охотою та жаром стала до культурної праці читальня „Просвіта“ в **Требушанах**, що неділі та свято сходиться велике число членів. Працю так поділено, що місцевий управитель школи Т. Попович переводить відчити на різні й цікаві теми, хор веде другий учитель, знов аматорський кружок провадить В. Остапчук. Вчать народніх танців. Праця йде вперед.

В сторонах **Севлющини** на виставі в селі **Велика Копаня**, було крім місцевого українського громадянства багато чехів, які були захоплені представленням „Отче наш“. Хор читальні ходив на Різдво з колядою на Народній Дім.

Також праця в **Тячеві** росте й кріпшає, хоч населення мішане та сильно змадяризоване.

В **Волівщині** трудиться успішно учитель Д. Мишанич, останніми часами організує в **Нижнім Студенім** мішаний хор.

В **Свалевській окрузі** пробудилося село **Нова Ростока** з тяжкого сну, заснувало читальню „Просвіта“ та організує і єднає до національної праці живу та життерадісну молодь.

З цього короткого начерку бачимо та радіємо, що наші брати по південній стороні Карпат горнуть до національного життя, скидають окуви відвічної темряви, хоч і вони стрічають багато перешкод на цій культурній дорозі. Одначе нікого не повинні тривожити різні чужі затії, бо з волею Українського Народа мусить числитися цілий світ.

Лемко з Підкарпаття.

До праці і науки

В останнім часі найбільше заінтересованія викликали в наших свідоміших громадах громадські вибори. Так приміром в Карликові, де читальня „Просвіти“ до тепер розвивала живу діяльність, найшлося досить свідомих громадян, котрим добро села і загалу лежало на серці та котрі не пожаліли труду зорганізувати людей і поставити відповідних кандидатів до громадської ради. І дійсно при перших виборах всі вони вийшли.

На жаль і тут найшлися користюлюбні одиниці, що затуманені обіцянками внесли без найменших причин протест — очевидно — прийнятий так, що за другим разом відбулося голосування в присутності заступника старости. Але і тим разом мимо умисно приготованих перешкод Карликівці постояли за своїм і вибрали до ради своїх довірених і певних людей. Між ними вибрано також одну свідому жінку — **Бернардину Хир**, що в наших околицях, де жінки публичними справами ще мало займаються, є замітним поступом. Солтисом вибрано зразу **Стефана Шпинду** — дяка, — а коли його староство не затвердило — з конечнотти — вибрано іншого, котрий однак, як всі надіються, рівнож буде дбати про добро села.

Лише підсолтисом став з наказу чоловік, котрий підчас виборів з кількома йому подібними викликавав в селі непорозуміння і роздори.

Дня 23. січня ц. р. відбулися вибори до волосної ради в **Щавнім**. Тут вже на жаль мимо найстаранніших приготувань уневажнено лісту внесено через всіх радних з Полонної і Карликова, як також деяких радних з інших сіл — і то мимо того, що всі законні вимоги що до тої лісти були вивонені. Радними волосними стали без вибору ті, котрі найшлися на наказній лісті — переважно мешканці села **Щавного**, котрі всім раді вислугувати, лиш не дбаючи про своє село і свою гідність.

За причину уневажнення лісти внесеної через повновласника **Івана Миця** подано обставину, що двох кандидатів з тої лісти не вміли на пам'ять артикулів виборчого розпорядку.

Таке поступовання виборчої комісії обурило не лише Полонців і Карликівців, але і радних з інших сіл, а виразом того є внесення ними підписаного протесту, а також запов'даючися числення делегація в цій справі до староства.

Так виборами як і протестом занялися найбільше: **Іван Мицьо** — голова читальні і **Василь Галушак** з Полонної та **Стефан Голота** і **Стефан Шпинда** з Карликова.

Слід ще замітити про Карликівців, що вибори розрухали вправді старших громадян, але за те молодь, що перше горнула численно до читальні, тепер починає занебуватися так, що життя читальні завмирає.

Час вже дівчата і хлопці покинути байдужність і безцільне марнування часу на ваших „вечюрках“, а взятися до праці і науки в читальні, де знайдете більшу приємність і задоволення!

Свій.

Тото помогло

Зійшлися г вечер, як звичайно, до Васька Дрітуваного. Посідали, де котрий м'г, повитріпували з кишень „сьцюки“, позакурювали — тай стали оповідати свої пригоди.

— Як, Ваньо вирихтував жидиска.

— Як Гриц торочив з ліса дерево і так знав ховати, што пропало як камін г воду. — Яки „штуки“ з таблицями при возі знає робити Афтан. — Як Фецьо з Паньком попили сой і посідали серед дороги і плакали як діти, бо далі не гідни були рушити з місця. — Як Юркови забило на дорозі авто козову, кой з ньом ішов на ярмарок; іщи до того шофер го „наєнкав“. — Як давніше добре було жити. Попив сой хлоп леда при якій оказії „крупки“ аж му в ухах „дзєначало“, а пред очами привиджувалися ріжни бортаки.

Або раз в ночи поскладали „в жарті“ Захарйови на хижнянім дасі, на самім гребенику — віз. Шго з того сміху було — не мате понятя.

— А раз зробили деревяного хлопа і однесли го в ночи під Акимове вікно, а сами робили Акимови на зліст. — Акимиско розжерся, і як не вискочить з хижи на двір. — Тус? Ти, цмоку. Будеш гвавити робити коло хижи? І як не поїмат сой дядя за пошитя. Як не зачне „гаратати“ по обличу. Ех!.. А они аж ся вивертають зо сміху, бо так Акіма вирихтували. Він, бідачиско, потім цілий місяць не смівся показати людьом на очи — так ся ганьбиз, што деревяного бортака хтів забити. — Оповідали іщи „інши трафунки“. — Потім єден од другого видайчив на „ценкого“ і далі оповідали історії.

Я був іщи маленький хлопчиско — почав оповідати Штефан Цибух. — І хобоба знат з чога, зробилямися в такім місци „болячка“, штомся ей ганьбиз мамі вказати. Ходжу, як вовк. Сістим нияк не го ден. Спати, том лем долом брюш спав. Юш дост довго кривем ся з том болячком. Аж раз мамі мое кульганя не сподобалося. Приперли мя до муру і мусівем повісти, што мі єст. — „Ружа“ — гварят мама. — Ти псяваро, белею, не м'г єс давно вказати — найбим з тобом пішва до ворожки і дава загварити. І іщи мі „всипали“ кілька пястуків по лепеті. І мусім ємся раз-два зберати до ворожки. Мама, за тотчас, принесли од Хаїма фляшку палюнки — і пішлизме такой в своїм селі до ворожки, старой Прокопихи — царство їй небесне. Була як раз дома. Мама оповіди, што єст і „цмолькли“ сой обі. Потім принесла Прокопиха откальси серп, три

Брати Лемки в Америці передплачуйте „Нашого Лемка“ Своім Братам в Старому Краю! Через свідомість до кращого завтра!

Присилайте передплату та приєднуйте нових читачів!

раз посвячене зіля, гаде ліновиско. Розярила на місці угля і взялася до роботи. Мусівем зо страхом і трепетом піддатися „операції“. Найперше прекстила мене і свої „прибори“ по три рази; шмарила на угля жменю зіля і кусок гадього ліновиска і обкадила мя тим димом доокола. Потім взяла до рук серп і три рази дзьобнула і шкербала серпом по мойй болячці. Дальше посипала болячку попелом з угля, притім шептала незрозуміли слова, а мі казала гварити „Вірую“. Як юш закінчила цілу церемонію — то зас сой з мамом „шулькли“ палюнки. І мама і штосі „гвопхали“ до жмені, тай пішлизме домоу. Але нич не помагало. Юш зме мали іти другий раз загварити, та несподівано мі поліпшало. Лежу сой г вечер на пецу і йойчу, і так єм вснув. В тім часі виліз на пец мій молодший брат і нехотячи став мі на тоту болячку... О, небесни звіздарі! Хтовдим вдрів вшитких святих г неб. Але того помогло... Бо, як не плюсне з той були, цілий припецок заляво, гет аж ді землі.

— Но, але тостєся натерпіли, натерпіли — жалували газдове.

Га! Што робити Вшитко лем зо живота. Але я од ного часу, жебисте знали, — не вірю в жадни забобони.

Ваньо Керпец

Промова посла о. Луцького, виголошена дня 24-го січня ц. р. підчас нарад над бюджетом Міністерства Внутрішніх Справ.

(З докінчення)

Справи Української Кооперативної

В таких умовинах життя ми ще в 1921. р. взялися до розбудови власними силами української кооперативної, зооби хоча таким власним збірним чином зберегти по змозі матеріяльні сили народу і розбудувати ними нашу рідну культуру. Здавалося нам, що бодай така виключно позитивна праця, спєрта тільки на самопомочі українського народу, не зустрінеться з ворожою волею держави. І що ж сталося? Коли виявилось, що працюємо добре навіть без нормальних кредитів з державних банків, висунено проти нашої кооперативної від 1930 р. виім-

кові інтерпретації всяких законів: промислового будівельного, чи закону про стоваришення. На основі цього останнього закону без переслухання когонебудь з нашої кооперативної розвязано нам нпр. в томашівському повіті на внесок старости всі наші кооперативи. Рівночасно в інших околицях, на Волині, застосовано до нашої кооперативної (і тільки до неї) промисловий закон та будівельний так, що врешті-решт безправно опечатано й матеріяльно знищено понад сотню наших кооператив. Коли не можна було доказати, що яканебудь наша кооператива веде протидержавну політику, тоді вистарчив осуд адміністрації, що є в них деякі члени з протидержавним наставленням. У решті-решт на основі нового кооперативного закону відобрано нам право ревізії на більшій частині земель з переважно українським населенням. На цій території відмовляється навіть права закладати та інструувати наші кооперативи єдиному осередковій української кооперативної. Не помогли інтервенції у прем'єра всіх українських політичних партій. За цілий час нашої приналежности до польської держави цей удар український нарід якнайболучіше.

Дальшим засобом розбивання нашої національної єдності в Галичині є політика державної влади під гаслом: „радше Росія ніж Україна“. Маю на увазі беззастережне підтримування старого і по війні дуже підупалого табору русофілів, визнавців національної єдності українців з москалями. Передовсім на Лемківщині але й деінде мають право існувати тільки москвофільські читальні ім. Качковського. Старство в Новому Санчі відкинуло 14 прохань на заснування читальні „Просвіти“. Сяницьке старство не дозволяє на ніякі українські представлення чи концерти, бо на території цього старства „нема населення української народности“. Русофільську читальню в селі Кінськім березівського повіту засновує місцева дідачка полька при допомозі старости й поліції при рівночасній забороні розпочати діяльність у місцевій читальні „Просвіти“.

При цім використовується глупе жонглерство наших русофілів зі словом руский з одним і двома „с“, з термінами „русин“ і „українець“. Вершком цього русофільського скандалу є державний комісар з

цього табору в нашім „Народнім Домі“ у Львові і ганебний вислід його господарки. Цей факт обурює без виімку цілий нарід! Мушу признати, що скріплювання завмиряючого русофілізму серед українців є таким ганебним нонсенсом, що не пішов за ним навіть волинський воевода.

Чи дасть воно бажаний панамі вислід?

Ні, і ще раз ні! Така державна політика не тільки жорстока, але й недоцільна. Навпаки. При ній лишились на наших північних землях найцінніша для нас легенда про Львів, як осередок українського життя. Лемківщина ще скоріше отрясеться з решток старого русофілізму, коли побачить, що переслідується там все українське, а протегується москвофіліство. Однак признаємо, що така політика всеж таки нагромаджує в українським народі безліч огірчення. Чи воно доконче потрібне? Буриться проти такої політики не тільки цлий наш політичний розум. Можливим стає при ній навіть крик найспокійнішого українського серця. Однак запевною Панів, що навіть така політика не вжене нас у сутінки рабської покори або шаленої розпуки. Ми далі будемо легальним шляхом боротися з зовсім інакшу політику в українських справах, за зовсім інакшу дійсність! Ми тільки в маленькій частині можемо впливати на зміну цієї дійсності. Ви, панове, маєте владу, отже й силу змінити її і ви маєте також у цій справі історичну відповідальність!

Доля народа — в руках народа.

З ПРОСВІТНО-РУХАНКОВОГО ЖИТТЯ

Ще перед роком, студентська молодь обох Воробликів, заложила „Спортову дружину“, яка не проявляла донедавна майже жадної діяльності на просвітно-руханковім полі. Одначе в останнім часі, пізнала молодь з ким її по дорозі, викинула з дружини двох неробів — москалів Л. і Р. Барнів, та пішла спільно з „Сільським Господарем“. Дня 26. І. ц. р. устроєно на ціль „Спорт. Дружини“ Забаву з котиліоном, яка вдалася з великим успіхом. Честь Молоді, що нарешті побачила правильний шлях та щастя Боже в праці!

ЦІННИК ОГЛОШЕНЬ: За текстом, серед звич. оголошень: Ціла стор. 300 зол.; пів стор. — 150 зол.; чверть стор. — 75 зол.; одна восьма стор. — 40 зол.. Сторінка має 3 шпальти — за 1 мм. на 1-ну шпальту — 30 сот.. Оголошення в тексті — 45 сот. на 1 сторінці — 60 сот.. Дрібні оголошення за слово 10 сот..

Підрізують жили коровам

В околиці Торговиці, дубенського повіту, невикриті досі люди підрізують по хлівах жили на ногах коровам, щоб пізніше за безцін купити. Кажуть, що це робота місцевих жидівських гандлярів. Ведеться слідство. В звязку з тим самі селяни вартують перед своїми хлівами, щоб зловити хоч одного такого шкідника.

На Лемківщині є гарний ззичай, бо не пускають чужого до стайні. Як пхається яка жидівська морока до вашого обійстя, бийте буком бо розпансхується різна погань.

В єдності — сила народу.

ЛИСТУВАННЯ

Лемко з Устя: це правдиве, одначе нам гідко і не будемо про «таких» писати. Передаємо куди слід. Пишіть про загальні корисні справи. На «тамтих» вже добре всі призналися. Читачі не хочуть читати про таких зрадників, просять нас таке подавати, щоб з цього пробуджувався нарід, вчився, освідомлювався. Так ми і робимо!

Впр. Дуляньський: на правду чудовий новорічний подарунок — бо аж стільки амер. адрес. Наша Адміністрація має втіху, бо може чимраз більше поширювати «Нашого Лемка». Реклямації в Н. Ч. — У. Б. полагодило. Ждемо на статті. З лемківським привітом.

Вп. Іван Ладна: просимо повідомити нас, чи 1 зл., висланий чеком 28. І. ц. р., вислати на стару картотеку Михайла Ладна, чи на Вану й чи посилати два числа?

Вп. Орест Окуляк, Підкарпаття: Просимо прислати нам список адрес, щоб як найбільше поширити «Нашого Лемка»; гроші просимо слати все переказом. Привіт.

Вп. Петро Тим: написано до Мін. Скарбу.
Вп. Марія Палиця, Одрехова: має заплачену цілорічну передплату з Канади, окремо вислано оплачену 1 «Лемківську Читанку» та «Золотий Колос» — гроші 1 дол. прислав Вп. Степан П.

Вп. «Бувший господар»: нічо цікавого; побачимо дальше. Шлемо правопись, щирий привіт.

Вп. Петре Попередний: пиши про Сибір, піде.

Вп. Вань Т.: за приєднання 10 передплатників шлемо щирий привіт, виписуємо Вас в пропамятну книгу, грамоту вишлемо.

„Наш Лемко“ веде до згоди всіх братів лемків; приєднуйте йому нових читачів і передплатників.

—o—

Кожний лемко в Америці више передплату для свого брата в Старім Краю. Чим більше часописів у селі, тим скорше шириться свідомість!

ПОСМІЯМЕСЯ КАПКУ.

НЕМА ГРИБА.

Панок хоче винаймити на селі хату на час вакацій. Обшукує всі кути, потягає носом і каже:

— Гриб! Даю голову, що в тій комнаті є гриб.

— Паночку — впевняє бабуся — це не гриб, це лише ми нині козариками пообідали.

—o—

НА ГОДИНІ МАТЕМАТИКИ.

Учитель (до учнів): Обчисліть, що вийде, коли 5 тисяч злотих позичимо на 10 процент з п'ятилітнім речинцем сплати.

Учні рахують, тільки Мошко ні.

— Чому не числиш, Мошку?

— Я й без рахунку знаю — відповідає Мошко.

— Що-ж тобі виходить?

— Ліцитація.

уживаю тільки настї Елвганта.

АНОДОВІ БАТЕРІЇ

ДАЙМОН

НЕЗВИЧАЙНО ДОВГА ЖИВОТНІСТЬ ТОМУ ДЕШЕВІ В УЖИТТЮ

Почтову оплату заплачено гуртом.
Pocztową opłatę zapłacono gusztatem.

Наш Лемко

РІК II.

Ч. 5 (29)

Львів, 1-го березня 1935

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, Руська 18. Тель. 57-90.

NASZ ŁEMKO, LWÓW, RUSKA 18.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1'80 зол., Чвертьрічно 1— зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1½ ам. дол. або рівновартість.

Ставайте до боротьби з отрутами!

Відозва Українського Протиалькогольного Товариства „Відродження“

Роки й десятки літ Українське Протиалькогольне Товариство „Відродження“ веде свою муравлину працю над освідмленням та уздоровленням громадянства. Поволі й уперто, добуваючи пядь землі за пяддю й одну людину за другою, прокладаються шляхи тверезости. Коли у інших народів вона йде в побідному поході, начислюючи сотні тисячей визнаців (у норвежців на три мільйони населення 180 тисячей) абстинентів, то в нас на 7 мільйонів населення є тільки шість тисячей абстинентів. Висококультурні державні народи вміють доцінити вагу тверезости та ведуть невтомну боротьбу з алкоголізмом всіма можливими засобами, а в першу чергу виховними та пропагандовими методами. Та, мабуть жаден нарід не є так zagrożений алкоголізмом, як наш, жаден не станув супроти питання: бути чи не бути?!

Час до часу з поза відродженецьких кол лунають кличі: „Рятуймо наш нарід перед загибллю! Пиття самогону й динатуру в скорому темпі витроює наш нарід! Волинь, Галичина, Лемківщина гинуть в страшних лабетах налогу!“ Десять недесь загомонить дзвін на тривогу, хтонебудь проснеться та закуриться і все остає по давньому. Тимчасом лихо не спить! Наш нарід зовсім не перестав пити, як це зпочатку могло видаватися. Брак протиалькогольного освідмлення спричинив, що наслідком кризи тисячі й мільйони не тільки пють алкоголь в дотеперішньому виді, але востанньому часі заступають одну отруту ще страшнішою: чистий алкоголь — його скаженими й ще більше отрутними відмінами, дешевими або власного виробу; жажливі наслідки вже тепер наявні, а дегенерація та загибель затроєних тисячей та мільйонів не дадуть на себе ждати!

Тому кличемо: **На ратунок!** — „Відродження“ само не в силі побороти зло. Круг нашої діяльності малий; наші слова й писання доходять тільки до зникаюче малої горстки і так вже свідомих абстинентів. А лихо всенародне. І тому кличемо до боротьби всіх, кому життя-буття народу не байдужа річ. Якраз лютець місяць протиалькогольної боротьби в цілому світі. Всі державні народи в цьому місяці скупчують всі сили й цілу увагу присвячують протиалькогольній боротьбі, рятуючи здоровля, життя й майно своє і своїх дітей. Чи ж можемо ми, поневолена нація, відмежувати себе від цієї боротьби, ми, що найбільше її потребуємо?! В цьому місяці закликаємо:

Ставайте до боротьби з отрутами! **Рятуйте нарід, що потапає в морі зла.** Тільки збірна воля, збірний чин потрапить кинути світло в темряву! Наша Церква, всі Товариства та Установи приступлять до спільної — активної боротьби з алкоголізмом, та до співпраці з Централєю цієї боротьби („Відродження“)! Видати та масово поширити повчення про шкідливість алкоголізму! В кожній читальні, кожному товаристві й його найменшій клітині хай прогомонить слово остороги перед небезпекою! Морально та матеріально піддержмо український протиалькогольний рух та допоможим йому вийти з вузького круга в широкі лави нашого народу, що пустошіють витровані алкогольем. Немає хвилини часу до надуми! Небезпека zagrożує життю Нації!!!

Головна Рада Українського Протиалькогольного Товариства „Відродження“

Др. Софія Парфанович (—)

голова

Іван Костюк

секретар

Боже Великий Єдиний, рятуй нам нарід перед нещастем пиянства!

† **АНДРЕЙ**

Митрополит Галицької Землі!

Головний Виділ Товариства „Просвіта“

Др. Іван Брик

голова

Микола Дужий

секретар

Іван Галущинський

голова

Головна Управа „Рідної Школи“

Др. Мирон Коновалець

секретар

Олена Шепарович

голова

Головний Виділ „Союзу Українок“

Ірина Лунева

секретар

Для добра Нації -- всі в її ряди

Чому не було на Лемківщині єдності.

Ніде немає такої наглядної ріж-ниці, що ділить старий світ від молодого, як це бачимо на Лемківщині. Вкорінилася тут з давніх часів якась дивна ненависть, яка вказувала би на те, що кожне лемківське село, це окремі оселі з іншими людьми, які не мали би нічого собі спільного. Це можна дуже легко пояснити, де саме знаходиться причина тої мнимої ненависти та розбіжності. Погляньмо в минулі, давні часи. Довічна боротьба про щоденний хліб, як також ставлення опору чужим філям, які випирали і вдиралися в наші батьківські заго-ни — забиравла краші сили наших батьків у цій борні. Чужа хмара несла зі собою безпідставну погорду до оселенців Карпат — наших батьків. Вона кинула між їх цю кість незгоди різними продуманими способами та спекуляціями, бо відомо, що краще руководитися слабшим. І тут знов повторюється історія. Вони зіштовхували нас в це положення, поза яким ніхто не бачив дійсного та правдивого світа.

Як добавимо ще до того панци-зніані часи, часи голоду в минулому столітті, як також роки страшної пошести холери, що лютувала (— ще днесь знаходяться на лемківських горах старі цвинтарищи, де хоронили людей, які повмирили на пошесть холери) при кінці першої половини 19-століття, це все помагало та давало можливість чужій навалі перти нас в глиб гір, на друге послідне місце.

Прийшли відтак часи народньої —загальної мандрівки за Океан — ввижалось розпогоджується виднокруг. Зможемося на — властиву оборону, не дамо гір в чужі руки, —однак й тепер не було людей, бо всі краші сини Карпат самі підприємчиві, здібні до життя і творчости помандрували в чужі заокеанські сторони, щоб добувати крашої долі залишеній рідні у горах. І знов не було кому подбати та як слід лагоїти цю народню болячку, що торочила і пожирала наш організм приспіненою ходою. Так роз-посідалася чужа філя, виривала по клаптикові землю, сіючи ворожнечу та в парі з цим недостаток. Меншало землі, прибільшувалася рідня, а прожитку не ставало. Деякі, що могли і повинні були повести вже тоді нарід іншими дорогами до відбудови втраченого, крізь пальці гляділи на руїну — землі у нас — мовляв — до чорта! Ще лишиться і стане всім.

З другого боку ті, що жили в

горах з давня, позаздростили своїм братам — які лише завдяки своїй впертості і твердій постанові не-дали себе запроторити в чужий млин під колесо — осталися на долах, цебто на підгірських просторах і мали краший хліб і більший може достаток — звали тамтих „гірняками“. І сьогодні почуєте ще, як кажуть на кожного, що прийде до чужого міста, або до другого села — гірняк іде — від гірняка купив коня, гірняк привіз дерево — у гірняка тверда душа, — хоч знов і ці, що ще ближче долів також так других подальших зовуть.

Безперечно, що краще може прожити людина, що має ліпшу рілю, засіває своє поле чистиною, цебто пшеничкою і житом, знає плекати городовину, пильнує своїх тварин, шадить і веде тверезе життя, —однак у горах є знов такі засоби народнього багатства, що не мають їх наші брати на долах, ось хочби дерево і здорова вода. Часто чуємо, що пішов на Поділля наш брат лемко, купив землі доволі, хліба надмір, але трудно довертїтися крихітки води: хоч це були рідкі випадки.

Серед таких гараздів минали літа. І вже в передвоєнній добі почала Лемківщина проявляти охоту до кращого життя. Тут і там приходили ідейні одиниці, готові до народньої згідливої праці. Та хоч радо витало таких працівників лемківське село, бо зачувало, що брати на сході — за Сяном організуються, бачило в закордонних сторонах, що і другі народи мають підлі землі, але знають примінювати такі способи господарювання, що мають гарні доходи, — однак на жаль — були такі люди, що розв'язку українського державного питання добачували в царській Росії. Вони, ці передвоєнні галицькі приятелі Москви не вірили у живі сили галицького Українського Народу, як також сумнівалися у свої власні сили.

І тому плекали безпідставну надію у поміч Росії. Вони не хочуть бачити тих величезних політичних й соціальних змін, які відбулися та досі відбуваються. Вони, ці у нас загально звані — москвофіли — тривають даліше при своєму. Кожний скаже, що безпідставно, бо мертвого не воскресити. І тим пустошимо себе взаємно. Нас чужі посварили для своїх користей, чужа скрипка грає нам даліше на мільодію лемківського букваря, різних греко-католиків, мастить кри-

ницьких „гудаків“, кидає розярені поліна між нас, щоб ми самі себе спалювали.

Ввижалобся вкінці, що останні роки принесли деяку поправу між наші ряди, що покращали наші внутрішні своєрідні відносини. Але наша совість ще не відгукнулася. Ми ще все не є ще запорожкою. Правда, пишуть нам, що в такому і в такому селі заложили собі кооперативу, заснували читальню „Прогресу“, сходяться на вечірні читання, дають вистави, переводили збірки на українські народні цілі, але це все не є ще запорожкою цієї святої віри в єдність та невідрубність одного Українського Великого Народу. Ми мусимо всі без виїмку — що лише живемо в українських селах на Лемківщині, подати собі взаємно руки, стати в обороні українських прав, бо ми є сини одної Матері. Хай щезає з наших хат братовбійча незгода, партійні роздори! На нас звернені очі цілого світа. Рамя об рамя ставаймо до свідомости і почуття національної спільности. — ВИЧ.

„Гуцул був, є і буде українцем!“

І гуцули наші брати діждалися свого друкуваного слова. Організація українців в Коломиї видає двотижневий часопис „Гуцульське Слово“, адреса „Гуцульське Слово“, Коломия, Народний Дім ч. 25. Наводимо за 2—3. числом з 10. П. ц. р. цікаве місце з промови пос. З. Пеленського; виголошеної 12. 1. ц. р. в бюджетовій комісії в Варшаві, між іншими таке:

На „свято Гуцульщини“ звозять до Ворохти гуцулів, щоб показати їх панам з Варшави. В теперішніх часах грішми можна зробити багато. На Гуцульщині велике безробіття. То чому ж не поїхати, думає собі гуцул, коли платять дорогу, та ще дадуть зісти і випити? Вцей спосіб, панове, не доведете до того, що гуцули перестануть бути українцями. **Гуцул був, є і буде українцем.** Вашими способами можете поширити тільки деморалізацією серед населення. Таксамо, як деморалізацією є щорічне воження гуцулів до Варшави, Познаня й інших західних міст Польщі. Як я сказав, серед теперішньої бідни можна найти таких, що поїдуть, Бог знає, де, коли платять та дають добре зісти й випити.

І там їх любять

Голова фашистівської організації Чехословаччини, генерал Гайда, заявив, що його організація зачне кампанію проти жидів.

Клопоти з польським катехитом

Село Лодина — це маленьке сільце в сяніцькому повіті. Живе в ньому більшість українців, небагато поляків та жмінка жидів. Релігії в школі вчать священники: український, що доїздить з Гломчі та польський, що доїздить з Мриголоду. До 1932 р. так було в селі, що українці посилали коні по свого священника, а поляки по свого.

Аж у 1932 р. змінило сяніцьке староство цей звичай та видало громадській раді наказ, що по польського священника мають їздити всі з виїмком жидів, отже на українців випало, що мають їздити двічі, бо й по свого й по чужого священника, хоч поляки по українського не їздять. Так було впродовж 1932 р.

В 1933 р. рішив громадський уряд наложити на всіх, чи багатий, чи бідний по 50 гр. від господарства на кошта привозу польського священника. Ухвалити прийшлося легко, але стягати безправний налог довелось з криком та плачем.

У січні 1934 р. на засіданні громадської ради заявили її члени, В. Б. та Й. О., що не будуть ані платити на привіз польського катехита, ані його возити, бо українським дітям його не треба, як мають свого його та ще польський катехит, не дбаючи про це, що його возять українці, заманює українські діти до себе.

Громадська рада рішила одногласно не возити польського катехита та вибрала двох вище згаданих громадян до полагодження цієї справи у відповідних влад. Громада внесла відповідне прохання до кураторії, а крім того відпис прохання передали сяніцькому деканові для духовної влади, до відома.

Відтак вибралася до староства делегація в складі 4 громадян, але цю делегацію відсилали тільки від одного бюро до другого, де їх випитували, чи вони не мають жінки польки, тощо. Врешті добились того, що один урядник в старостві, що урядував в бюрі під ч. 5, сказав їм, що, як вони не мають ані жінок ані дітей поляками, то не є обов'язані возити польського ксьондза, ані платити за його привіз до села.

За якийсь час прийшло знову до школи поручення, щоб польської релігії вчила у школі учителька полька.

Аж тут в квітні 1934 р. приходить зі староства новий приказ во-

зити польського катехита всім громадянам. Знову вибралася делегація до старости, була в самого старости й його заступника та на ново казали її робити свіже прохання.

Так і зробили, однак й досі справа не полагоджена. Громадяни ждуть даремно від року, але не дають ні підвод, ні не платять, бо знають, що вони не є обов'язані цього робити.

Від себе скажемо громадянам, що їх поступування є законне та цілком оправдане, бо вони не є обов'язані до ніяких „шарварків“ ані грішми ані підводами на річ другого обряду. Польського катехита повинні возити собі самі поляки.

Мих.

Підслухана бесіда в склепі

В склепі при залізній печі гріються газдове і сої бесідує про ноно і сесе. Вертають з ярмарку і зайшли ся загіті.

— Што чути куме в вашім селі?

— Є, та різне чути. Повідають, што в дакотрих селах, як наприклад в Саквртнім, тоти сами, што перше нагваряли на православію, нагваряють тепер назад на юнію.

— Добрі роблят, кой наворачтают нас до той гардой церковці, што от там на горбочку стоїт тепер пуста, што сме ей збаламучени опустили—обізався один в куті.

— Иой, та фрас би їх гин шитких пірвав, та пошто они так народом колотят?! Недавно використали по дакотрих селах дрібни місцьови непорозуміння, котри можна било залагодити іначи не аж переходом на православію... недокінчив зо злости тугий баюсатий газда.

— Верабоже, не можу зрозуміти їх той пекельной політики. Та ци не ліпше нам било сидити сої тихо, ходити до святой церковці, котру наши дідове тяжко будували, дбати про освіту, як слухати тих „руських“, што нам такой біди наробили? — повів оден молодий газда.

— Але бо то люде, аджи би віром гандлювали, бодай лем то било добрі для їх загибаючої „русской“ — москєвской політики.

— Идтеже, идте, їм не иде про нияку ідею, лем про гвасну кишню, про гвасний жолоб...

— А видите, я уже давно бесідную, што нам треба триматися свідомих українців, а не тих баламутів—москалів. Українці народом не крутят. Хочуть одного і одного ся тримають. І свого дїпнуть.

—ме—

Честь Братам за Морем

Заходом всіх Українських Організацій в стейті Мишиген — Америка — відбулося величаве свято Української Державности. Дохід зі свята 64.50 дол. вислано до Товариства Допомоги Інвалідів Української Галицької Армії (У. Г. А.) у Львові.

Губернатор на Підкарпатті

Повідомляють з Праги, що губернатором Закарпаття іменовано до теперішнього посадника Ужгороду Константина Грабара. Це місце було необсажене від смерти попередного губернатора д-ра Антона Бескида.

Криваві роковини у Відні

Дня 14-го лютого ц. р. минув рік від дня кривавого повстання австрійських соціалістів. Цей день рішили відсвяткувати австрійські соціалісти й комуністи як найбільше шумно, а уряд зарядив гостре поготивля віденського гарнізону й поліції. В дні роковин дійшло до заворушень. У дільниці Відня 150 комуністів намагалося влаштувати демонстрацію. Прийшло до сутички з поліцією. Стріляли насамперед із юрби, опісля стріляла поліція. Провідник комуністичної демонстрації вбитий, один поліцай тяжко ранений, інші легче. Уряд поробив заходи для вдержання спокою.

Перемишль Грушевському

У великій салі Народного Дому в Перемишлі відбулася заходом Товариства Українських Емігрантів та Учительської Громади, академія в честь Михайла Грушевського. Промову виголосив др. Шкурат, реферат про Великого Небщика др. Мандюк. Крім цього співав хор „Бояна“.

Щиро полюбив український нарід

Товариство Прихильників Української Пісні у Празі влаштувало свято з приводу 75-ліття великого приятеля українців, відомого композитора й голови Чеської Академії Мистецтва й Наук проф. др. Фарстера. Ювилят був з дружиною на святі й щиро дякував за слова признання, на які він, як казав, не заслужив, бо не його заслуга, що щиро полюбив Український Нарід.

Польська преса бе на тривогу

Чинять крик польські часописи, що в одному лише львівському воєвідстві перейшло в повоєнному часі в українські руки 362 тисяч гектарів землі, які були скорше власністю поляків.

Земельний Банк Гіпотечний

АКЦІЙНА СПІЛКА

Львів, вул. Словацького ч. 14. - Телефон ч. 3-82, 52-92.

Телеграфічна адреса: Землебанк, Львів.

Конто в П. К. О. Варшава 149.000. — Конто в П. К. О. Львів 500.170.

Жировий рахунок у Банку Польським у Львові.

Акційний капітал зол. 5,000.000.—. — Власка каменниця.

ВИКОНУЄ всякі банкові чинності;

ПЕРЕВОДИТЬ інкасо в усіх місцевостях краю й закордоном;

КУПУЄ Й ПРОДАЄ цінні папери, девізи, валюти по курсі дня на найкорисніших умовах;

ПОЛАГОДЖУЄ перекази за кордон до всіх місцевостей світа;

ПРИЙМАЄ Й ВИПЛАЧУЄ вкладки в золотих, в золотих в золоті й в доларах.

У всіх краях Європи й Америки власні кореспонденти.

ЗАКОРДОННІ РОБІТНИКИ У ФРАНЦІЇ

Ми вже не раз писали, що останніми часами багато робітників чужих держав видалюють з Франції. Для нас це дуже важне, бо Франція дотепер була найприсутнішим і майже єдиним місцем зарібку наших емігрантів. Недавно один з французьких послів запротестував проти видалювання чужих робітників і політичних емігрантів. На це відповів йому франц. міністр Ерію, що політичних емігрантів не видаляється, хіба тоді, коли вони займаються у Франції політичною агітацією. У Франції перебуває чужих робітників поперх 800 тисяч в той час, коли Франція має своїх 400 тисяч безробітних. Тому треба постаратися, щоб деякі французи вернулися до своїх давніх занять, як приміром столярства, теслярства та інших, бо в цій ділянці французьких робітників майже зовсім нема.

Нещасливі випадки

В Свіржовій руській коло Жмигорода сталися такі два нещасливі випадки: Михайло Юркович родом з Мисцової скидав з повали збіжжя та коли по повалі збирав колоски, заломилася під ним дошка. Упав на боїско, але так нещасливо, що на місці згинув. Треба уважати, щоби повала була зі здорових і сильних дощок. В заступника солтиса Михайла Гаталевича підчас неприязності родичів, два хлопці стругали собі карпелі і здерлися на ножах. Притім один другому штовхнув ножом до ока, так нещасливо, що хлопця треба було відвезти до шпиталю. Око не далось вигоїти, мусіли виняти. Нехай нам буде з того наука, що дітей треба хоронити від всяких острих знарядів, як ножі, виретена, швайки, шила, голки, бо може трапитися нещастя.

(С. С.)

За тверезість

Давня давнина

Пиття так званих „алькогольних“, себто опьянюючих напоїв було споконвіку відоме нашим предкам, аджеж уже в старім нашім літописі написано, що: „Руси веселіє єсть пити“. Алеж селяни й робітники вживали дуже слабих напиктів свого власного виробу, щось в роді нашого „квасу“; сильні вина спроваджували з Греції або Угорщини, були доступні тільки дукам і вельможам, та й ці пили їх тільки при нагоді празників і забав. Колиж у 15-тому століттю люди повчилися гонити горівку та почали нею впиватися і після 1500-ного року п'янство — мов зараза почало поширюватися скрізь по Європі, до нашого народу ця зараза майже не доходила. Україна втратила була вже тоді свою самостійність: її вельможі та папство покинули свою прадіду віру й свій народ та стали перевертнями, а селяни й робітники ставали кріпаками. Правда, вельможі й пани впивалися чим раз більше, але до широких верств нашого закріпаченого народу ця папська звичка не доходила. Першзасве селяни й робітники не мали засобів на тоді дуже дорогі алькогольні напикти, а відтак кожний пан добре дбав про це, щоб його кріпаки—невільники були тверезі й здатні до праці. Тимто кріпакам не давали й не продавали опьянюючих напоїв, а пани для власної користи берегли їх перед п'янством. Зате козаки мали часто нагоду добути добрих вин, чи „зорілок“ та й любили заглянути до—чарки; але всеж таки вони добре знали про шкідливе ділання тих напиктів і в часі походів у них гостро було заборонено пичи, а тих, що зважилися неслухати цього закау, важко карали, часто навіть смертю.

(Дальше буде).

Боріться дружно — ставайте кооперативно до піднесення українського добробуту.

† Смерть В. Будзиновського

Дня 14-го лютого ц. р. помер у Львові визначний український письменник, публіцист, громадський діяч і колишній посол до австрійського парламенту Вячеслав Будзиновський. Його історичні повісті, оповідання й новелі належали і належатимуть ще довго до найпопулярнішої лектури нашого села. Всім відомі такі твори як „Осаул Підкова“, „Під одну булаву“, „Йшли діди на муки“, „Шагін герай“, „До віри батьків“, „Кров за кров“, „Мішанка“ і другі. Останніми часами Покійний жив у невідрадних умовах. Нездужав на груди і на серце. Похорони відбулися у Львові 16-го лютого на Личаківське кладовище.

Як працює сянїцька „Просвіта“?

Сянїцька читальня „Просвіти“ під проводом о. Ст. Венгриновича, дає для своїх членів ряд відчитів. Читатимуть: др. Каранович, лікар — про венеричні недуги, о. Венгринович — про церковну історію мощів св. Йосафата, реф. Кибальський — про Івана Франка, мореплавство, про Наполеона, про вплив жінки на суспільність та про Україну, як забороло Європи, вкінці о. Білинський про шкідливість алькоголю.

Тому повинні використати всі міські та підміські громадяни ці вечори, а багато цікавого та навчаючого почують. І так вечорами немає роботи!

Свято української державності в Югославії

З почину українського Товариства „Просвіта“ в Загребі та при співучасті тамошньої української колонії й деяких хорватів відбулося там свято проголошення Української державности.

Як одну з кращих точок програми слід навести реферат про Михайла Грушевського, першого президента Української Держави, що його виголосив у хорватській мові редактор загребського щоденника „Обзор“ д-р Іван Єсіх. Докладчик хоч чужинець, виявив повне зрозуміння для змагань та загального положення українського народу. Зчерги студ. Івахнюк виголосив реферат на тему „22-го січня“, а студент Петровський віддеклямував вірш власного укладу. Відспіванням національного гимну закінчилося це свято.

Скажіть сусідові, що найкращою для Лемківщини газетою є „Наш Лемко“, тому його читають всі Лемківщини сини!

„НАШ ЛЕМКО“ В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ.

Українці в Парижі

„Комітет дружби народів України, Кавказу та Туркестану“ підготує у Парижі виставу „Запорожець за Дунаєм“. До участі покликали найкращих артистів. Відбулося там також дуже врочисте свято „22 січня“. На Богослуженні, яке відправив о. Бриндзан, були представники організацій б. французьких, італійських та бельгійських вояків з прапорами, що схилили їх підчас „Молитви за Україну“, опісля відбулося заходом Товариства бувших Вояків Української Армії академія, на якій були теж ті делегати та представники Кавказу, Туркестану й Козаків,

Короткий політичний огляд

Розписують часописи про військовий договір Польщі, Німеччини та Японії, який заключили мали ці три держави. Дуже цікаві є твердження як французької, так і московської преси, що Польща на спілку з Німеччиною підготує повстання на совітській Україні, щоби опісля могли інтервенувати.

Велике зацікавлення викликав приїзд кількох німецьких штабовців до Варшави. Вони приїхали приглянутися польській армії, а зокрема вишколові польської кінноти.

Німецьких офіцерів скрізь гостили, а навіть приймав їх шеф польського генерального штабу генерал Гонсьоровскі.

В Берліні польський амбасадор Ліпскі видав прийняття для німецького міністра закордонних справ Нойрата.

... Якась хмара висить нвд Європою. Народи зброяться, нараджуються, чекають лише, деб зачати.

Аматорська вистава

Кружок „Рідної Школи“ в Чертежі — віддаленім 5 кілометрів від Сянока, уладив в січні цр. вистави 2-ох пес, між ними „Настоящих“ Бобикевича, що наглядно показали громадянам смішні та безідейні почини москалів, яких ще дивним чудом чимало в Чертежі.

Оба рази домівка, де відбувалися вистави, була заповнена своїми й гістьми. Одначе кожного дивує, чому чертежівські не підуть вже раз до голови по розум та побачать роботу різних сяницьких москалів, що пропили „Бескид“, завалили молочарню, понатягали на різні машини багато народа по Боську, Вороблику і т. д., — бо час чертежівські громадяни отрясти себе з того московського дрантя!

Честь чертежівській молоді, що пішла свідомим шляхом до — кращого Завтра!

Складайте свої ошадности тільки у Кооперативному Банку „Дністер“

у Львові, вул. Руська ч. 20. на премійні книжечки за які крім відсотків можете одержати ще й нагороду за ошадність 25—100 зол.

Лемківська рахуванка

Раз!
Закіль што зробиш, зваж —
Який хосен з того буде,
Што принесе він для людей,
И чи годиться для нас...
Два!
Кождий з нас то зна!
Бо лемко, як свідомий,
Знас де метати громи,
И де причина його зла...
Три!
Лемківщини сини,
Тоти што зрадниками стають,
Своей Мами ся стидают, —
Заплату дамо за то вам ми!..
Штири!
Будьмо юж раз так щирі,
Повіджмо: направимо блуди,
Станьмо на ноги, випермо блуди —
Ний щезнуть зли вампири!
Пять!
Тай то, тіж тра нам знати:
Газети сой пронумеруйме,
І по новому жити куйме —
Темноту нам час прогнати!
Шість!
Пошто між нами злість?
Циж нам треба Юдів слухати —
И до себе камінем метати?
Вишмарме незгоди кість!
Сім!
Повіджме сміло всім:
Ту ніч, ми днем зробимо,
Заслону світла ми звалимо!
— Та роботу вже зачнім...
Вісем!
Прапор в гору піднесем!
Берме до науки охоту,
Тай разом, спільно за роботу! —
Добробит сой принесем...
Девять!
Десять, одинадцять,
Нарахував би й до двадцять,
Та терцю мені не стас,
Рахуйте сой, як хто знає...
Ст. Вархоляк.

Через просвіту до нового життя

На шляху, що веде з Риманова у гори, є досить велике село **Королик волоський**, віддалене 10 км. від Риманова, одначе нажалі не має ніякої організації. Люди ховять застрашені, і ці обставини дають поле до повису ріжним пройдисвітам і киринникам. Донедавна крутилися в селі комуністичні агітатори і баламутили несвідомих. Село знаходиться у віковичній темряві, — через ту незорганізованість і брак освіти, вибори до громади перейшли не так, як слід. Сором признатися, що виборчого регуляміну ніхто й не прочитав добре; підписували якись декляраці, не знаючи навіщо.

Ще гірші відносини панують в сусідньому селі **Дошні**, бо тут нікому і на думку не прийде, що час братися до народньої праці та повимітати це сміття, яке туманом заглушує народню ниву. Пробуджується дочерне село **Балутянка і Волтушова**. Нарід бачить, що не подорозі йому з ріжними шершенями. Молодь цих сіл пізнає, що до заглади веде неписьменність, темнота, п'янство, а кращу долю може дати читання української преси, читальня, кооператива та другі виховні українські товариства. Добре булоб, щоби дехто зі Сянока частіше зайшов в цю закутину і повів наших братів до пізнання правди; щоби і вони побачили ясні дні світання; через „Просвіту“ на правдивий шлях життя.

Дошнянський

І подумайте!

Від коли появился той паксидник „Комар“ — у мене в коршмі нема ані одного чоловіка — всі сидять у читальні й читають Комаря.

Просимо подати адресу, хто надав в Америці 15 доллярів — через Обєднання Українських Організацій в Ньюорку.

Через складну працю до добробуту

Чи виплачується комасувати землю?

Як вийдемо на першу кращу гору на Лемківщині та поглянемо по круглому світі, бачимо довгі, вузькі клаптики поля, загопи з нерівними межами, неправильно розкинені кусники землі. На таких грядках, з межами в кривульках, не можна як слід господарити та догідно виорати.

Невизначені межі стають причиною спорів та забирають багато місця. На такій „ниві“ годі запровадити правильний плодозмін. На таким куснику мусить господар сіяти завсіди від дороги таке збіжжя, що доходить раньше, щоби міг свобідно зібрати, приміром бульбу, яку приходится садити все в кінці ниви.

Впродовж довгої та вузької ниви виходить підчас жнив ціла дорога, щоб дістатися возом в другий кінець, а коли ще до того мокраве поле, то треба добре надвигатися та навйокати, щоб витягнути мізерної пів копи снопів на дорогу.

Багато парцель не має зовсім доступу й тоді вже приходится ждати, доки сусід не збере зі своєї ниви, щоб звести своє. А коли таких нивок є кілька, розкинених в різних частях села — одна „від границі“, друга за Ділом, третя на пасіці, знов інша під Кичерою, тоді на це малий господар мусить держати добру пару коней, щоб в час обробити поле. Ця пара коней обідає ціле господарство, часто муситься ще докупити або доробити паші.

Ще до сьогодні залишився поділ на Лемківщині господарської землі на такі окремі цілоти: ріля, яка обнімає 30—36 моргів поля, втім знаходиться вже й орна нива, луки-сіножати, пасовисько, потоки-береги неужитки, що тягнуться від хати обабіч аж до сусіднього села.

Піврілок має до 18 моргів поля та розпадається на половинки та вертання, третина й четвертина це вже найдрібніші малоземельні господарства.

І не дивно, як каже деякий господар — маю справді третинку, але трудно з неї вижити. Якщо було би все поле в однім положенні разом з добрим доїздом, то можна б ще звязати кінець з кінцем. А то, доки складеш плуг, борону й другі господарські пільні знаряддя та дібешся до другого вертання десь за горою або на другому кінці села — пів дня минає й через це припізнюється вся вес-

няна робота.

Тому пізно дозріває зерно, пізно копають бульбу, сіножати косять, як відцвіте трава й другі зела, бо вічно не стає догідного часу, робота доганяє роботу, випереджує; слітні осінні дні захоплюють зерно на помети, сіно - отаву, конюшину на валку, в покосах — ще добре, як зложено за суха снопи в полукіпки, марадика та стіжки.

Господарі других народів — як чехи, данці — зрозуміли вже давно ті невігоди, які є получені з роздрібленням ґрунтів та перевели у своїх господарствах лучбу своїх земель в той спосіб, що через виміну за своє давне поле, розкинене в дрібних парцелях, дістав кожний поле в однім чи двох кусниках рівної вартости й величини.

На таких злучених парцелях можна лекше та ліпше господарити. Господар має перегляд цілого свого поля, форма парцелі така, що можна догідно вести сівозмін, не витрачується марно часу та праці на перехід й переїзд з одного поля на друге. Відпадають межі-кривульки й борозни та можливо на злучених полях ужити всяких новітніх приладів, а навіть і машин для обрібки землі.

Правда, що наші господарі на Лемківщині ставляться звичайно з недовірям до впровадження всяких новостей й тому не дивно, що й проти лучби - комасуції піднеслися на селах голоси сумніву, бо — мовляв — є ліпша й гірша земля, що коли поле є в кількох частях, то град не вибе всего, що мало

Чого прагну?

Дихнути воздухом вільним,

Видіти сонце ясне.

Станути під стягом рідним

Того душа моя прагне.

Змагатись з вітрами, бурями,

В рішучій страшній хвилі —

Де блискавки блестять днями,

Того я прагну, брати милі.

Летіти, як бурі і хмари,

О, Христе! Маріє!

А під ногами; смерть

Чекаю я того, серце мліє.

Гей-же, чи діжду я цієї хвилі?

О, так! Чуть димом, вогонь біліє!

О, Боги, Земель і Небес милі,

Доживем того, душа радіє!

Най шгуки діються прокляті,

Ми й так будем дихати.

А хахари не уйдуть кари.

землі та нема що комасувати, що великі кошти, повно невігод і т. п.

Безсумніву, що є земля ліпша та гірша. Одначе комасуцію так переводиться, щоб за ліпшу землю привала господареві ліпша, а за гіршу гірша. Приділюється землю, як заходить потреба звичайно в двох або й трьох кусниках, а проти граду найкраще засіви забезпечити - асекурувати в Товаристві Взаїмних Обезпечен' „Дністер“, Львів, вул. Руська ч. 20. Надто при лучбі-комасуції переводиться поліпшення ґрунту через відводнення, наводнення, вирівнання ґрунту, усунення каміння та других уладжень.

Комасуцію ґрунтів переводиться у всіх державах на підставі особних законів. І тут є такий закон, що з його повинні скористати всі господарі, бо їм це належить. Аджеж всі платять тьму різних податків та поносять тягарі, тому треба вихиснувати постанови цього закона, щоб поліпшити лемківські господарства та розширити варстат культурної господарської праці. Через це розвинеться український промисл, бо складніша праця дає більші користи та доходи.

Про землі, які підлягають комасуції, буде в черговому числі.

Горою Стрижівщина!

Між Стрижовом і Коросном є свідомі українські села. Хоч довкола залиті вони чужиницьким морем, одначе ведуть своєрідне життя, добуваючися кращої долі. Зі судових актів, які знаходяться в Ряшеві, довідуємося, що наші оселі сягали дальше на північний захід, що там вели свої господарства наші предки; вони ставили твердо чоло різним пройдисвітам та належно обстоювали цілі століття за свої права. Ще сьогодні належать до парохії в Ріпнику всі місцевости на Матієву і Краків. Багато також природолюбних христів та пам'ятників-каплиць вказує, що наша минувшина сагала ген-ген—де тепер чужі розсілися наче на своїй батьківщині. До найсвідоміших сіл належить тут Бонарівка, Ванівка, Красна, Опарівка, Ріпник та Чорторіки. В селі Красна сходиться молодь в „Гуртку Молоді“, читає залюбки українські національні часописи—зокрема нетерпляче вижидає кожночасно „Нашого Лемка“. Це дуже відраднє явище, що молодь підкарпатських осель горнеться до здрового слова, яке веде через свідомість до Великих Днів.

Честь Вам молоді працівники!

Краснянський

Оле.

Поступаймо вперед!

Дня 1-го лютого цр. в селі **Пантній**, горлицького повіту, розпочався двомісячний курс крою, шиття, вишивання та куховарства для членок місцевої кооперативи, котрих є понад 30 жінок та дівчат. Курси переводить п. інструкторка Стефанія Бігун зі Союзу Українок у Львові. Таких курсів на Лемківщині ще майже не перепроваджувано, але вони є конечно потрібні для нашого жіноцтва, бо й жінки повинні зрозуміти ціль свого життя та поступати свідоміше у своїх господарствах.

Кожна учасниця вище згаданого курсу заперемувала собі жіночу газетку, що називається „Жіноча Воля“, декотра „Жіночу Доль“, які виходять у Коломиї, вул. Замкова 27.

Бажаємо, щоб й в інших селах на Лемківщині зацікавилася наше жіноцтво такою наукою, яка принесе селянській жінці багато, пребагато користи. Бо як буде свідоміше сільське жіноцтво, тоді буде й краща доля нашого народу.

З виборчих практик у Висовій

У свідомому селі буває так, що на листу кандидатів на радних ставиться людей свідомих, характерних, розумних та чесних, що вже своєю працею прислужилися для добра громади.

На одному з перших місць виборчої листи у Висовій поставлено зайду, шоферину. Не дивно нам, що його поставили на тому місці, бо знаємо, що листу уклала чесна „кумпанія“, з господином „Єжим“ на переді, але дивуємося чесним громадянам Висовій, що попустили свої імена поставити побіч панка, який віддавна вже строїть хватити за „хамські, хлопські морди“ та який хитрою обіцянкою праці, а навіть пострахом шибениці намагався відтягнути членів від легальної та владою дозволеної читальні „Просвіти“, а також наймленим робітникам-лемкам забороняв говорити матірною мовою. Той панок своєю поведінкою приносить селянам лише огірчення. Для самих громадян накоїв теж чимало лиха.

А щож на те Висовяни, що в товаристві такого „добродія“ буде урядувати теперішній солтис та пан „реєнтий“? Як він буде виконувати оба свої уряди? Мабуть краще було б триматися одної й то гарної посади.

Цікаво теж відбулися вибори солтиса у Висовій. Зачалися підлим підступом господина „Єжего“,

а закінчилися двома лігтівками „мощної“. І таке діялося не тільки у Висовій.

Прикре це, але на жаль правдиве! Хай буде другим пересторогою, що темнота не веде ніколи до доброго. Читати треба й селянинові — то не будуть нас водити різні посіпаки та крутити нашими душами. Ми є панями на нашій батьківщині — а не зайди-пройдисвіти.

Свій.

—о—

Темнота побиває, Просвіта побіджає

У празник Богоявлення на забаві в **Ждині**, трьох парубків з горішнього кінця села, котрі ще є прихильниками читальні Качковського, впилися в шинку і задумали побити наших хлопців. В темних сінях удалося їм зарвати згори Павла Млинарика, Петра Сандовича та ще Петрові Варихові підбити під оком.

Наші хлопці є свідоміші, та хоч їх багато більше, однак бійки з ними не провадили, бо всі знаємо, що вони самі не знають, хто вони є, та в голові мають напхано повно січки і зорівки. При тім чути було голос тих п'яниць, що наші хлопці лише до „Просвіти“ стремлять, а про тамтих, що витягали свої руки на братів, навіть не згадує п'янюга, а радше закриває. Всеж таки знаходяться чесні громадяни рівнож з „Качковських“, бо вони хочуть погодитися та дійти до іншої читальні і побачити, що при „Просвіті“ будемо краще вести освітню працю.

Ой, щоби Господь допоміг нам, чим скорше дочекається того сонічка Просвіти, а тоді побачилиб і ті, що тепер попивають і побиваються, як нам всім лемкам треба жити, а Брати наші навіть поза границями читаючи в „Нашім Лемку“ вістку про нас, могли потішитися тим, що на Лемківщині і в нашій Ждині пробудилися брати зі сну темноти і працюють в тверезості і згоді для добробуту села і народу.

Федьо з гірки

Працюйте, а прийде час світання

Добре було жити давніше — кажуть старі люди в селі **Виспочок** — хоч ніхто не читав книжок і часописів. Як прийшла неділя і свято, посходяться, бувало, у Гершка, випили собі зорівки і забавилися.

Нікому і на думку неприходило, як правовірні сини „Мойжеша“ присідали нивку за нивкою, розбудувалися, як за пропиту зорівку

йшла українська земля на бубон, а нарід гарував з тижливою піснею на устах, порпаючися вічно в біді. І днесь ще заходять деякі нерозважні невісти, як Нацька Рижа з Балутянки до Гершли циндрити тяжко зароблені гроші її мужа в Канаді.

Однак не багато вже таких Рижих; пропадає на щастя п'ятика, бо молодіж села Вислочок волить зійтися у своїй читальні „Просвіти“, згуртована у відроджувальному кружку та Лугах. Тут читають на голос українські книжки, співають українські народні пісні та чесно і спокійно розходяться до своїх хат. Це пустяки, що згадують старі батьки давні часи, тоді інакший бував світ; тепер хто хоче жити та вдержатися, мусить скріплюватися ще дужче в організації народної освіти, а тоді напевно видніти буде на Гершковій корчмі українська вівіска: „Тверезість і освіта веде до побіди“. Бо сильнішає воля цілого села, як один закукурічений жидюга, що хоче дальше багатіти і жирувати на українській землі.

Обіцяв пан кожух---тепле його слово

Наше село **Рихвалд**, віддалене 12 км. від містечка Горлиці, положене над річкою, яка ледви снується через село, найбільше потерпіло минулого року в часі повені. І тут числили жертви повені, що дістануть дещо з цих великих дарів та збірок, які переведено загально та як читаємо в часописах то і наш Преосвященний Єпископ в Перемішлі зложив на ту ціль около дев'ять тисяч злотих. Хоч належить нам підмога, бо ми вже давно не маємо хліба, однак нас наділено кількома діривими сведрами для дітей, та сімома для старших, одною подертою загортокою, одною брудною сорочкою (певно той, що десь в Горлицях розділює, скинув свою, а нову вдягнув), прислали нам ще старі мешти (хоч у нас ніхто не привик до таких панських витеребенків, що ні не гріє, ні не прибирає!) та два полотняні капелюхи на зиму. Це все приволік на своїх плечах один „чесний“ громадянин, бо дуже бажав стати щонайменше солтисом, так гонори йому спати не дають. Таких лахів не хочуть брати люди до рук, бо бояться якої зарази (хто знає кого той свєтер і другі прибори?) Так то запомоглася наша громада великими дарунками, зложеними на повіння.

Тепер дещо про вибори, бо і в нас

живуть люди. Наше село чисто українське, маємо свою церкву, збудовану ще в 1653 р. та відновлену в 1911 р., та хоч немає ще такої свідомости, яка бути повинна, то все таки не має в селі ворожнечі, всі допомагають собі взаємно старим лемківським звичаєм. Як напосідається біда на нас, усі дружно побороємо її, поміч несемо біднішим, тому здавалося, що й вибори будуть переведені так, що всі будуть про це знати. Однак сталося інакше. Порозумівся наш вийтонець, що побирає воєнну ренту, бо є інвалідом, з місцевим учителем списав собі радних, що йому подобалися—свою найблищу родину і п'слав цей список до староства, та староство все на готово затвердило. Гірше вже було з виборами солтиса, бо треба було його аж три рази вибирати. Один не подобався, бо десь давніше замотав у ливу якогось високого урядника, що товкся по наших горах (біс знає, зачим?) на мотоциклі, другий знову не надавався, бо він гостро виступав проти лемківського букваря, що дають нам його „доброді“ та опкуні Лемківщини. Всеж таки, якби воно не бувало, не візьме вже нині нашої душі, бо ми добре пізналися на різних штучках та свято знаємо, що ми є такими самими синами одної матері, що і наші брати зі сходу. Ми всі разом творимо один нарід, який носить імя українського народу. Вже минули безповоротно ці погані часи, як затуманювали нас різні доморослі пройдисвіти та чужі напихали нам облуду, щоб пожити нас і відвернути наші очі від рідних братів. — **емем**

Добре зробив!

Старий Максим лагодився на торг. Ізза стодоли витягнув сани, поклав на них літерки і прикрутив ланцюшком. Опісля поклав півкішки, застелив соломкою, зладив сидження. Мав він взяти безрогу на торг. Не було в нього охоти продавати безрогу, (думав заколоти для себе) але мусів продати—бо грошей треба. Егзекутор лазить і лазить до хати; налягає за податки... Вже більше коштів наростло, як того цілого податку.

До того ще синок наперся, що мусить мати нові помпки, краватку... Тепер,—каже—мясниці, будуть весілля, забави... то мусить гідні прибраться, щоб показатися між людей.

Максим скінчив поратися коло саней. Пішов закликати сусіда, щоб поміг безрогу заладувати на сани (бо вже здоровезна була). Заладу-

вали. Максим запряг сухоребру коняку.

З хати вийшла Нацька—Максимова жінка, на руці був у неї кошик, а в ньому кілька яєць. Посідали. Максим хопив віжки, махнув батіжком і ніжно, ласкаво крикнув: — Вйо, сива вйо!.

По дорозі минали пішеходів і деяких фірманів; інші знов їх минали—перебігалися. Довший час їхали мовчки. Максим чогось зажурився, щось гнітило його, то й не говорив. По довгій мовчанці обізвася:

— Стара, кілька тобі нам цінити за того пацюка?

— Гм... Я думаю, що найменше дві десятки. Хоч тані, тепер тані пацюки, але той вже немалий. Вже пів року ховаємо.

— Знаєш, як дві десятки не дадуть, то інакше не продам.

— Ба, „не продам“, а грошей треба. Звідки возьмеш?

Нічого не відказав. Ще трохи і віхали до міста, Нацька чим скорше побігла продати яйця, бо треба було заплатити „торгове“. Заплатили торгове, заїхали на торговлицю, тай ждуть на купця. Минуло може з пів години, аж лізе—кивається череватий згінник, такий—ширший як довший. Згінник оглянув безрогу і запитав:

— Що за тео здохляка?

— Двацять золотих, пане.

— Чи ти хлопе глупі, чись ошалеяв? — Маш дзевенць злотих.

Максимови кров ударила до голови. Затрясло ним. Чиж це не на сміхання над його працею? Такого товстого, добре годованого пацюка називає здохляком і дає—девять золотих? Він не міг запанувати над собою і відповів:

— Ти можеш мене і того „здохляка“ девять разів... — знаєш?.. Тут уже пішло на добре! Сипалася соковита лайка. Згінник вже і палицею вививає. Максим рівнож хапає за бачівно. Але збіглися люди і розірвали їх. Згінники змовилися. Що хвиля приходив один, другий, пятий і давав девять злогих. Опісля давали лише вісім і пів, вісім... ще й приговорювали:

— Ти даш го еще таней, бо кто інни не купи.

Сонце хилилося за гори, як Максим вертав до дому. Як лише приїхав, зараз вхопив сокиру і ножа. Тарахнув сокирою пацюка раз і другий по голові, пхнув ножа і вже по всьому.

М'яса і солонини Максим трохи розпродав, а решту лишив собі. Сусіди скоро купували, бо кожний хотів бодай трохи „змаститися“, а Максим дорого не продавав, —

отак „по знакомости“. А всеж таки вибрав п'ятнайцять золотих.

— Чи я не маю зубів — тільки брїхачи, щоби за магницю гладити свою кервавицю—сміявся та заїдав Максим м'ясиво.

Петро Попередний

Сніговії у Сх. Україні

По гарній та теплій погоді в Сх. Україні надійшла хвиля великих сніговії, що засипали залізничні шляхи. Вуличний рух на вулицях Києва значно утруднений. Змобілізовано 15 тисяч селян і робітників, що мають усунути сніжні застави на залізничних шляхах.

ЛИСТУВАННЯ

Вп. Микола Ващенко з Довгого одержав цілорічну передплату від сестри Еви Урбан з Америки. В імени Вашому переспасмо щирий привіт за Сестринє любє сердце.

Вп. Петро Ковальчик з Пельні: має заплачену передплату по кінець червня 1936 р. Прислав 1 дол. Петро Ковальчик з Америки.

Вп. Петро Нагніт з Костар: заплатив за Вас по кінець року 1935. п. Іван Н. Щирлий привіт.

Вп. Володимир Л. з Красної: листа одержали, розвязки добрі, Історію вишлемо, за адреси привіт.

Вп. М. Бобак з Боська: заплатив за Вас передплату (3 зл.) п. Микола Б. в Перемишлі Часопис від 1. числа вислано.

Вп. Іван Урбан, Америка: передплати ми одержали; щиро дякуємо; приєднуйте нам нових передплатників. Щирє лемківське поздоровлення Вам шлемо.

Вп. М. Преца: за листа щирий привіт, на згадані адреси будемо посилати. Писання використаємо. Щиро Вас здоровимо. Чеки все добрі.

Вп. Іван Б.: помістимо в слїдуючїм числї. Держїться дружно.

Просимо Веїх Дописувачів виразно адресувати листи та не переплачувати, бо лист повинен дійти яко звичайний (за 25 гр. значок). Експрес та поручено посилайте хїба дуже цїнні дописї. Не винїщуйте себе. Сьгодні дуже тяжко про грїш. Реклямаці є вільні від почтової оплати. Неодержанї числа все реклямуйте, на це є й наша Адмїнїстрація, щоб вислала Веїм точно часопис. Не забувайте виврївнати передплату.

ПОСМІЙМЕСЯ КАПКУ.

БУДЖЕТ.

— Як ти розпредїлюєш свою місячну платню?

— Зовсім просто: Близько сорок відсотків їде на мешкання, тридцять на харчі, тридцять на одяг, а двадцять на забаву.

— Алеж це разом стодвадцять відсотків!

— В цьому власне ціле нещастя.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ: За текстом, серед звич. оголошень: Ціла стор. 300 зол.; пів стор. — 150 зол.; чверть стор. — 75 зол.; одна осьма стор. — 40 зол.. Сторінка має 3 шпальти — за 1 мм. на 1-ну шпальту — 30 сот.. Оголошення в тексті — 45 сот. на 1 сторінці — 60 сот.. Дрібні оголошення за слово 10 сот..

Почтову оплату заплачено гуртом.
Należytość pocztową uiszczono guraltem.

Наш Лемко

РІК II.

Ч. 6 (30)

Львів, 15-го березня 1935

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, Руська 18. Тель. 57-90.
NASZ LEMKO, LWOW, RUSKA 18.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1'80 зол., Чвертьрічно 1'— зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1½ ам. дол. або рівновартість.

Лемківські перехресні стежки

Гляньмо правді в очі

Лемківщина на церковному полі розбита і розеднана. Шоста частина галицьких лемків відступила від греко-кат. церкви.

Як вказують історичні записки, межі давньої Лемківщини далеко не такі, як сьогодні. Київський митрополит Ізидор, вертаючи з фльорентійського собору, відправляв Богослуження в українській церкві в Тарнові; у Кракові, як пише польський історик Длугош, було також кілька церков... Як бачимо, давня Лемківщина сягала по Краків. Довгі віки вівся процес систематичного випирання лемківського племені з північних низин у недоступні Карпатські гори. Римо-католики забирають наші церкви, як ось напр. у Тиличі коло Нового Санча, обі сторони переловлюють собі душі. Одним словом йшла безнастанна, завзята боротьба. Пимать про цю позиційну релігійно-національну війну залишилася в народі й відповідно наставила його психіку.

Лемко, може найбільше з усіх українців, дуже вразливий навіть на спроби касування всего того, що є немов усвячене довголітнім звичаєм. На інновацію (зпровадження новостей) добровільно погоджується в крайньому випадку, коли вже — не бачить іншого виходу. Проти належно не обоснованої новості та в обороні старовини готов завзято боротись. Між лемками поширилось перед війною москвофільство тому, бо воно мало тоді протипольський характер. Відомі були протипольонізаційні „сочиненія“ Івана Наумовича та діяльність Качковського, якої найпершою ціллю було відпольшити Галичину.

На лемків чи малий має вплив Америка, куди вони виїздили масово. В Америці, подібно як у краю, багато лемків підпадало під впливи „руських“, а радше православних.

Вони ходили там здебільша до православних церков, бо так їх настроїли москвофіли в краю. Потім вертали домів і тут зустрічалися тільки з греко-кат. церквою. Але вплив Америки вже залишився. По повероті до краю, згадуючи Америку, були — так би мовити в тихій опозиції до деяких поступовіших заряджень гр.-кат. церкви, тим більше, що з Америки доставали православну літературу, яка висмівала наших духовних. Це й очевидно використали москвофільсько-православні агітатори і збаламутили православ'ям частину лемків та пустили брата проти брата. Тимчасом ці американські лемки, які відразу попали там у кола греко-католиків, є до сьогодні свідомими і активними українцями та ревними католиками. Такими вони й залишились у краю.

Старі лемки вживають у щоденній бесіді української старої назви „Русь“, „русин“, „руснак“, „руський“, хоча під цим не розуміють Москалів, а тільки Українців і Україну. Це використовує дехто для політичних цілей. На цій основі, між іншим, позакривали всі читальні „Просвіти“, мовляв, лемки не українці, лиш русини.

Москвофіли передбачуючи хиткість свого опертя, зате великі можливості експансії української національної течії, кинулись вщиплювати лемкам їдь ненависти до українського національного руху. Гр.-кат. церква, якої вірними є українці, не хетує природних істотних моментів української нації і тому ненависть горстки москвофілів звернулася проти неї, а особливо проти наших єпископів і душпастирів. Москвофіли теж учили лемків утотожнювати церкву з нацією. У лемка здебільша греко-католик це українець і навпаки. Під католиком лемко ро-

зуміє поляка, слово „католицький“ там рівнозначне зі словом „польський“.

Не знайшло православ'я пригужого ґрунту у цих селах на Лемківщині, де ще перед війною і зараз по світовій війні священники й учителі освідомлювали нарід національно. У тих селах, в яких лемки свідомі, що й чому вони українці, вони знають історію України, розчитуються в українській літературі та заявляють отверто своє українство. І тут не було випадків переходу лемків на православ'я.

На основі усього вище зяваного, впливає ось таке ясне кінцеве заключення: Щоби зведену на манівці несовісними агітаторами, частину православних лемків повернути назад на доно греко-кат. церкви, треба перш усього між ними посилити українську освідомляючу працю, треба цим лемкам дати свободну можливість стати свідомими українцями.

Милі гості в Нью-Йорку

Дві Сестри Василіянки — Мати Северина, проф. української дівочої гімназії С.С. Василіянок у Львові, і Сестра Елисавета з монастиря в Підмихайлівцях, приїхали до Нью-Йорку. Вони привезли кілька куфрів давних українських вишивок і тканин для улаштування вистав українського народного мистецтва в різних американських містах. Тому наші брати земляки будуть мати змогу приглянутися ближче українській красі. Подаємо цю вістку у відповідь на деякі письма (п. Евдокія Калякука Скрантон) про українські мистецькі вишивки та просимо всіх відвідати виставки й щиро заопікуватися цими милими гостями.

Чому Ви ще досі не вислали передплати, ми не можемо даром слати „Нашого Лемка“.

Українці лемки найліпші працівники

Лемківщина найкраща країна в Європі

Де не посієш, там вродиться — каже приповідка і знаємо з історії лемківського життя, що тверда, як хрусталь душа української людини на Лемківщині. Де не бував би наш рідний брат лемко, він призвичаюється незвичайно скоро до всяких обставин. І це правда. Пам'ятаємо ці часи, як нужда в горах гнала, перед війною, сотки тисяч лемків за кордони шукати праці і хліба. Та всюди, де тільки з'явився лемко, перероблювався по короткому часі „рекрутування“, перероджувався в світову, бувалу людину; він знав скоро, як поводитися, де та як обертатися.

На чужині зачав він радо заходити до всіляких, хоч і чужих товариств, брав книжку і часопис до рук. Ставав культурною людиною. Ділав на його примір чужинців. Лемко робив це все, що вважав за добре та що другі робили. Він призвичаювався.

На рільних роботах у Німеччині, на Уграх і в Франції стає лемко знаменитим рільником. Канадійці захоплені підприємчивістю наших братів, за примір їх другим ставлять. Лемківські очі, це чародійні — вистане раз заглянути найбільше складну працю, вже її руки роблять. Мізок скоренько працює; лемко дає собі раду. З піснею їде під землю, до копальні американського вугля, радісно вигукує при лісових роботах у Канаді, вештається по бразильських нетрах, залюбки годує домашні тварини серед буйних аргентинських степів. Не жалує своїх рук; за це з'єднує собі чужинців, їхні похвали та ненайгіршу платню. Таке діється на чужині.

По повероті в рідні сторони заживає лемко американським життям, але коротко. Ця—деколи нагла зміна проявляється несподівано. Лемко скидає „гози, герак, пінч“, вдягає „нагави, опліччя, гуньча—чуганьку, монастирський каляпик“ — вертається до давнього життя. Чому саме? Він не бачить коло себе цієї свободи, якою заживав довгі літа, за якого цілими віками шемить та тужить лемківська душа. Сіре буденне життя, ці малі віконця, скрипіння старого журавля — цей горами замкнений простір не дає йому такого любого настрою, як у вільних сторонах. Немає тут ясного духа вилеліяної волі, бо свобода других народів, що залюбки та приязно ставляться до українського емігранта, остала за морями. Лемко, що вдержував на чужині звірцевий лад і порядок, забува-

ється дома; не намагається завести цього у себе. Що тоді сказати про таких, що ніде не бували, яких дружини-жінки виправдуються від ладу та охарности вічним браком часу? — Я не годна — каже — розірватися на двоє! — Хоч на все знаходиться час, лише треба вірити в свої сили та хотіти, тоді стане лекшою робота та поборемо всякі труднощі.

Бачимо в лемківських хатах і таких, що не піддаються біді. Вони використовують надбане у світі та заводять новий лад у себе. Око знатока Лемківщини, вправлене під час мандрівки по лемківських горах вкаже завдалегіть, як глянемо на розтаборені над річкою лемківські хати; вмить відріжнимо хату поступових гавдів, які або самі недавно вернули з еміграції, або їхня рідня там живе — від хижок, що тривають при давньому.

Хата поступового господаря критабляхою, садок і обор загорожений драницями, чисто скрізь. Стіни хати вибілені, вікна сонячні просторі. І тут проявляється цікава сторінка лемківського мистецтва, саме тут бачимо стіни хат вимузані або жовтою глиною, або червоною фарбою, де є терени нафтові, там мазять стіни ропою, а залпи вибілюють на біло вапном. Це дає гарний, милий для ока, питомий лемківський вигляд села, захованого в ярах, над берегами рік, в затишу. З одушевленням читаємо про високий рівень шведської культури та не забуваймо, що і в нас не мали місця до недавня крадіжи чужої власности. Ще сьогодні бачимо хати без замків, господарські знаряди, вози, строї коня—хомути на клинчику під острішком, — нічо не пропадало, сотки літ так було поки чужа язва не відкрила корита для себе та кинулася „тягнути“ полотенце з ріни рік, плуг, борону з обори, коня зі стайні, гроші зерно з комори.

Лемківщина не спить, більшає населення та кожний знов тільки розглядається, деби то драгнути. Це вихіснують так звані „опікуни Лемківщини“ та манять нас Сибірами та другими „благами“. Одначе — ми кличемо: **Не смієте опускати лемківських гір, ні кидати батьківських загонів!** Лемківщина золота країна, вона нас прокормить! Праці тут доволі. Сама напрошується!

Чи є може бодай одна-однісенька **Фабричка глиняних і цементових дахівок** у наших українсь-

ких руках на Лемківщині? На це не треба великої науки. Гроша немає? Зберіться кількох, засновуйте кооперативну тиху спілку та купуйте прасу до витискання дахівок, зробіть форми на бетонні рури, пустилки до підвалин. Піску є хмари, шутру цілі поріччя. Лемківські ліси торочить чужа жидівська жалоба, ялиці топлять на англійські папері; гонти не трівки, а хату треба вкрити. Люди купують у плюгавих жидів дахівку, папу, етерпіти, а ми жлемо заклавши руки. Добре та чесно поведена дахівкарня — це копальня золота! Гей Брати Лосяни — з мазею ще час їхати під Київ, Смереківчани — випрятали вже ваші смереки — з чого будете „фугувати“ гонти. — Брати з Рихвальду — Фільку з Королика — вже не підемо за Тису на закупно баранів, Команчани—Вислочани годі довше за „грознами“ зеленою смужкою попри Яселко—Уйгель — пересмикуватися, Брати з Чертежа, Костаровець, Заболотців — торгвля безрогами давала „корунки“, не один з Вас синка в людей випровадиг. Призадумайтеся!

Цегольні — глина є. Гей! американці лемки, продавайте „гавзи“, лишайте „бізнес“ — рідній землі поміч дайте. Тут буде на рідній землі їсти овочі своєї праці, не будуть Вами поштуркувати різні директори — бази!

Тартаки — ахі як сичить гостра пила, гирло ненаситне проковтує струнки ялиці; брящить циркулярка! Хто паном цього? Жид — Кальвіні!

Вілля та лічнічі рослини — аж тяжко, що тих скарбів передопчуть люди, а в аптиці грій душею за „медцину“!

Сади, яблони, грушки, черешні, вишні, сливки — бачите, як возять з далекого світа в пачках садовину — та гарбають гарний гріш. Яка деревина, що росте в наших садах, попри дороги, на межах у полі, берегах—неужитках?

Пасіки — егежі медок, грошики, аж оскома робиться.

Ріля наша, яка вона виголючена, покраяна, пошматована, скільки її пішло за зорілку в драгтиві жидівські лапи? Жидова привлеклася до наших гір при кінці 18-го століття — та мусить піти вітрами, звідки прийшла.

Гарбарні — будеш вести Брате промисл, будеш мати змогу зісти на обід кусок м'яса. Тепер напрошується зі своєю худібкою на заталабаних торговицях, де насміхаються брїхачі з тебе і твоєї худіб-

Геть отрую з наших хат

ки. А хочеш купити залатки на черевик або „керпець“ — соли, як за крокодилячі шкіри. Босяка не будеш витупцювати, бо терників безліч на твоїх нивках. А жид в лекарах за твою працю — кервавицю бомкає тобі в очі та ще й по твоїй ниві!

Ремесло — шевці, кравці, столярі, боднарі, ковалі, колодії, стрижі, мясарі, пекарі — де ви поділися?

Скажете, не один пішов би вчитися, але за що і де? Слово **хочу і мушу** заводять у ваші хати, тоді решта сама прийде.

Склепи — крами — не можете самі повести, організуйтеся, спільно ведіть торгівлю! Будете минати жидівські будки, ядки, плахтарки — відшукаєте дома потребу і дохід. Ваше масло, яшя, молоко хто скуповує? Рудий Берко — або Шльома везе до міста і вінує заріб ом свої Рухлі і Сури. А ти Брате дитини від уст віднімаєш, бо біда тебе товче за тим нещасним грошом...

Рибні стави — сіткою потічків, річок і рік прорізується чиста як сльоза гірська вода крзь лемківську країну та (від сотворення мабуць світа) жде, коли запряжемо її для нашого хісна. Коло ставку небагато праці. Купити нарибок карпа, пструга, перечитати раз і двічі книжку про рибну господарку — (в кожній українській Книгарні, або у Львові є до набуття — практичний підручник „Про рибу й ставки“ уложений о. Вас. Навроцьким). Дохід напевно буде, лише треба підібрати відповідне місце. Усього навчить Вас книжка і часопис, люди найдуться також, що вкажуть, як загосподаритися.

Вкінці кличемо Вас посварені та поріженні Брати Лемки — нам всім треба піти за тим і того слухати, що щиро і ревно працює для Нашого Великого поневоленого Народу. Не слухаймо таких, що розперізуються та горлають так, що їм від того „пухне животик“ і кишенья наповнюються. Брати Лемки! Мільйони скарбв в криє наша батьківська рідна — лемківська Країна, лише ми досі не годні їх віднайти та використовувати. Ставайте до народньої творчої праці!

Українці на Зеленому Клині

Українська кольонія в Харбні влаштувала в Народнім Домі в роковини „22-го січня“ величаве свято, на яке зложилися промови, деклямації та музичні точки. Свято закінчилося спільною вечерею і танцями. Редакція „Маньжурського Вістника“ видала на 1935 р. окремих український календар.

Товариство „Відродження“ у Львові влаштувало в салі Музею Наукового Товариства іменем Шевченка у Львові 2-денний протиалькогольний та протинікотинний курс, що складався з низки викладів. Хоча біда, але горівка льється! В 1934. р. продано загалом 48 мільйонів 200 тисяч літрів спирту, з того на денатурат „шпіритаю“ припадає 22 мільйони і 200 тисяч літрів. Уявім собі, кілька змолів Си млин збіжжя, як би так тоту огидну отрую обернути на млинське колесо? Аж жах бере, що таке діється. Погляньмо тому, яка є причина цього нещасного стану.

У час, коли закланні європейські завоювники на чолі з могутчою тоді Португалією і Англією, йшли на господарський і торговельний підбій Азії — послуговалися вони всякими засобами, аби лише якнайлегше і найшвидше могли загарбати ті величезні богатства, що їх тоді та й ще тепер посідають і криють у собі азійські землі, а зокрема Індії та Китай.

Політичний підбій Індії і господарський Китаю, був одним довезним пасмом злочинів з боку усіх тих виправ, що вибиралися на завоювання азійських земель. Та поміж усіми злочинами найбільшим злочином було плянове затроювання населення тих країв опіюмовим трійлом. Цілі хмари всякої голоти кинулися продавати безконтрольно й безкарно — це убийче трійло. Народ купував його масово, бо закуривши люльку опія попадав на хвилину в чарівний сон, забував про усі турботи, словом діставався легким коштом прямо в „рай“ на землі. Хто попробував раз, не був в силі відректися другий, третій і десятий. Але така часта подорож до „раю“ лише на позір видалася дешевою. За цю „подорож“ платить цілий китайський народ уже з горою 400 ліг страшну кару. Китайську землю ділять, крають і парцелюють хто хоче і коли хоче, на китайському господарському і торговельному ринку всі мають до говорення, лише не самі Китайці. Заопіюмована з покоління в покоління китайська раса охляла через задурманення мозгу, нервів і волі на стільки, що не є в силі видобути зі себе потрібної енергії, охоти і потреби боронитися перед грабунками „убілій день“ її власного майна. Вживання опія довело велику кількост мільйонову китайську расу до цього, що вона до сьогодні є повною духово-безвольною калікою.

Та від тоді, як ці диявольські пляни зродилися в головах заво-

йовників індійської землі та китайських господарських і торговельних ринків, та від тоді як населення цих країв почало власними грішми нищити себе а помагати наїзникам і грабіжникам, — минули сотні літ. Здавалосьби, що за той час люди помудрішали. Та де там.

Ось чуємо, що на нашій Лемківщині а навіть Бойківщині наші люде масово і налогово задурманюються і затроюються „кроплями“ (етером). Наслідки вживання цих „кропель“ такі, що хто їх вживає, став охлялий, байдужий на все, що кругом нього діється, неспосібний до тяжкої боротьби за хліб та існування, зневірений, прибитий, без енергії, без волі, без охоти до якого небудь діланья.

З другого боку ці ріжні дешеві тарнівські вина (жидівські хляпи зі сахаринсю), які бочками розвозять по Лемківщині та трійлива шпірита повинні вказати, до чого „такі“ змагають. Чи може пожаліє нас дехто, як населення Лемківщини начне масово сліпнути? Чи багато помагала нам Австрія, як вешталася каліки по лемківських селах, різні Ваї, Гобляї, Амбрози, — бо не було села, де не родилися б каліки, матоли, недорозвинені діти. А це все наслідки пиятики, що рве, підриває моральний уровень села, в безодню його зіштвухує. Скільки є ще нині по лемківських селах таких, що їх за вини батьків нападає трясавиця — падачка, хороба св. Валентого? За що вони терплять та коротають свій вік у вічному страсі?

Чи може гадаєте Брати Лемки, що сусіди нетішаться нашою білою, бо це вода на їхній млин?! Шляхом освідомлення проганяйте Брати Лемки це страшне марево, бо пиятика етеру й шпіритаї придержує нас в грізнішому положенні, як опій азійські народи.

Тому всі кричимо: **геть отрую з наших хат!** До Палестини разом з п'явками її посилайте; нам хліба та ще раз хліба дайте!

Лемківщино мила!

*Лемківщино мила, Країно славна, —
Де подівається твоя слава давня?
Не кажуть ушитися історії твого Краю,
І баламутять всіх, як злий Еву в раю.
Не хотять світло правди вказати,
Щоб від дерева знання тебе*

відірвати;

*Щоб проти братів своїх ставати
Та на рідній землі рабом чужим*

вмірати.

І. Б.

Тож живе добра слава, Слава України...

* 9. III.
1814

+ 10. III.
1861.

Учітеся, брати мої!
Думайте, читайте,
І чужому научайтесь, —
Свого не цурайтесь:
Бо хто магір забуває,
Того Бог карає,
Чужі люди цураються,
В хагу не пускаюць,
Свої діти, як чужії,
І немає злomu
На всій землі безконечній
Веселого дому.

Подивіться на рай тихий,
На свою Вкраїну;
Полюбіте щирим серцем
Велику руйну!
Розкуйтеся!
У чужому краю
Не шукайте, не пугайте
Того, що немає
І на небі, а не тільки
На чужому полі...
В своїй хагі — своя правда,
І сила, і воля!
Нема на світі другої України,
Немає другого Дніпра;
Не дуріте дітей ваших,
Що вони на світі
На те тільки, щоб панувать;
Бо невчене око
Загляне їм в саму душу
Глибоко, глибоко...
Славу України прочитайте,
Щоб не сонним снились
Всі неправди, щоб розкрились

Високі могили
Перед вашими очима,
Щоб ви розпитали
Мучеників: кого, коли,
Й за-що розпинали?..
Обніміте-ж, брати мої,
Найменшого брата, —
Нехай мати усміхнеться,
Заплакана мати!
Благословіть дітей своїх

Твердими руками,
І обмигих поцілуйте
Вольними устами!
І забудеться давня година,
І оживе добра слава,
Слава України,
І світ ясний, невечерній
Новий засіє...
Обніміться-ж, брати мої,
Молю вас, благаю!

Шевченківські Роковини

Найбільший український поет, національний Пророк та духовий Вождь Українського Народу Тарас Шевченко уродився 9-го березня 1814 р. в селі Моринцях у Київщині на Україні за Збручем.

Отже дня 9-го березня цього року минає 121. рік від дня уродин Тараса Шевченка, а дня 10. березня минає 74 роки від Його смерти.

Щороку, в ці дні, згадує весь український нарід свого найбільшого Сина та з скарбниці Його безсмертних творів черпає сили й отухи. Немає між нами згоди та єдності, бо не слухаємо святих слів заповіту нашого Генія-пророка, де він закликає: єднатися, лучитися, жити в згоді, бо тільки згода буде і тільки в згоді та

єдності нарід добуде своїх прав — і тоді Мати усміхнеться з радости...

Набувати знання, щоб бути свідомим українцем — оце головна річ!

Бо тільки свідомі люди зуміють в згоді та єдності доходити своїх прав!

Освідомляймося! Учімся доброї, правдивісі свідомости, учім її наших дітей та й учімся самі з доброї книжки та з доброго часопису — й з „Кобзаря“ Тараса Шевченка, а ця книжка повинна бути в хаці кожного українця. Скажім собі твердо, що будемо віднині вірні Шевченковим заповітам! — Таким чином найкраще вшануємо пам'ять Батька Тараса — та прислужимося рідному народові!

Короткий політичний огляд

Англія затривожилася таємничою політикою Німеччини та Польщі, бо підозріває, що між ними двома державами та Японією є тайне порозуміння, звернене проти большевицької Росії. Тому виїжджають два англійські міністри заграничної політики Саймон та Іден в політичну подорож до Берліна, Варшави та Москви. З цього виходило би, що й Англія хотіла би дещо пригарбати для себе з цього „кумашнього“.

Знов чехи щораз більше залицяються до Литви та стають в її обороні проти Польщі. Чеські часописи пишуть, що Виленщина з містом Вильном це литовські землі, тому повинні належати до Литви, а не до Польщі. Також багато уваги звертають чехи на білоруські справи та спмагають білоруські протипольські організації.

Австрійським політикам горить земля під ногами. По плебісциті в Сарщині австрійські гітлерівці піднесли наново голову та домагаються також для Австрії плебісциту. Канцлер Австрії Шушніг дістає багато листів з присудами смерті, а його жінка дістала жалібну сукню, наче заповідь смерті її мужа.

Як відомо, величезна більшість австрійського населення хоче прилучитися до Німеччини. Також німецька політика вважає це прилучення („аншлюс“) одним зі своїх угольних каменів. Проти цього дуже рішучо виступають Франція, Італія та Чехословаччина, яка найбільше потерпає за свою державну незалежність. Однак найбільше бороняться перед „аншлюсом“ ті з австрійців, що тепер при владі, бо прилучення Австрії до Німеччини було б для них позбавленням теплих посад та матеріальною руйною. Щоби до того не допустити, вони попирають Габсбургів та мостять їм шлях до повороту на австрійський престіл. Тому канцлер Шушніг виїхав з міністром заграничної політики Б. Вальденком до Парижа, а відтам до Лондону, щоби там добитися дозволу на поворот Габсбургів на австрійський престіл.

Натомість **Москва** приготується горячково до війни, цілим газом зброїться, на Камчатці та других місцевостях буде твердині, великі леговища. Московські воєнні кораблі й підводні танки. Рівночасно червона большевія пускає в рух весь запас підступів, підлещувань, застрашувань та інтриг, щоби не допустити до порозуміння між західними державами

Кожний Лемко як свідомий Українець обезпечує

свої будинки на дозволену законом 1/3 частину вартости, а рухомости на повну їх вартість в

Товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР“ у Львові, Руська ч. 20

англійського міністра Саймона хочуть большевики впрягти до свого воза червоної політики.

Японці помирилися з Китаєм та звернулися тепер разом проти большевиків. В польському порті Гдині винаймали японські промисловці одно крило пристані на свої товари та Гдиня має стати центром японської торгівлі (назва ти б це інакше!) на цілу Европу.

У воздуху літають кулі, однак ми їх ще не бачимо, над нашими головами щось маячить; щораз більше інтересується світ справою **України**, кожний хотів би щось драннути, бо сонце-мир затінується, буря зближається. Хто зна, як попитаємо весну!

Нафта для повенян

Управа польського нафтового експорту признала 50 тисяч кг. (цебто п'ять вагонів нафти для населення, що потерпіло від торічної повені. Нафту (камфину) вислано вже в повіті. Добра й нафта, — але повеняни вже давно не їдять хліба, бо засіви загорнула вода. До нового хліба ще далеко, вкінці який буде новий хлібець, як повеняни не мають пірочка зерна на засіви? Звертаємо увагу відповідним чинникам при повітових Комітетах для жертв повені, щоб перш-за все подбали у властей про зерно на хліб, бо населення, зокрема лемки голодують та в парі з цим ширяться різні пошестні недуги. Лемки також платять податки та дають рекрута, тому належить їм така сама поміч, яку дістають другі громадяни. Гроші зложені на поміч для повенян треба справедливо розділити на призначену ціль. Цих грошей ніхто не сміє вживати на другі потреби, з окрема повинні самі громади, що їхнє населення голодує, домагатися помічі так в зерні, як також в приодівку. Про всі випадки, де приділено підмогу, або відмовлено, просимо кожноразно донести нашій Редакції.

Чого він скавулить?

Криницький „Лемко“ продовжує большевицьку „Працю“ та стало видумує способи, щоб тільки безпідставно нападувати наше священство. Вже приївся йому перемиський Владика (хоч він з походження лемко зі Сянїччини), тепер вчїпився вже львівського Епископа. Рівнож не дає спокою дальше священству на Лемківщині. В підлий спосіб чїпився тепер, чому священники в церквах не відчитали пастирського листа про лемківську Апостольську Адміністрацію. Тимчасом я сам у свого священника, щоб переконатися чи має „Лемко“ слухність, переглянув „Перемиські Епархїяльні Відомости“ — і побачив наглядно, що там немає пастирського листа до людей лемківської ап. Адміністрації. Є натомість письмом з Риму писане по латині, розуміється до священства, бо селяни латини не розуміють, а під тим письмом є пастирський лист перемиського Епископа і ап. Адмінстратора теж до священства, писаний вже по нашому. В тім послїднім є відомости також лише для священників, саме: Які деканати підлягають ап. Адмінстраторові, що священники з одної дієцезії можуть подаватися на парохії до другої, що сповіді мають слухати лиш у своїй дієцезії, бо у другій не вільно, лиш на границі обох дієцезій та прикінці, що священниче товариство „Епарх. Поміч“ похоронний фонд і т. п. є приватною справою священства. Ось і стільки! Чи це є для людей? Знова бачив я інші листи давніші перемиського Епископа, котрі були до людей, то під тими листами все був наказ, що їх в церкві треба прочитати людям, котрі ми в церкві чули — а під тими двома до священників листами, такого показу не було — бо вони не були для людей. Знова ті епископські послання, які були для людей давніше — деякі священники московфіли їх не читали людям, хоч був наказ — а мимото українські часописи не називали того „саботажем“ так, як тепер „Лемко“ називає українських священників зовсім не маючи підстави. Нехай „Лемко“ знає, що українські священники хочби мали Епископа навіть і мурина, то його краще будуть шанувати, як „Лемко“ і деякі московфіли священники „шанували“ дотепер перемиського і львівського Епископа. Криницьким „господинам“ з „Лемка“ раджу позичити собі на плебанії від о. Білика Н. „П. Ет. Відомости“ і коли їм ще баньки неповилазили, нехай собі перечитають листи видані до священників, і не називати це „саботажем“ лиш на підставі 19 параграфу хай самі в „Лемку“ відкличуть свій підлий саботаж! Г.

Горами і долами німецької землі

(З мандрівки нашого земляка Василя Виноградченка, який перейшов німецькі землі та описує свої міркування — наводимо цікаві помічання з лісової альпійської господарки).

Культура лісів, потоків і доріг

Все це зразкове. Немає дикого вирубу альпійських лісів. Він обчислений на десятки років й залежний від лісової почви, висоти склону гори, підскірної води, краси природи. Тут немислиме, щоби приїхала якась чужа п'явка, обголила цілу гору з дерева та забрала деду, заробивши сотні тисяч на народньому майні. Тут таку п'явку, якщо хочеш, можна назвати **удалом**, який вночі вирубає ліс — повісивши би таки в лісі на дереві. За лісне господарство відповідає тут державна лісова влада, що дбає про пошанування рідних лісів. У своїй дбайливості за красу гір дійшла вона до таких тонкостей, що коли гостям-літникам подобається якийсь ліс, що був призначений на проруб, — він підлягає відтоді під закон охорони лісової природи.

Гірські потоки та ріки забудовані і зрегульовані на причуд. Хоч як рвучі, бистрі та багаті у воду альпійські потоки — то повені майже не буває. Надмір води має свої окремі корита. Все

це гарно вимуроване, обсажене деревами. **Пошанування лісів регулює найкраще багаті альпійські опади.** А треба не забувати, що стрімкі Альпи — це найбагатші у воду гори. Сходиш зі стрімкого верха понад 2000 м., бачиш одно-два малі джерела і дійшовши в долину чуєш шум великого потоку, що надає назву цій долині. Все це з 2—3 гір вода. Коли наші Карпатські ріки діждуться регуляції?!

Більшість доріг асфальтовані. Їд ними, хоч яйце коти! Т. зв. польських доріг нема. Дороги найкращі у Швейцарії і Ліхтенштайні опісля в Німеччині й Австрії. Дальшу будову доріг виконують в Австрії безробітні. Це є так зв. „арбайтсдінст“; в'н добровільний. Заняті тут молоді хлопці до 28 років, здорові. Важко не працюють. Мають спільні квартири, добру їду і декілька грошів на дрібні видатки. Однак вони також дожидають з переминою кращих часів.

Скільки можна би навести в порівнянні наших Карпат з альпійськими горами, чому в нас не так, хоч є тисячі призначеного гроша на відбудову знищеного повинню народнього майна? Коли перестане наш Попрад, Ропа, Вислок-Вислока горнути наші землі?

— 0 —

ВИКАЗ

добровільних жертв, зложених на допомогу бідним Лемкам в Яворівській бурсі.

Гордицька Михайлина 5.—, Турянська Вікторія 5.—, Др. Галуцак Осип 3.—, Др. Кушнір Степан 3.—, Осідач Микола 2.—, Паарова Іванна 2.—, Тиндик Семен 0.50, Дусько Микола 1.—, Німентовська Настя 1.—, Кордубова Ємілія 1.—, Обух Володимир 1.—, О. Залітач Олександр 3.—, Райнова Молочарня, Яворів 10.—, Крайчиківна Галя 2.—, Н. Н. 10.—, Харамбура Роман 2.—, Т-во Бесіда 5.—, Волощак Петро 1.—, о. Мокрівський Матвій 1.—, о. Огородник Микола 1.—, Кривавич 2.—, Залітачівна Марія 1.—, Годованцева Софія 1.—, Др. Фільц Михайло 2.—, Нуд Антін 1.—, Питлик Юрій 1.—, Медвецький Ілля 1.—, Виницькі 1.—, Садовські 1.—, Фірчук Іван 0.50, Хархаліс Юстап 1.—, Худа Микола 0.50, Подолух Володимир 0.50, Др. Велигорський Іван 1.—, Демкович 0.50, Задаткове Т-во 5.—, Повітова Торговельна Спілка 2.—, Назаревич Омелян 3.—, Кооператива Гарбарня 0.50, о. Кушніт Микола 1.—, Молчко Андрій 2.—, Ставничі 1.—, Харамбура Данило 0.50, Українбанк Народний Дім 2.50, Чопік Микола 1.—, Др. Неділка Володимир 0.50, Лукасевич Петро 0.50, Фітівна Марія 0.50, Харамбура Остап 0.50, Товариство Гаразд 0.50, Союз Українок 2.—. Разом зложено 97.50 зол.

Редакція «Нашого Лемка» складає Всім Жертводавцям щирий лемківський привіт.

Милі гості

Редакцію «Нашого Лемка» відав Др. Осип Назарук, начальний редактор католицької преси «Нової Зорі» в товаристві редактора Івана Дурбака.

Слід підчеркнути, що вся католицька преса, зокрема «Нова Зоря» багато місця присвячує лемківським справам та цікавиться культурно-освітніми змаганнями відродженої Лемківщини.

Тим більше радо повитала шановних гостей, яким так гарячо лежить на серці добро наших українських лемківських окраїн

Редакція
«Нашого Лемка».

Неодержані числа все реклямуюте. Реклямація є вільна від поштових оплат

Бережіться бабських лікарів

Загально світова криза в нівеч зводить суспільні порядки в деяких краях. У парі з цим закорнілася наче на догідній почві гниль, упадок моральности; зникають всякі людські почування — людина стає гіршою від звірини. Бо деж ми бачили дичину, щоб нищила своє потомство, або вистерігалася приводити на світ своїх малих через злобу? Пам'ятаємо ці часи, як і в наших лемківських сторонах не було випадків, неправого ложа, хоч приповідки каже — нема роду без вироуду. Карали тоді самі громадяни таку завитку цим, що не сміла переступати порога Церкви, мусіла стояти в бабинці, не могла брати участі в „кумах“ — та на весілля; ставала посміховиськом, погорджували нею люди. Сьогодні змінилося обличчя лемківського села. Нешлюбна дитина — це не є ганьбою — так навчають доморослі большевики; — губити дітей теж не є гріхом — подає большевицька злоба. Через це, як пишуть нам з Лемківщини — намножилося багато бабських знахорів-лікарів, (ей Павлю з Волтушеви!) що за песій гріш глядять людські душі. Вони не перебирають в засобах, лише ведуть безсоромно своє ремесло. Такі зігнанні плоду є грішні, неморальні та дуже шкідливі для здоров'я жінки.

Болять мене зуби, піду до доктора — каже не одна жінка, та дивуються потім батьки, чому вона лежить, тижнями не стає з постелі, або дуже часто вмирає. Може вони і незнають, що було причиною хвороби, або передвчасної смерті їхньої дитини — невістки. За такі неморальні поступки карає строго суд і того, хто робив операцію (лікаря, чи повитуху „крізабку“, чи знахора) і чоловіка, що казав це зробити, а часто і саму жінку. Гублення дітей це тяжкий гріх, взиваючий о пімсту до неба, та ще тяжча провинна перед своїм народом. Бо в інтересі нашого народу є, щоб він мав щораз більше здорових і добре вихованих громадян.

Не страшно женитися, але страшно журитися — виправдується деяка жінка, але як зважимо, що упадок моралі йде все у парі з зорілками-шпіритаями — тоді побачимо, що можна дуже легко вистерігатися гріха. Одначе повинні зятимити собі батьки: не давати злого приміру своїм дітям та вести їх і виховувати в любови Бога та свого Народу. Добре виховання дітей — це запоруки здорового росту Народу — це мармурова основа народньої Краси. Здорові громади дітей — це українське багатство.

Українське життя

Ревізійний Союз Українських Кооператив прийняв у свої члени нових 8 кооператив в Галичині.

— Як повідомляє „Рідна Школа“, цьогорічна коляда принесла „Рідній Школі“ 29.351 зл. і 22 гр. Знов дар „Просвіті“ приніс тільки 22.957 зл. і 97 гр.

— Українська Студентська Громада в Познані влаштувала свято Крут, на яке зложилися: промова, деклямації, продукції хору та сольо співу.

— В неділю 24-го лютого відбулося у Львові величаве **Свято Стрілецької Пісні**. На програму Свята зложилися: промова, яку виголосив д-р Володимир Старосольський, спів злучених хорів „Сурма“ і „Бандурист“, які відспівали пісню „В горах грім гуде“. Далі слідували почерзі такі точки програми: Хор „Сурма“ відспівав „Як з Бережан“ і „Ой, чоґож ти зажурився“, а співак М. Голинський відспівав „Стрілецький романс“ та на додаток „Ой, нагнувся дуб високий“. Другу частину Свята започаткував М. Драган деклямацією „Ода до пісні“, а потім співачка О. Любич-Парохоняківна відспівала прекрасно, з глибоким відчуттям „Ой, поля ви, поля“, „Синя чічка“, „Ой, казала мати“ та „Спи, дитинко моя“, за що нагородила її публіка довго невмовкаючими оплесками. Зчерги відспівав хор „Бандурист“ „Ой видно село“ та „Ой, та зажурились“, повторюючи серед гурагану оплесків останню строфку цієї пісні. Ще виступив співак М. Голинський і серед загального захоплення відспівав „Засумуй, трембіто...“ та мусів ще одушевленим слухачам додати „Ой, козаче мій, а деж коник твій...“ Свято закінчили знов злучені хори вязанкою стрілецьких пісень, зачинаючи від „Ой, у лузі червона калина“, а кінчаючи „Слава, слава атамане“—та вкінці хоровим окликом „Слава, слава, слава вам Українським Січовим Стрільцям!“ Свято закінчилося відспіванням „Ше не вмерла“ (співав хор і ціла сая). На святі були між ін. б. отаман

УСС і вожд У. Г. Армії, ген. О. Тарнавський, єпископи: Преосв. Никита Будка і Преосв. Іван Бучко, представники всіх центральних установ та партій. Таким чином по Перемішлі і Стрию гідно вшанував пам'ять Усусусів Львів. Варто, щоб також інші міста та й села вшанували тим чином 20-літню річницю вимаршу Українських Січових Стрільців у поле та відсвіжили пам'ять славних днів.

— На Закарпатті заснувалися нові читальні „Просвіти“ в Дунковоци, Шкуратовцях і в Пласкановичах, в Мукачівщині, та Новій Ростоці у Свалявщині.

— Чеська влада не дозволила продавати українського перекладу книжки чеського письменника Ольбрахта п. з. „Микола Шугай“, видану у Львові п. І. Тиктором, як місячною книжкою „Української Бібліотеки“, сконфіскували в цій книжці передмову Ольбрахта про Закарпаття п. з. „Земля без імени“.

— В Коралеві на Тисою, де вже було трохи підпадало організаціїне життя, відбулася вистава „Запорожець за Дунаєм“, яку виставив заїхавши до цього міста „Союз Плястунів Закарпаття“. Вистава мала повний успіх.

— В салі „Просвіти“ в Ужгороді влаштувала Жіноча Секція при своїйому Товаристві святочну академію в честь Закарпатського письменника Михайла Лучкая.

— Перша українська споживча кооператива „Родина“ відкрила свій склад при вулиці Коріятовича в Ужгороді.

— Президент Чехословаччини д-р Масарик дарувзв на харчі та одежу для бідних дітей Закарпаття 50 тисяч чеських корон. Давніше призначив през. Масарик пів мільйона чеських корон на стипендії (підмогу) для бідних студентів Закарпаття. Кураторія фонду вирішила на окремих сходинках, що тільки студенти місцевого українського населення мають діставати ці стипендії.

— Амадорський гурток україн-

ського „Сокола“ в Буенос Айрес (Аргентина) виставив комедію Ярославича „Чортеня“, після якої відбулися сокількі вечерниці; у програмі їх соколи виконали ряд національних танків, сая була набита. Пишуть нам наші бряти лемки, що ніколи не забудуть цих чудових вечерниць.

— Молодий фльорентійський (Італія) поет Тревізоно закінчив у співробітництві з українським журналістом переклад „Мойсея“ Івана Франка, з передмовою одного з визначних критиків Італії, Переклад на чудо дуже гарно зроблений.

— У щоденнику „Ньюорк Американ“ помітив колишній дорадник Льюйда Джорджа, Г. Джон, три статті зі свого побуту та мандрівки по Україні, куди поїхав, висланий з рамени „Мончестер Гарієн“ Джонс стверджує у всіх статтях, що на Україні панує страшний голод, населення на пів наге, діти валяються без опіки по вулицях, в скленах нічого не годен купити, натомість „червоні“ мають усього більше, як правдиві „буржуї“. Голод і нужду на Україні викликала політика теперішнього уряду та навмисне його піддержує. Ось большевицький рай!

ТАРАС ШЕВЧЕНКО

Заповіт

Як умру, то поховайте
Мене на могилі,
Серед степу широкого,
На Україні милій:
Щоб лани широкополі
І Дніпро, і кручі
Було видно, було чути,
Як реве ревучий!

Як понесе з України
У синєе море
Кров ворожу, — отгоді я
І лани і гори,
Все покину і полину
До самого Бога
Молигися.

А поки що —
Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте,
І вражою, злою кровю
Волю окропіте!
І мене в сімї великій,
В сімї вольній, новій,
Не забудьте помянути
Незлим, тихим словом!

Переяслав, 25. XII. 1845 р.

Чи ви знаєте, що це не чесно читати часопис, незаплативши за його? Тому вже вирівнюйте передплату та приєднуйте нових громадян передплатників

ГОСПОДАРСЬКА СТОРІНКА

Що робити тепер в полі, коло хати і в саді

По святі Стрітвення Господнього починають ставати довші дні, кінчається зима. Зближається вичікувана весна. Господарі виходять у поле, перевіряють засіви, розкидають заметі, щоб не випривала озимина. Зрушують замерзнену озедець, вибирають рівчики, бо як сніг начне нагло таяти може заляти, замулити конюшину, гряди, луки та сіножати. Рівчики регулюють природній вплив води, відводнюють рілю. Добре зачати направку полевих доріг, тепер ще можна всюди доїхати. Дорогу треба вирівняти найкраще навезеним шутром (скрізь його повно на поріччях наших рік!), вибрати рови, не буде підкисати, мокривіти доїзд до рілі.

Вивезений на гори обірник треба добре втовкти та обложити землею, щоб весняні дощі не сполікували найкращих його частин, не буде рівнож вітер висувувати його, бо нарікають часто господарі — прийшов обірник мовляв — з ліса, в ліс вертає! І дійсно обірник з лісового листу, вивезений в поле та як слід не втолочений і не вкритий щільно землею, висихає, з вітрами втікає назад до ліса. Що вартає тоді такий „справунок“? Чи не шкода праці? Так само треба пильнувати обірник на оборі. Добре замішувати його коровою, хай побродить по йому, вдушує ногами, вимішує. Слід тямити, що оборз належно вдержана дає тисячні доходи господареві. В часі теперішньої скрути господар не може купувати штучних, фабричних погноїв—навозів, тому мусить сам нагромадити стільки природніх навозів, щоби справити поле під чистину, під городовину, погноїти гряди під капусту, карпелі, буряки, та другі ярини. Велику користь та багато хісна приносить гноївка. Погляньми по наших селах, скільки цієї дорогоцінної рідини марнується? Треба аж таких, що питаються про „номер“, записують „за поржондкі“, щоб господар вкрив каменем там, де „слезить гноївка“ з під вугля, стайняного порога, або таки пересякає до сіней й до боїща. Багато втіхи мав би данський, або німецький господар, якщо оповідав би йому дехто, як то в нас гноївка „льозом“ тече, до ріки втікає хитро вкритими каналами, щоб „комісія санітарна“ не подала „на штраф“. А так не сміє бути! Гноївка сто разів краще справляє рілю, підкормлює луки, пасовиська, сади, гряди, як найкращий штучний погній. Кожну каплину гноївки треба збирати в окремих збірниках. Недавно одержали ми листа від нашого передплатника

з Завадки риманівської, який буде нову хату та господарські будинки і питає нас, чи добре було б вицементувати землю під долівкою, під диллями в стайні. Отож кажемо, що це дуже вказане та корисне, бо цементовий спід не буде перепускати гноївки, під диллями буде дуже добрий збірник на гноївку, знов надмір гноївки буде відходити окремою рурою—каналом до обори, вимурованої з каменя споеного цементом, або до вибетонованої гноївні. Хто не може дозволити собі на такі поліпшення, може закопати в кутку стайні стару бочку, там буде згромаджуватися гноївка та звідси треба її в окремих посудинах (в старих ведрах, коновках, путнях) вносити на обору, поливати обірник та втолочувати коровою. Декого дивує, чому пишемо коровою — а не конем — це тому, що кінь може легко затратувати собі ноги та йому шкодить гостра гноївка, натомість рогата тварина є менше вразлива на такі діланья. Гноївкою можна справити більше поля, як самим обірником, тому всі, що досі заслонювали її перед „владзою“, до ріки відводили, бо не знали вартости цієї течі, будуть на будуче пильнувати цього вартісного господарського добра та не будуть занечишувати води, придорожніх ровів, своїх садів та подвір'я.

Розумний господар ладить вже тепер всі начиння-статки, потрібні до весняних робіт. Провірює борону, плуг, вози, коліснята; не буде „карваньчити“ в часі весни та „чемпіти“ у коваля, як всі господарі позносять чересла, лемеші, зуби до борін та другі річи до наплавки. Треба рівнож подбати про легкі підкови для коня, бо босий кінь не може так добре заїраритися, як гарно підкований.

Господині в міжчасі чистять, перебирають, провітрюють зерно до сіяння, вичищують від кукілю та других зерен.

В теплі дні роблять хатні порядки, білять та ніколи не кидають з рапаного вапна (сажі) на дорогу або в беріг, а все сипають вапно, здерту глину, виметену з комина сажу до огороду під ярини.

Добре є також вибілити в теплі соняшні дні овочеві дерева. Вичистити пні з моху, витяти перехресні конарики, гузи, раки, сухе гілля; це все спалити.

Останніми роками культура овочевих деревця значно поступила вперед, це відрадне явище, що й ми лемки не лишаємося позаді. Однак мусимо навчати безупинно

нашу дітвору шанувати шляхотні овочеві деревця, ходити коло них, закладати шкілки овочевих дерев; дитина полюбить працю, пізнає вартість овочевих дерев та буде культурно обходити свої сади та не рушить чужого яблука.

Вкінці додаємо, що на соняшних, від вігрю захоронених місцях, узгір'ях можна вже ладити землю під розсадку та висівати насіння. Добре було б також зацікавитися парниками (нспектами). Як будувати парник та які з його користи, про це напишемо другим разом.

Через складну працю до добробуту.

Які землі підлягають комасації? Роздріблені та розміщені в шахівниці ґрунти (шахівниця ґрунтів—це дрібні загони різних властителів), як також надмірно звужені ґрунти підлягають лучбі, через перетворення їх в площу, на якій можна догідно господарити, через виміну ґрунтів добрих одного господаря за такі самі добрі ґрунти другого господаря, гірші за гірші після приписів закону. За ґрунти роздріблені і розміщені в шахівниці належить уважати кусники одного властителя, віддалені—відмежені від себе кусниками інших властителів, як рівнож кусники ґрунтів окружені чужими ґрунтами. Знов надмірно звужені ґрунти такі, що їхня довжина перевищає ширину більшу чим 15 разів. Від комасації є безоглядно виключені: **ліси**, обняті пляном лісової господарки, **ґрунти**, на яких є отверті каменоломи і копальні ужиткових мінералів, як шутер, глина, пісок, гіпс, вапняк, лупок—якщо добувають їх, або хвилево перестали з тих ґрунтів добувати, **ґрунти**—обняті гірничими і гутничими заводами, **ґрунти**, що обнімають гірничі скарби і нафтові поля, однак як не зачато на них гірничих робіт, можуть бути втягнені до лучби і без згоди властителя, **ґрунти**, на яких знаходяться пам'ятки історії і архітектури (звалища давніх замків і будівель)—особливости природи, родинні гробівці, хрести, каплиці і т. д. Дальше можуть бути виключені після того закона з дня 31. VIII. 1923. Д. З. ч. 92. поз. 718—оскільки властитель не дасть своєї згоди: землі під будовами враз з подвір'ями (загуменками), ґрунти обняті промисловими урядженнями, ґрунти положені в обсягу міст і місточок (осад), ґрунти потрібні до промислових цілей, до годівлі риб, якщо зміна, або знесення способу ужиткування цих ґрунтів принесли би шкоду для властителя,—городи і сади взірцево і фазово проваджені,

як рівнож парки і звіринці,—зложат торфу і торфові ґрунти взірцево загосподарені, — ґрунти окружені муром, — винниці та хмельники о площі не меншій 1/4 гектара (1 морг має 1600 квадратних сажнів — 1 гектар рівняється 1 і 3/4 морга). Кожний з учасників комасації в заміну за свої розкинені парцелі дістає нову площу ґрунту в купі, по можності тої якості, як було його попереднє поле і що до кількості тількиж, як мали його попередні парцелі. Всі ґрунти, що входять в плян комасації, оцінює окрема оціночна комісія. Про це, як переводиться комасацію ґрунтів буде дальше написано. З огляду на пекучі справи при переводженю комасації на наших землях на Лемківщині продовжувати будемо цю господарську сторінку, щоб усі знали, як боронитися та обстоювати за свої батьківські ниви.

Цукор „кржепі“ жидів і англійських коней

Краківський „Глос Народу“ ч. 47 помістив такий допис зі села:

Цукор коштує за границею по 14 грошів за 1 кг. Це річ дійсно небувала й годі зрозуміти, як можна терпіти такі відносини. Вже чоловік плативби, якби розумів ціль такої господарської політики. Але ніхто не може зрозуміти, чому англійські коні мають більше право до тутешнього цукру, ніж селянські діти.

Оскільки йде про плекання буряків, то дохід з морга цукрових буряків такий самий, як дохід з морга картопель. Ціна 1 сотнара буряків тепер низша від 1 сотнара бульби. Отже використовуваний є плянтатор, споживач, а користають жиди-цукроварі та англійські лошаки. Одні мають асекурований дохід, а другі дешевий цукор.

Подібно діється з вуглям — робиться пропаганду, збирається на повенян, подається тисячі безробітних, але де є той дешевий вуголь для повенян? — Треба безоглядно домагатися принайменше для повенян вугля, цукру і цементу по таких цінах, які платять за ті артикули заграничні споживачі. Домагатися зрівняння селянських немовлят з привілеями англійських лошац. Нехайби хтось з міродайних чинників приїхав до школи на селі. Діти бідні, обідрані, брудні й завошивлені, відживлювані капустаю і бульбою, на павзі гризуть твердий чорний хліб — цукру ніхто не бачить, молока нема, хлоп скрегоче зубами. Тут якабудь освітня праця не може змінити наслідків, бо людем треба дати хліб і зарібок... Хлоп замкнений тепер у собі вже не вірить нікому, лише ду-

має про своє упослідження. Чи краще є і на наших селах? Скільки є наших дітей, що взагалі не знає, який є смак цукру? До чого доведе така господарна?

За право і єдність народу

З промови посла Гривнака в соймі дня 11. лютого ц. р.

Чи не дармо витрачується час? На Лемківщині в тих самих місцевостях, в котрих забороняється заложення культурно-освітних, господарських, чи інших українських установ, адміністраційна влада без перешкод дозволяє, а навіть допомагає москвофільським організаціям. Новозаложеним читальням Просвіти в Св'ржовій Руській, повіт Ясло і Волі Нижній, повіт Сянок, не дозволено розпочати діяльності, під пок'ішкою, що така діяльність — мовляв — загрожує публичному безпеченству. Щоби спаралізувати новозаложену читальню „Просвіти“ в Кінськїм, повіт Березів, властителька дібр, полька, при помочі старости і поліції закладає москвофільську читальню ім. Качковського, а читальні Просвіти заборонено там розпочати її статуту діяльність. Завішено діяльність читальні Просвіти в Улючу, Павликомій, у Злоцькїм, в Розтоці Великій, в Лосю, в Маластові, Пантиї, в Ропиці Руській, Гладишові і інших місцевостях. Мотиви тих рішень були ріжні, а між іншим, що члени тих товариств читають часописи характеру наскрізь політичного як „Народня Справа“, „Наш Лемко“ і т.п., або що до тих товариств згідно з постановами статуту можуть належати члени української народности, а Лемки не є Українцями, бо належать до лемківської народности. Чи часописи „Народня Справа“, „Наш Лемко“, „Дзвіночок“ і другі є виразно політичні і чи вільно Лемкам передплачувати політичні часописи і чи Лемки є народности української, чи лемківської, уважаю злишнім у тім напрямі взагалі кого-небудь переконувати, бо та справа і для нас і для вас є зовсім ясна. Стверджуємо, що робиться те пляново, свідомо, для розбиття і розпоршення українського руху на тій частині української землі. Тільки заходить питання, чи не на дармо витрачується час і енергія? Ми вважаємо, що так.

Декому висилаємо оказове число, просимо вислати передплату, або звернути часопис та не наражувати нас на страти, бо ми видаємо часопис з передплат — нас ніхто не підпомагає — ми в обороні правди стоїмо!

„Мамо, нас усі люди хвалять“

Минулої осени переїздив через село в Ясельщині один батюшка й по дорозі сподобався йому баран, який пасся, взяв його на фіру і — до дому. Вдома зарізав та „скушав“. Нещастя хотіло, що господар-власитель довідався про те й пішов на друге село до батюшки по барана.

Батюшка, як добрий пастир, що любить не лише вівці, але й барани, давав господареві скіру та 2 злотих за мясо й боронився тим, що бачив барана хорого, тому й взяв його до дому як милосерний самарянин. Господ'р І. К. не згодився на це й спр ва опинилася в суді.

Опісля батюшка не м'г ніколи спокійно переїхати через це село, бо скоро селяни його завважили, то зараз собі за ним мекали як баран. Не було іншої ради й батюшка мусів перенестися далеко аж в Грибіщину. Це була б одна сторона медалі, а друга ще цікавіша — послухайте!

Недавно попало мені в руки одне число криницького „Лемка“ й читаю та очам своїм не вірю... „Лемко“ страшно рихвалює цього батюшку вже на новім місці, а між іншим й за те, що він в читальні у своїй „промові“ порядно зіхав українців.

При тому всьому пригадується мені под'я, як донька сказала до своєї матери:

— Мамо, нас всі люди хвалять!

— А хто доню? — питає зацікавлена мати.

— Та я вас, а ви мене — відповідає донька.

А чи знаєте ви, яка ріжниця є між тим батюшкою, а тими з „Лемка“, що пишуть? Батюшка вкрав барана, що вартував ледви кілька злотих, а ці, що в „Лемку“ пишуть, вкрали добру славу та честь нашим гр.-кат. священникам, що вартує більше без порівняння, як цілі мільйони.

Отже хто з них гірший?

Антонович.

Америка героям У. Г. А.

У Філадельфії відбулося після єрочистої панахиди за поляглих воїнів Української Галицької Армії (УГА) — академія 22-го січня. У програму її входили: українського хору — Сиротинця та литовського хору, деклямації, промови, співи й живий образ. На свято зійшлися всі українці з цього міста й околиці, тому свято мало повний успіх. Слава не вмере, не загине—вернуться ще юні дні — підбадьорені розходилися українці Америки до своїх хат.

„Чом тверда душа лемка“

Лемківські образки

Сонце хапасться гір, шаріють поля; ген дорогою вертають люди з міста. Одні їдуть, другі таки пішки, спішаються до своїх хижок. Завели балачку, щоб скорше минав час. Сперечаються, хто виграє.

Золоті зерна правди, які напливають з прастарого міста Льва, що своїми грудьми відпирав татарські напади, що заяси в вижиданим сяйвом волі — ці писані рядки весну народові несуть, переходять в закон, пробуджують сонні душі. Подають їх з рук до рук, наче дорогоцінний скарб.

Ідучи, захвалюють твердому руснакови:

— Прещя юш мате свою газету „Лемка“ — каже котрийсь газда.

— Вей, дайтеже покі, де там св'я. Мі тіж зачав приходити тот, як ви гварите, руский „Лемко“, кой я юж по кельох умерях вознав, што то за зозуля і пславем ім г писмі поздравія на розум, най мі веце не посилають його до хиж.

Вечоріє, світять по хатах; на кінці села чогось пєс торгається, гавкає, скомляє. Між садками стоїть кількох газдів:

— Але, бо то нам роблять пакости. Платиме за сімнацетъ казеток, а з ними робят таки фиглі, што до села приде лем три числа, як на сміх й деспет.

— Най там роблять. То лем на-

ука. Брез таких лекцій нігда не зрїлибиме правдивого світа, все билибиме слїпаками.

Розходяться до хат, бо жінки чекають з вечерою.

— Куме! А мате юж там дома газетку?

— Маю. Допіріцька мі єі принюс Кузма.

— То добрі. Бо я би вас теску барз гарді просив, може бисте мі ей визичили?

— Та чом, позичу. Бодайте мі ей оддали.

По хвилі казетка „Наш Лемко“ вже за пазухою. По ній видно було, що вже вбагатьох бувала руках.

— А кой прочитате ви, то пак дате мі.

— І мі, і мі! — просять другі. Всі заплатили „Нашого Лемка“, а читають одно число, з рук до рук.

— А предплату треба пунктуальні посивати, бо тот казетка о нас дбат! Так повідають, меркують собі збїджені, може й голодні, бо хліб давно вже вийшов, у декотрого подерте гуньча — газдове лемки — та на їхніх лицах видно завзятість. Тверда лемківська земляця, а ще твердша лемківська душа.

Чи багато їх? Чим більше пакостей — тим більше очайдушности. Недаром то кажуть, — живої душі не заставиш перед правдою

Перша вистава в Заспаницях

Над стрімкими берегами ріки Вислока, простяглося село Заспаниці. Скалисті, покручені береги та над ними невеличка гарна рівнина. На цій рівнині розсілися хатки, стодолі, обороги... Вони глибоко внулилися в землю, сильно прилягли до неї, — немов бояться, щоб часом грізний вітер - хуртовина, не пірвали та не жбурнули їх у пропасть.

Заспаниці окружені з двох сторін високими горами, порослими буйним лісом. Гуляє вітер... Горою несеться шум ялиць та смерек. З долу ч.ти: журкіт, булькотіння... Це Вислок котить свої води по скалистім кориті — піниться, горіжить, клекотить...

Шум ліса, журкіт води зливалися разом в одну дивну мельодію, яка заколишувала село в глухому сні.

Минали літа за літами. Умирили старі та родилися нові люди, а в Заспаницях нічо не змінювалося. Там все по старому! По середині села розпосілася пишна коршмись-

ко — одинокий найкращий будинок в селі. Вона кїдає гордо погляд на всі сторони своїми кришталевиими очима-вікнами.

Є ще в Заспаницях дім громадський. Але який цей дім... його хїба будою можна назвати; дах подірвлений, стїни обірвані — хїляється на один бік, перекочуються. Своїм нужденним виглядом старається зворушити серця громадської управи, але даремно. Цїлими місяцями ніхто навіть не загляне до сегодини.

Немає читальні, ані других товариств в Заспаницях. Хто би там ще тим голову собі морочив? Кооперативи — не треба! На що вона здалася? Соли та нафти можна й в Абрумка купити та ще на кредит.

Часом гарними вечорами заносив ледви помітний вітрець з сусідного села Боротьбівець, невиразний гомін чарїєної пісні. Там кипіло нове життя. Там гуртувалися та освідомлювали люди. А в Заспаницях можна було почути лише недоладні вигукї п'яної молоді.

Не було тут людини, яка штовхнула б село на шлях нового жит-

Гомін братньої крови драними обіцянками не вгнеться перед неправостями та злобою. Лемко був, є й буде українцем. **Грибівський.**

Один до ліса — другий до біса

В селі Дошницї, біля Жмигорода вибрали собі громадяни честного господаря Павла Суду солтисом, одначе старий вїйт з деякими кумпанамі не хоче допустити до того, щоб другий дбав про добро села. Навик вїйтонько зі своїм сином до громадського ліса, летить яличка за яличкою, бо „вїйт і спілка“ любить в кооперативі попивати вино (жидівські помїї — соджені сахариною!) та недбає про порядки. Тому немає також ніколи належних товарів в кооперативі, бо доставець любить, як йому кадять жмигородські пейсачі та за його „гонір“ дають найпідліші товарі до села. Недавно погубив десь той справник булки, москалик на дорозі — повипивав вино та в селі сказав, що жид не хотів дати.

Дошничани, як довго будете ще глядіти байдуже на такі порядки — невжеж не має у вашому селі людини, якаб гідно повела рїдню торговлю? Від чого є радні та громадяни села? Маєте повне право постояти в обороні вашого майна! Розумом і розсудком робїть лад у вашому селі, не дайте себе так нищити, бо ало родить друге ще гірше зло. Від основ відбудовуйте село — ліпше тепер як ніколи — ставайте до праці! **Дошничанин**

тя. Аж трапилася одна подія, яка перемїнила основно цїге село. Приїхав Аматорський Гурток з Боротьбівець. Заспаниці раптом ожили Селом котився гомін:

— З Боротьбівець приїхало кільканадцять молодцїв, поперебираних за різних чудаків; якісь „кумедї“ мають показувати. У селі панував святочний, піднесений настрїй. Старі сиво-волосі діди та бабусі, хлопці й дївчата, ба навіть й дїти спішать до громадського дому. Всїх жене цікавість: шо це за дива будуть показувати Боротьбівчани? Не бачив ще громадський дім стїльки людей. Аж стїни трїщать. На переді Боротьбівчани зробили підвищення, або як вони називають — сцену.

Довкола позаслонювали, пообставляли сцену плахтами. Щось там роблять — пристроюють стїни, чи що; рухаються, крутяться, бігають...

Задзвонив давїнок. Передні плахти піднялися в гору. Глядачі аж ахнули! Побачили гарно намальоване село: хатки, сади, плоти, перлази, все це виглядало як живе — аж за очі хапає. На сцену виходили то одинцем, то гуртками

ТАМ ДЕ СОНЦЕ СХОДИТЬ

Спомини з часу світової війни

1.

Хоч я ще тоді був маленьким хлопцем, та добре пам'ятаю часи світової війни. Мій батько, після додаткової мобілізації, вже зібрався йти до війська, аж ту по селі рознеслась чутка, що наближаються зі сходу москалі. І дійсно понад нашим селом засвітили кулі. То перестрілювалася московська стежа з австрійською. Ми не важилися поглянути у вікно й зі страху перед кулькою покрились у хатні закутини.

Прийшли в село москалі. Дехто радів, що то „наші“ прийшли нас визволяти. Та коротка була та втіха, бо ті „наші“ показали зовсім не нашими. Де, який був хліб, омаста, зерно, паша, худоба, все те забирали. І не важ спротивитися, бо ногойка за газ була в роботі! А такі вам були майстри в шуканні, що хочби не знати в яку кривку сховав, москаль там просто суне. Правда, при полевій кухні давали декому обгризати кости, або рештки зупи, але то ніяк не рівнялося тому, що позабирали, бо й ті кости були з нашої худоби. Пригадую собі понуравих черкесів, як посідали коло припічка й щось мурмотіли між собою незрозумілою мовою, а навіть приспівували. Один черкес говорив по українськи тільки три слова. Показуючи на нашу

і сусідову корову, робив якісь дивачні рухи і говорив до себе: „Ту возьму, там возьму“. На те моя бабця глумливо йому відповідала: „Ані ту, ані там не возьмеш!“ В коморі мій батько шамотався з одним москалем, що хотів взяти міцний протидощевий американський плащ. І таки батько переміг, бо москаля в міжчасі десь покликали, а батько сховав плащ у безпешне місце. Потім цей москаль вбив кольбою вікно і відгрожувався. На щастя пішов скоро на фронт під Горлиці.

В нашій хаті квартирували всякі відділи москалів. Потім вже так не рабували, бо й справді не було вже що. Мене досить любили, давали мені сухарі, цукор, один старшина обстриг мене машинкою. По правді, не мали причини мене б'їти хлопця не любити. Як собі пригадую, з їхньої мови, поведінки, характеру, видно було, що то зовсім окремий народ. І коли сьогодні над цим подумаю, то листь мене побірає, яких то ми мали перед війною джепророків, що в нас вмовляли, буцімто ми і москалі то одно. А жидів то москалі дуже ненавиділи. Нашому Гершкові геть опалили бороду, а його дочка Фримка мусіла перед ними критися по пивницях. І яке то лихо сгало днесь на Московщи-

аматори, повбирані за козаків. У кожного при боці шабля, за поясом пістоля. Так гарно говорять. Якусь військову нараду мають.

Впали плахти. По хвилині знову піднеслися. Глядачі побачили: розлогий степ, козаків. На козаків нападають москалі — боротьба, стріли, крики, зойки...

Ще кілька разів падали та підносилися занавіси, врешті скінчилося представлення. Тепер залунали співи, деклямації, промови. Боротьбівчани влаштували свято в честь Тараса Шевченка. Зі сцени маєстатично гомоніли слова:

„Учітеся, брати мої, читайте, думайте“... і „Свою, Україну любіть, любіть її! Во время люте, в останню тяжкую минуту за Неї Господа моліть!“

Ці слова підносилися під стелю, падали на долину, відбивалися об стіни, проникали людей та гинули... — Гинули? Ні!

Це люди жадібно ловили кожне слово, не могли наслухатися. Ті слова глибоко відалися в їхні голови та викликували там сонні досі думки-ідеї. Скінчилося та люди слухали б до ранку. Повільно входили в громадського дому, але

то вже не ті люди, що перед входом до нього, — вони інші, цілком змінилися...

— Одна-однісенька вистава — та переродила людей. Заспаниці пробудилися. Там тепер рух: рости та розвивається свідомість. В Заспаницях часто тепер можна почути слова:

...„Україну любіть... І за Неї безталанну Господа моліть“...

Петро Попередний.

Якщо мене полюбиш — то щотижня купуватиму тобі „Комаря“

ну, а попри тім і на нашу Україну над Києвом, що там засіли на престолі жидки—комуністи і проголошують світові „робітничо-селянську“ владу і „соціалістичний рай“, тай навіть у наших Карпатах на ходять легков рних. Не „робітничо-селянська“ це влада, але жидівсько-московська і не „соціалістичний“ то „рай“, а тільки жидівський!

(Дальше буде).

Цікаве зі світа

У Франції два роки військової служби. Уряд Франції задумує внести проєкт про потребу дволітньої військової служби новобранців.

Вбили ката. В Барцельоні, в Іспанії, в одній гостинниці група не знаних осіб револьверовими стрілами вбила ката, який повісив анархіста Аранда і від того часу дістав кілька листів з погрозами, що його вб'ють.

Жінки в турецькому парламенті. Дня 8. лютого відбулися вибори до парламенту Туреччини. На 399 послів вибрано 17 жінок.

Напад на банк. В місті Ніяк, коло Нового Йорку, бандити озброєні в машині кріси напали на банк і зрабували 18.000 доларів. Вони так стріляли, що ніхто немає відваги за ними гнати.

Маларія на Цейлоні. За три місяці на острові Цейлоні, с авнім зі свого чаю, померло внаслідок маларії 30.000 осіб.

Індії визволюються. Всеіндуський конгрес завзав окремою ухвалою своїх членів, щоб вони не брали участі в святах у честь англійського короля.

— На побережжю біля НьюЙорку шалів страшний ураган, згинуло 4 особи, 130 ранених.

— Світський уряд замовив у Бельгії та Чехословаччині нові вагони. Видно, що мало двох „пятилеток“, щоби хоч дійти до своїх вагонів.

— Голяндський уряд рішив вибудувати концентраційний табор („Березу“) для чужинців, що ведуть агітацію проти державного ладу.

— На будову доріг в Польщі дістає польський уряд 130 мільйонів золотих позички з Англії. За ту позичку Польща признає англійському автомобільному промислові дуже великі митні полекші при спровадженні англійських авт на польський ринок. А наші дороги, дальше звуться „польськими дорогами“, бо немає кому подбати та награвити вибоїв, трясовинь, що аж кишки стрясуться ідучи по таких дорогах.

Регуляція рік у Галичині

Цього року в травні мають зачати роботу при регуляції рік в Західній та Середній Галичині. Мають зрегулювати Вислу, Солу, Скалу, Рабу, Дунаєць, Білу, Вислоку, Сян та доріччя Сяну. Мають збудувати великий збірник вод на Дунаїці. Праця розложена на два роки. Цього року видадуть на ту ціль 25 мільйонів злогих, а на другий рік у Східній Галичині досі нічого не чути.

Цікаве, чи наші брати лемки, що найбільше потерпіли від повені, скористають при цій праці? Ім перш за все належить заробити! Лемки є найбільше покриті, тож сама справедливість вимагає, щоб не спроваджувати до робіт при будові запорів й там на ріках яких мазурів, а дати заробіток місцевому населенню.

ПОСМІЯМЕСЯ КАПКУ.

Мудрий синок

— Няню, чи вас били даколи ваші няньо?

— Николи!

— То чом, няню, не берете собі з них примір?

Пересторога

Іцка взяла до війська.

Сура каже до його: Пам'ятай Іці, як буде війна, то не мішайся до неї.

Причина

— Чи ваша жена мала причину як вас біла?

— Ні причини не мала, лише кочергу — прошу ласки пана сендзі.

В школі

— Що бачимо над собою в погідний день?

— Небо.

— Добре. А що бачимо, як дощ паде?

— Парасоль.

Вп. Микола Кушно, Канада: листа і передплати одержали, щирий привіт. Просимо не забувати.

Вп. Марія Посипанко Головяк в Б.: одержала від брата зі Львова передплату; всі числа від 1. І. ц. р. вислано. Щиро дякуємо Вашому Братові.

Вп. Іван Глива: дещо використаємо. За дописи не даємо нікому посвідок, бо і без того можна для добра Лемківщини корисно працювати. До Свіртного вислано ок. число. Членську посвідку післав п. І. Х. Щиро здоровимо.

Вп. Др. Михайло Ф.: за надіслані адреси щиро дякуємо.

Вп. Евдокія Калякуки, Америка: ждемо на повідомлення в справі вишивок.

Вп. Др. П. Бі: має заплачено по кінець червня ц. р.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ: За текстом, серед звич. оголошень: Ціла стор. 300 зол.; пів стор. — 150 зол.; чверть стор. — 75 зол.; одна восьма стор. — 40 зол.. Сторінка має 3 шпальти — за 1 мм. на 1-ну шпальту — 30 сот.. Оголошення в тексті — 45 сот. на 1 сторінці — 60 сот.. Дрібні оголошення за слово 10 сот..

Видавець і відп. ред. ІВАН ТИКТОР.

ЛЕСЕВІ ПРИГОДИ

трохи вже прикрило.
Лесь зі шов сміло.
Аж гит: коло
Лесь задумав вже
Ма, що козак
Рівн вте з роду і

Затиснув і шля! гукнув,
он обземлю стукнув.
Зі страху скрутився,
Лесь за опинився.
Три дні так сидів без діла,
и три дні

Я маю вже „ДЗВІНОЧОК“, бо я чемний хлопчик і мене любить неня. Мій „ДЗВІНОЧОК“ коштує лише 2 зп. на

рік. Передплатуйте „ДЗВІНОЧОК“. Адреса: „ДЗВІНОЧОК“, Львів, Руська 18.

Історичний досвід навчає, що народи, які позбулися і позбуваються коршем, зоріжками, чи інших алкогольних напій, завдячують це своїм протиакогольним товариствам.

Др. Власак.

зживаю тільки
насти
Елганта.

Тато, мама, сини, доньки
Всі тішається, коли в хаті є
цукорки й помадки

„Фортуни Нової“

Крамниця—Львів, Руська 20.

Кожний свідомий українець передплатує місячник
= „РІДНА МОВА“ =

Передплата 6 зл. річно. 3 зл. піврічно.

Редагує Проф. Др. Іван Огієнко.

Адреса:

Warszawa, ul. Stalowa 25 m. 10.

Просимо всіх, які ще досі не віривляли запеглостей, або не відновили передплати — повідомити нас, або звернути це число, бо ми не годні даром висипати „Нашого Лемка“ АДМІНІСТРАЦІЯ

В-во „Українська Бібліотека“

приготовило для аматорів естетичної й по мистецьки оправленої книжки

кілька комплетів річників 1933. і 1934.

оправлених в півполотно й з золотими написами на хребті.
ЦІНА ЗА ОБА РІЧНИКИ (24 книжки) враз з пересилкою оправлені в півполотно зл. 42.—, оправлені в півполотно з золотими написами на хребті зл. 48.—.

Передплатники „Народньої Справи“ і „Нашого Лемка“

можуть набути ці комплети в ціні по зл. 34.— і зл. 30.—40.

Гроші слати чеками „Народньої Справи“ з допискою „УБ опр.“